

ARCHIEF

ons kenmerk : UM1906322
zaaknummer :
uw kenmerk : C2250573/4575769 & C2250573/4573630
uw brief van : 10 september 2019
afdeling : Wonen, werken & beleven
contactpersoon :
telefoonnr. : 0167-543 415
bijlage(n) : diverse

Provincie Noord-Brabant
Gedeputeerde Staten
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

onderwerp : Eerste reactie op uw besluit tot het intrekken van de beslissingsbevoegdheid van de gemeente voor Windpark Karolinapolder

Steenbergen, 19 september 2019

VERZONDEN 19 SEP. 2019 JV

Geacht college,

De gemeente is een voorstander van de energietransitie en levert lokaal en regionaal haar bijdrage. Met de uitvoering van ons raadsakkoord (vastgesteld door de gemeenteraad op 16 mei 2019) bieden wij in één keer de ruimte om de gemeentelijke doelstelling voor 2030 te kunnen realiseren. Hierbij is zowel ruimte voor de realisatie van windenergie als zonne-energie. Tevens leveren wij onze bijdrage aan de regionale energiestrategie 2030. Wij vinden het van groot belang dat de energietransitie ruimtelijk verantwoord wordt gerealiseerd met maatschappelijk draagvlak. Het raadsakkoord biedt een ruimhartig en ruimtelijk verantwoord alternatief voor het plan van innogy voor Windpark Karolinapolder. Een plan dat beter is voor de inwoners van Dinteloord, op meer draagvlak kan rekenen en een veel grotere bijdrage levert aan de energietransitie.

Recent heeft u besloten om de beslissingsbevoegdheid van de gemeente Steenbergen over de opschaling van de windturbines aan de Karolinadijk in te trekken. In uw brieven van 10 september 2019 (door u verzonden op 12 september 2019 en door ons ontvangen op 13 september 2019) met de kenmerken C2250573/4575769 en C2250573/4573630 gaat u nader in op uw besluit. Hierbij geven wij een eerste reactie op uw besluit.

In uw brief van 10 september 2019 (door u verzonden op 12 september 2019 en door ons ontvangen op 13 september 2019) met het kenmerk C2250573/4573369 verzoekt u ons om advies ex artikel 6.1, eerste lid Bor over de aanvraag omgevingsvergunning Windpark Karolinapolder te Steenbergen. Onze reactie op deze brief volgt later.

In deze brief gaan wij nader in op de volgende punten:

1. Onze eerste reactie;
2. Onderlinge verhoudingen;
3. Draagvlak en sociale randvoorwaarden;
4. Beginselen van behoorlijk bestuur;
5. Het niet kunnen afronden van het gemeentelijke besluitvormingstraject;

6. Het geaccepteerde regiobod, de afspraken met het rijk en de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie;
7. Betere mogelijkheden voor de juridische rechtsgang van indieners van zienswijzen en andere belanghebbenden als de gemeente de besluitvorming afhandelt;
8. Zorgvuldigheid boven snelheid;
9. Samenvattend.

1. Onze eerste reactie

Donderdagochtend 12 september 2019 heeft gedeputeerde mevrouw Spierings het besluit van Gedeputeerde Staten telefonisch medegedeeld aan wethouder Baartmans. Pas nadat de provincie pers te woord heeft gestaan wordt de gemeente ingelicht.

Hierna heeft het college van burgemeester en wethouders direct een eerste reactie gegeven aan de gemeenteraad. Ook heeft de wethouder de pers te woord gestaan. Hierbij is ongeloof en verbijstering geuit. Er wordt geen rekening gehouden met de mening van inwoners, de gemeenteraad en het college.

De besluitvorming van het college van Gedeputeerde Staten is niet in lijn met de bestuurlijk gevoerde gesprekken van 9 juli 2019, 14 augustus 2019, de telefoongesprekken van gedeputeerde mevrouw Spierings en wethouder Baartmans van 23 augustus 2019, 28 augustus 2019 en 10 september 2019, de door gedeputeerde Spierings verzonden mail van 27 augustus 2019 en de door Gedeputeerde Staten aan het college en de gemeenteraad aangeboden brief van 30 augustus 2019 (ontvangen op 2 september 2019) over mogelijke alternatieven voor Windpark Karolinapolder.

2. Onderlinge verhoudingen

Hierbij maken wij de door ons opgestelde verslagen van de diverse gesprekken en relevante e-mails openbaar. Dit is van belang, omdat de betrokken provinciale bestuurders ons op geen enkel moment hebben medegedeeld deze stap te willen gaan zetten. Evenmin is dit besluit in lijn met de aan de gemeente toegestuurde brieven door Gedeputeerde Staten van 24 juni 2019 (uw kenmerk C2233384/4541641) en 30 augustus 2019 (uw kenmerk C2250573/4571555).

Wij waren ervan overtuigd dat we samen als overheden op zoek waren naar een alternatieve oplossing voor de aanvraag omgevingsvergunning van innogy voor Windpark Karolinapolder. In de gesprekken en uw brief van 30 augustus 2019 heeft u zelfs alternatieven aangedragen. Richting u en in de oordeelsvormende vergadering van 4 september 2019 hebben wij uitgesproken één van de door u aangedragen alternatieven te gaan onderzoeken. Een ruimtelijk verantwoord alternatief dat past binnen het raadsakkoord. Wij zijn richting u en de betrokken partijen open geweest over alle stappen die er zijn gezet in het dossier. De gemeente Steenberghe heeft de besluitvorming over Windpark Karolinapolder transparant en zorgvuldig (juridisch en maatschappelijk gezien) vormgegeven. Ons vertrouwen in de provincie op dit dossier is geschaad.

Wij begrijpen de door u genomen stap niet. Met ons wordt gesproken over alternatieven, u vraagt aan Green Trust of zij zonder innogy door wil gaan met een alternatief, u laat Green Trust input geven voor uw brief van 30 augustus 2019 (door ons ontvangen op 2 september 2019) en vervolgens besluit u om de gemeentelijke bevoegdheid tot het nemen van een besluit over de aanvraag omgevingsvergunning in te trekken. Een besluit met een bijbehorend voorbereidingstraject waarover u niet met ons heeft gesproken. Een besluit wat niet in lijn is met uw brieven van 24 juni 2019 en 30 augustus 2019.

3. Draagvlak en sociale randvoorwaarden

Voor de ontwikkeling van Windpark Karolinapolder van innogy is geen draagvlak. Niet bij de direct omwonenden, niet bij de voormalige regiegroep voor de sociale randvoorwaarden, niet bij andere belangengroepen in en buiten Dinteloord, niet bij de inwoners van Dinteloord, niet bij de 1400 personen die een steunbetuiging tegen Windpark Karolinapolder hebben ondersteund, niet bij de indieners van zienswijzen en niet bij de gemeente. De sociale randvoorwaarden worden in Dinteloord 'judaspenningen' genoemd.

U geeft aan de sociale randvoorwaarden van groot belang te vinden voor de omgeving en het draagvlak voor Windpark Karolinapolder. Besluitvorming moet volgens u, vanwege deze ruimtelijk irrelevante sociale randvoorwaarden, snel plaatsvinden omdat naar verwachting de SDE+ subsidie volgend jaar met 20% gaat afnemen. Wij zijn van mening dat de hoogte van de windturbines niet moet worden bepaald door het winstbejag van een ontwikkelaar (innogy), maar door ruimtelijke kwaliteit. Liever lage windturbines in een lijnopstelling langs het Volkerak zonder sociale randvoorwaarden, dan ruimtelijk onverantwoorde megawindturbines in een ruitopstelling dichtbij de kern Dinteloord en andere woningen.

Bovendien zijn er gedurende de procedure voor Windpark Karolinapolder zienswijzen ingediend. De gemeente heeft de zienswijzen en de ingediende aanvraag omgevingsvergunning juridisch beoordeeld. Hierbij is eveneens gebruik gemaakt van de expertise van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Het college heeft op 9 juli 2019 een raadsvoorstel (kenmerk BM1903088) aangeboden voor het weigeren van de verklaring van geen bedenkingen voor Windpark Karolinapolder. Hierbij is ook de nota van beantwoording van zienswijzen bijgesloten (versie van 9 juli 2019 met het kenmerk BBM1900814). Hiervan bent u op de hoogte. In het raadsvoorstel is juridisch onderbouwd waarom het plan van innogy in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Hierbij zijn we ingegaan op alle ruimtelijk relevante aspecten. De bedoeling was dat de gemeenteraad op 26 september 2019 een besluit over de verklaring van geen bedenkingen zou nemen. Daarna kon het college de besluitvorming afronden.

Wij hebben geconstateerd dat u in uw besluit en in de aan Provinciale Staten aangeboden stukken niet ingaat op de ruimtelijk juridische argumentatie uit ons raadsvoorstel van 9 juli 2019 en de bijbehorende nota van beantwoording van zienswijzen. De nu aan Provinciale Staten aangeboden nota van beantwoording van

zienswijzen is achterhaald en wordt (juridisch) niet gesteund door het college. De actuele stukken hebben wij als bijlage bijgesloten.

4. Beginselen van behoorlijk bestuur

Hierboven hebben wij reeds uitgelegd waarom wij vinden dat uw besluitvorming, gelet op het ingezette traject, de gemaakte afspraken en gewekte verwachtingen, onbehoorlijk is. In het vervolg van deze brief zullen wij nog nader onderbouwen waarom uw besluitvorming niet in lijn is met de beginselen van behoorlijk bestuur.

5. Het niet kunnen afronden van het gemeentelijke besluitvormingstraject

Uw besluit is niet in lijn met uw brieven van 24 juni 2019 (kenmerk C2233384/454164) en 30 augustus 2019 (kenmerk C2250573/4571555). Uw besluit wijkt af van eerder aan ons bekend gemaakte besluiten. Wij moeten kunnen vertrouwen op de inhoud van deze brieven en de gevoerde gesprekken, omdat wij hierop onze besluitvorming baseren.

Hieronder is een aantal passages uit uw brief van 30 augustus 2019 opgenomen.

- U eindigt uw brief met de volgende zin: *'Ook staat hierin beschreven welk besluit de provincie moet gaan nemen (op basis van de Elektriciteitswet) **als uw gemeente de aangevraagde omgevingsvergunning weigert** en de provincie een verzoek krijgt om van haar bevoegdheid gebruik te maken.'*
- In de bij deze brief bijgesloten notitie heeft u het volgende opgenomen onder het kopje 'Elektriciteitswet': **'Bij het niet afgeven van een omgevingsvergunning door de gemeente Steenbergen voor het windpark Karolinapolder, is er sprake van de in de wet genoemde weigering'**.
- In dezelfde notitie heeft u ook het volgende opgenomen onder het kopje 'Alternatief 4: Provinciaal inpassingsplan Karolinadijk': **'Dit zal naar verwachting aan de orde komen op het moment dat de gemeente Steenbergen besluit om medewerking aan het windpark te weigeren.'**

De gemeente oefent haar bevoegdheid uit en handelt de aanvraag omgevingsvergunning van innogy voor Windpark Karolinapolder af. Dit hebben we ook met u besproken. Tevens hebben wij u over dit proces op de hoogte gehouden door de ook aan u aangeboden raadsmededelingen van 3 juli 2019 (kenmerk BM1903082), 10 juli 2019 (kenmerk BM1903241) en 27 augustus 2019 (kenmerk BM1903878). Van het raadsvoorstel van 9 juli 2019 (kenmerk BM1903088) hebben wij u eveneens op de hoogte gebracht.

In de wet is geregeld dat de gemeenteraad een besluit moet nemen over de verklaring van geen bedenkingen. Na dit besluit wordt de omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder verleend of geweigerd door het college van burgemeester en wethouders. De besluitvorming over de aanvraag omgevingsvergunning staat op de agenda van de gemeenteraad van 26 september 2019. In de oordeelsvormende vergadering van 4 september 2019 is geen besluit genomen door de gemeenteraad. In deze vergadering is het agendapunt oordeelsvormend behandeld. Ook is een besluit van de gemeenteraad over de verklaring van geen bedenkingen nog geen definitief

besluit op de aanvraag omgevingsvergunning. Hiertoe is het college bevoegd, nadat de raad een besluit heeft genomen over de verklaring van geen bedenkingen.

In uw correspondentie van 24 juni 2019 en 30 augustus 2019 geeft u aan mogelijk medewerking te moeten verlenen aan een verzoek van innogy nadat de gemeente een besluit heeft genomen. Nu trekt u, in strijd met uw eigen brieven, de beslissingsbevoegdheid van de gemeente in nog voordat er een besluit is genomen. Een besluit wat op zeer korte termijn genomen zou gaan worden. Een gemeentelijk besluit dat van groot belang is voor onze inwoners en de juridische mogelijkheden van de indieners van zienswijzen en belanghebbenden. Dit is naar onze mening niet in lijn met de beginselen van behoorlijk bestuur en dan met name het vertrouwens- en zorgvuldigheidsbeginsel.

6. Het geaccepteerde regiobod, de afspraken met het rijk en de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie

In tegenstelling tot uw mening komen wij tot de conclusie dat uw besluit niet in lijn, maar juist in strijd is, met het door u geaccepteerde regiobod voor de realisatie van windenergie (uw brief van 1 november 2011, verzonden op 8 november 2011 met uw kenmerk C2050782/2823533) en daarmee zelfs ook met de afspraken die u heeft gemaakt met het rijk. In alle relevante stukken waar u naar verwijst wordt gesproken over opschaling.

Er zijn in het verleden afspraken gemaakt over opschaling. Het plan van innogy voor Windpark Karolinapolder is vernieuwing. Dit verschil is juridisch en ruimtelijk gezien van groot belang. Wij hebben in het raadsvoorstel van 9 juli 2019 (kenmerk BM1903088) uitvoerig beargumenteerd waarom het plan van innogy voor Windpark Karolinapolder geen opschaling maar vernieuwing is. Wij vragen u om dit standpunt te respecteren en indien nodig te laten toetsen door de bestuursrechter. Uw besluit maakt dit wellicht onmogelijk.

Het rijk heeft het regiobod met open armen ontvangen en geprezen. In het regiobod van 13 oktober 2011 is voor de gemeente Steenbergen letterlijk de volgende tekst en het volgende aanbod opgenomen:

'Gemeente Steenbergen

Op het AFC NP gaat de provincie in haar overzicht uit van de realisatie van maximaal 20 MW windenergie (met 8 windturbines). De locatie biedt ruimte voor het realiseren van meer vermogen windenergie.

Het provinciale inpassingsplan voor het AFC NP biedt de ruimte aan maximaal 8 windturbines. Het wijzigingsplan dat nu door Gedeputeerde Staten wordt opgesteld gaat uit van de realisatie van 7 turbines. Het inpassingsplan biedt Gedeputeerde Staten de ruimte voor het realiseren van een extra windturbine.

Er wordt bij het wijzigingsplan tevens gesproken over de realisatie van 3 Windturbines op het AFC NP. Naar mening van Steenbergen moet er in Noord-Brabant gestreefd worden naar het realiseren van zoveel mogelijk vermogen windenergie in MW's met zo weinig

mogelijk windturbines. Mogelijk kunnen er op het AFC NP windturbines met een hoger vermogen worden gerealiseerd.

De benodigde afstand tussen de turbines in relatie tot het vermogen beperkt de extra inzet op het AFC NP op dit moment waarschijnlijk tot 7 i.p.v. 8 windturbines met een vermogen tot maximaal 3,4 MW per turbine.

*De gemeente is, indien noodzakelijk voor het behalen van de provinciale doelstelling, onder voorbehoud van instemming door de gemeenteraad, bereid om medewerking te verlenen aan de **opschaling van de vier bestaande turbines aan de Karolinadijk te Dinteloord** van 0,6 MW naar maximaal 6 MW per windturbine. Deze turbines maken onderdeel uit van het bestaande park langs de Volkeraksluizen. Door de **opschaling** neemt het aantal turbines in de gemeente Steenbergen niet toe, maar het te leveren vermogen windenergie neemt wel toe.'*

De gemeente Steenbergen heeft in het regiobod een ruim aanbod gedaan. De gemeente heeft haar verantwoordelijkheid genomen, daar waar andere gemeentes niets of veel minder hebben aangeboden. De 7 windturbines op het Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland (AFCNP) zijn gerealiseerd.

Ook in het regiobod wordt dus duidelijk gesproken over opschaling van de vier bestaande turbines aan de Karolinadijk te Dinteloord.

De gemeente heeft haar aandeel in het regiobod verankerd in de gemeentelijke structuurvisie (vastgesteld 31 mei 2012). Hieronder zijn de relevante passages vanuit de vastgestelde structuurvisie opgenomen:

'Windmolens

De gemeente Steenbergen wil de kenmerkende waardevolle openheid van het landschap beschermen en behouden. De plaatsing van windturbines (ook in parken en lijnopstellingen) tast de waardevolle openheid van het Steenbergse landschap op een onaanvaardbare wijze aan en ondermijnt daarmee ook de toeristisch recreatieve ambities van de gemeente.

*Windmolens kunnen enkel geclusterd worden gerealiseerd binnen het hoogdynamische gebied AFC Nieuw Prinsenland. Naast het bovenstaande is de gemeente eveneens bereid om medewerking te verlenen aan de **opschaling** van de bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord. Bij de **opschaling** van de bestaande windturbines gaat het om het vervangen van de bestaande windmolens door windturbines met meer vermogen. Als gevolg van de **opschaling** zal het aantal windturbines niet toenemen.*

Door het bovenstaande beleid wil de gemeente Steenbergen een bijdrage leveren aan de realisatie van duurzame energie in de vorm van windenergie.

De gemeente Steenbergen stelt voor de uitvoering van dit beleid de volgende voorwaarden:

- *De gemeente streeft naar de ontwikkeling van een zo hoog mogelijk vermogen (in megawatts) met zo weinig mogelijk windturbines;*
- *De realisering van windturbines gaat gepaard met een kwaliteitsverbetering van het Steenbergse landschap. De verbetering kan betrekking hebben op de kwaliteit van bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie of de extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied.*

In uw brief van 9 januari 2018 (uw kenmerk C2219707/4297612) heeft u uw bevoegdheid overgedragen voor de opschaling van Windpark Karolinadijk. In de brief is de volgende passage opgenomen:

*'Met betrekking tot de, binnen uw gemeente voorgenomen **opschaling van windpark Karolinadijk tot 12 MW**, heeft u ons college verzocht om de bevoegdheden voor het doorlopen van de ruimtelijke procedure en het afgeven van de omgevingsvergunning aan u over te dragen, ten behoeve van het toepassen van de gemeentelijke coördinatieregeling.'*

Zelfs in uw brief van 24 juni 2019, de brieven behorende bij u besluit van 10 september 2019 tot het intrekken van de beslissingsbevoegdheid van de gemeente over de aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder en uw persbericht behorende bij dit besluit heeft u het enkel over opschaling.

In de brief van 10 september 2019 met uw kenmerk C2250573/4575769 is over de opschaling het volgende opgenomen:

- *Op 13 oktober 2011 heeft de Regio West-Brabant een regionaal bod vastgesteld voor de ontwikkeling van windenergie in West-Brabant. Het gezamenlijke bod van de regio ging uit van de realisatie van 200 MW opgesteld vermogen windenergie in 2020. De **opschaling** van het bestaande Windpark Karolinadijk maakt onderdeel uit van dit regionale bod. Wij hebben dit bod op 1 november 2011 geaccepteerd en de verantwoordelijkheid bij de gemeenten gelegd om dit na te komen. Wij beschouwen dit als een harde afspraak.*
- *Eind 2017 heeft u besloten om gevolg te geven aan onze afspraak en daadwerkelijk medewerking te gaan verlenen aan de beoogde **opschaling van Windpark Karolinadijk**.*

In de brief van 10 september 2019 met uw kenmerk C2250573/4573630 is over de opschaling het volgende opgenomen:

- *In het 'Aanbod windenergie West-Brabant' van 13 oktober 2011 staat de **opschaling van windpark Karolinadijk** voor 21,6 MW opgenomen, bovenop het aantal van 2,4 MW. Omdat wij dit vermogen bij 4 turbines niet realistisch achtten, zijn wij bij de afspraken die wij met het IPO en het Rijk gemaakt hebben voor Wind op land 2020 uitgegaan van een totaal vermogen van 12 MW voor de **opschaling van het bestaande windpark Karolinadijk**. Het windpark Karolinapolder draagt hiermee voor 9,6 MW (12 MW min de huidige 2,4 MW) bij aan de met het Rijk in IPO-verband gemaakte afspraak in Noord- Brabant, namelijk om 470,5 MW aan vermogen windenergie gerealiseerd en operationeel te hebben op 31 december 2020. Wij hechten eraan om onze afspraken na te komen en daarvoor, binnen onze mogelijkheden, ook alles in het werk te stellen om daaraan te voldoen.*
- *Op grond van uw brief van 19 december 2017 hebben wij gelet op artikel 9f, zesde lid onder a van de Elektriciteitswet, op 9 januari 2018 besloten af te zien van het toepassen van de bevoegdheid om op grond van artikel 9f tweede lid Elektriciteitswet 1998 besluiten te nemen voor de **opschaling van het windpark Karolinadijk** binnen uw gemeente.*
- *In de vigerende visie staat dat alleen een **opschaling van het bestaande windpark Karolinadijk** aanvaardbaar is.*

In uw persbericht van 12 september 2019 is over opschaling het volgende opgenomen:

- *In 2011 heeft de regio West-Brabant een regionaal bod vastgesteld voor de ontwikkeling van windenergie, waar de **opschaling van het Windpark Karolinadijk** onderdeel van uitmaakte. In 2013 is deze afspraak opgenomen in de afspraken Wind op Land 2020 tussen IPO en het rijk.*
- *Nadat het college van B&W van Steenberg e eind 2017 besloten heeft om daadwerkelijk medewerking te verlenen aan de **opschaling van Windpark Karolinadijk**, heeft de provincie de bevoegdheid voor het realiseren van de opgave voor wind op land overgedragen aan de gemeente Steenberg e.*

In het persbericht heeft u bovendien het volgende opgenomen:

'De provincie wil de besluitvorming over het windproject in Steenberg e op korte termijn afronden. Het Windpark Karolinapolder past zowel binnen de provinciale Verordening ruimte als de gemeentelijke structuurvisie.'

Wij hebben in het raadsvoorstel van 9 juli 2019 (kenmerk BM1903088) uitvoerig juridisch onderbouwd waarom Windpark Karolinapolder van innogy niet voldoet aan de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie. Uit de behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 september 2019 van dit raadsvoorstel blijkt dit eveneens. In hetzelfde raadsvoorstel hebben wij onze vraagtekens geuit over het kunnen voldoen van het plan aan de Provinciale verordening ruimte. U bent op de hoogte van het bovenstaande. De inhoud van het persbericht komt niet overeen met de werkelijkheid.

Door uw besluitvorming handelt u dan ook niet in lijn met de beginselen van behoorlijk bestuur.

7. Betere mogelijkheden voor de juridische rechtsgang van indieners van zienswijzen en andere belanghebbenden als de gemeente de besluitvorming afhandelt

U ontnemt de tegenstanders van Windpark Karolinapolder mogelijk juridisch gezien een elementaire beroepsgrond om het plan van innogy tegen te houden. U ontnemt ons eveneens de juridische mogelijkheid om de aanvraag omgevingsvergunning van innogy te kunnen weigeren.

U geeft zelf aan dat het uitgangspunt voor de gemaakte afspraken met de gemeente de opschaling uit het regiobod is. Echter, nu wilt u in afwijking van dit uitgangspunt medewerking verlenen aan een Windpark Karolinapolder dat naar onze mening niet als opschaling van de windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord kan worden gezien.

Niet de gemeente, maar innogy heeft het plan voor Windpark Karolinapolder ontwikkeld. Vervolgens heeft innogy hier zelfstandig een aanvraag omgevingsvergunning voor ingediend. Hiermee nam innogy bewust een risico. Er is geen lijnopstelling op de Karolinadijk langs het Volkerak aangevraagd door innogy. innogy heeft een plan voor een ruitopstelling dichtbij de kern Dinteloord ontwikkeld.

De minimale afstand van de bestaande windturbines aan de Karolinadijk tot de kern Dinteloord bedraagt 1200 meter. De minimale afstand van Windpark Karolinapolder van innogy tot de kern Dinteloord bedraagt minder dan 800 meter. Het bestaande windpark aan de Karolinadijk en het door innogy aangevraagde Windpark Karolinapolder staan ruimtelijk gezien op twee verschillende locaties. Er is ruimtelijk gezien dan ook geen sprake van opschaling, maar van vernieuwing. Ten slotte zijn er door innogy windmolens aangevraagd met een tiphoogte tussen de 180 en 234 meter. De bestaande windturbines hebben een tiphoogte van ongeveer 80 meter.

Het bovenstaande heeft mede geleid tot het besluit van het presidium op 21 maart 2019 tot het terugsturen van het raadsvoorstel van 26 februari 2019 (kenmerk BM1900642), het vallen van de coalitie in de gemeente Steenberg en op 27 maart 2019, het vormen van een nieuwe coalitie en het vaststellen van het raadsakkoord op 16 mei 2019.

Wij zijn van mening dat u de kant van de gemeente had moeten kiezen en niet de kant van een ontwikkelaar die weigert om haar maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen. U kiest voor het steunen van een ontwikkelaar die geen enkel oog heeft voor de inwoners van Dinteloord, voor de mening van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. Een ontwikkelaar die ook niet bereid is om te praten en die zich zonder reden heeft afgemeld voor het bestuurlijke overleg op 14 augustus 2019.

Naar onze mening komt u door uw besluit de met de gemeente, de regio en het rijk gemaakt afspraken niet na. Windpark Karolinapolder van innogy is geen opschaling.

Vanuit de ingediende zienswijzen, de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie, het door u geaccepteerde regiobod, het ontbreken van maatschappelijk draagvlak voor het plan van innogy en de onwelwillendheid van een ontwikkelaar om haar plan aan te passen, is het des te belangrijker dat onder andere het onderwerp opschaling de juridische en bestuurlijke plaats krijgt die het verdient in dit juridische, bestuurlijke en maatschappelijk proces. Voor de gemeente is het in ieder geval een juridische weigeringsgrond voor de aanvraag omgevingsvergunning. Voor de indieners van zienswijzen is het een zeer belangrijk juridisch argument om Windpark Karolinapolder tegen te kunnen houden. Dit is bekend bij u. In welke mate borgt u de juridische toets en rechtsbescherming voor de indieners van zienswijzen op dit belangrijke onderwerp?

Wij vragen u om de gemeente, haar inwoners en de indieners van zienswijzen niet buiten spel te zetten voor een zeer belangrijk juridisch punt. Door uw acceptatie van het regiobod is het naar onze mening onbehoorlijk om als Gedeputeerde Staten de inwoners van de gemeente Steenberg en de gemeente haar juridische rechten en mogelijkheden te ontnemen.

8. Zorgvuldigheid boven snelheid

U neemt het de gemeente kwalijk dat we niet snel medewerking hebben verleend aan de aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder van innogy. Voor de gemeente is het niet van belang om snel te besluiten, maar om zorgvuldig te handelen en te besluiten. Zowel uit juridisch, maatschappelijk als bestuurlijk oogpunt. Uit de inhoud van deze brief en uit de inhoud van het gehele dossier blijkt dat de door u gedane aannames, die de basis vormen voor het nu snel door u genomen besluit, niet kloppen. Wij benadrukken dat wij al onze keuzes juridisch, maatschappelijk en/of bestuurlijk kunnen beargumenteren.

9. Samenvattend

Op dit dossier is het van belang om zorgvuldig te handelen. Het plan van innogy is naar onze mening in strijd met een goede ruimtelijke ordening en in strijd met het door u geaccepteerde regiobod. Dit is door ons uitvoerig juridisch beargumenteerd in het raadsvoorstel van 9 juli 2019 (kenmerk BM1903088). Hierbij is ook rekening gehouden met de ingediende zienswijzen.

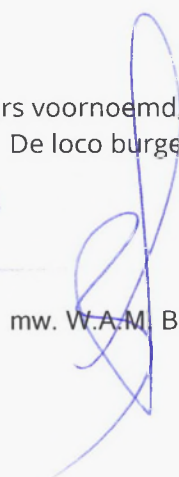
De gemeente is een voorstander van de energietransitie en levert lokaal en regionaal haar bijdrage. Met de uitvoering van ons raadsakkoord (vastgesteld door de gemeenteraad op 16 mei 2019) bieden wij in één keer de ruimte om de gemeentelijke doelstelling voor 2030 te kunnen realiseren. Hierbij is zowel ruimte voor de realisatie van windenergie als zonne-energie. Tevens leveren wij onze bijdrage aan de regionale energiestrategie 2030. Wij vinden het van groot belang dat de energietransitie ruimtelijk verantwoord wordt gerealiseerd met maatschappelijk draagvlak. Zorgvuldigheid boven snelheid. De energietransitie is een marathon en geen sprint, waarbij Steenberg en al haar inwoners en bedrijven nodig heeft. Het raadsakkoord biedt een ruimhartig en ruimtelijk verantwoord alternatief voor het plan van innogy voor Windpark Karolinapolder. Een plan dat beter is voor de inwoners van Dinteloord, op meer draagvlak kan rekenen en een veel grotere bijdrage levert aan de energietransitie.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders voornoemd.
De secretaris,

De loco burgemeester,

M.J.P. de Jongh, RA

mw. W.A.M. Baartmans

Bijlagenoverzicht bij de brief van 19 september 2019 met het kenmerk UM1906322

De volgende bijlagen zijn bijgesloten:

1. Door de gemeente opgesteld verslag van het (bestuurlijk) overleg tussen de provincie, innogy, Green Trust en de gemeente op 9 juli 2019 (BBM1900948);
2. Door de gemeente opgesteld verslag van het (bestuurlijk) overleg tussen de provincie, Green Trust en de gemeente op 14 augustus 2019 (BM1903874);
3. Door de gemeente opgesteld verslag van het telefonisch overleg tussen gedeputeerde mevrouw Spierings en wethouder mevrouw Baartmans op 23 augustus 2019;
4. Raadsmededeling van 27 augustus 2019 over de stand van zaken over het dossier Windpark Karolinapolder en de uitvoering van het raadsakkoord (BM1903878)
5. E-mail van gedeputeerde mevrouw Spierings aan wethouder mevrouw Baartmans van 27 augustus 2019. Op 28 augustus is de inhoud van de mail telefonisch besproken.
6. Brief van de provincie van 30 augustus 2019, ontvangen op 2 september 2019 waarin wordt ingegaan op een aantal verschillende opties/alternatieven ten aanzien van de ontwikkeling van wind en zon langs het Volkerak (C2250573/4571555).
7. Dinsdagochtend 10 september 2019 heeft er een telefoongesprek plaatsgevonden tussen gedeputeerde mevrouw Spierings en wethouder mevrouw Baartmans. De wethouder heeft in de collegevergadering een terugkoppeling gegeven over dit telefoongesprek;
8. E-mail van wethouder Baartmans aan gedeputeerde mevrouw Spierings van 10 september 2019;
9. Raadsmededeling over Windpark Karolinapolder van 12 september 2019 (BM1904100);
10. Raadsvoorstel van 9 juli 2019 over de aanvraag omgevingsvergunning Windpark Karolinapolder (BM1903088);
11. Nota van beantwoording zienswijzen, Windpark Karolinapolder nabij Dinteloord Gemeente Steenbergen, versie 9 juli 2019 (BBM1900814).

Overleg Stand van zaken Windpark Karolinapolder 9 juli 2019

Locatie: provinciehuis

Aanwezig: provincie (gedeputeerden Spierings en Van Merrienboer, M. van de Ven), Green Trust (G. ter Horst, T. Keesmaat), innogy (J. Boorsma en A. Struijs), gemeente (wethouders Baartmans en Knop, M. de Jong)

Naar aanleiding van de stand van zaken, zoals omschreven in de raadsmededeling van 3 juli 2019 (kenmerk BM1903082) heeft er op verzoek van de provincie op 9 juli 2019 een (spoed)overleg plaatsgevonden tussen de provincie, innogy, Green Trust en de gemeente.

Gemeente: Met het raadsakkoord is er een mooi aanbod gedaan voor de uitvoering van de energietransitie en daarmee voor de RES 2030. Ook is aangegeven dat de opgave van Steenberg, als gevolg van de glastuinbouw (waaronder het AFCNP), heel groot is. De sociale randvoorwaarden zijn ondergeschikt, ze worden bestempeld als judaspenningen. Daarnaast is benadrukt dat er 1400 steunbetuigingen zijn ingediend tegen het plan van innogy. Dit komt er op neer dat nagenoeg elke volwassene / elk gezin uit Dinteloord tegen is.

Voor de provincie is het van belang om te weten hoe er wordt gekomen tot de realisatie van de opgave 2023. Welke ruimte is er vanuit het raadsakkoord om te kunnen bewegen? Er wordt voorgesteld om (eventueel als provincie) een MER te maken en daarin meerdere alternatieven te onderzoeken. Het standpunt van de gemeente wordt hier dan ook in meegenomen. M.a.w.: de variant van lager dan 150 meter tiphoogte wordt samen met hogere tiphoogtes onderzocht. Vervolgens kan dit met de gemeenteraad worden besproken. Ook vraagt de provincie of de gemeente het plan vanuit het raadsakkoord niet zelf in de markt wil zetten (tender).

De wethouders hebben aangegeven dat hier vanuit de gemeente niet in meegegaan kan worden. Het college voert het raadsakkoord uit. Wij zijn geen ontwikkelaar en we hebben geen grondposities. De partijen/partij die het kunnen/kan realiseren zitten/zit al aan tafel.

innogy is niet instaat om medewerking te verlenen aan de uitvoering van het raadsakkoord (lager dan 150 meter tiphoogte). MER duurt lang, kost veel geld en je zal 2023 niet halen.

Door de gemeente is duidelijk aangegeven wat er vanuit Green Trust en Eneco gecommuniceerd is over de economische haalbaarheid van windturbines lager dan 150 meter tiphoogte. Zij hebben aangegeven dat het economisch uitvoerbaar is. Green Trust heeft dit eind mei ook nog bevestigd. Green Trust heeft hier niets tegenin gebracht in het overleg.

Green Trust is er een voorstander van om samen met innogy een park te realiseren.

Provincie: Wat als innogy niet mee doet en de bestaande windturbines laat staan? Wat doet Green Trust dan?

Green Trust is een voorstander van een MER waarin meerdere varianten worden meegenomen.

innogy geeft aan hier niet aan mee te willen doen. We zijn twee keer gestruikeld voor de finish. Dit moet niet nog een derde keer gebeuren.

innogy ziet voor haar twee opties. 1. Ze laat de bestaande windturbines nu gewoon doordraaien OF 2. Ze gaat verder met een verzoek tot een PIP.

Provincie: Hoe zitten jullie erin als de gemeente de MER betaald?

innogy: Dit pad gaan we niet bewandelen. Wij kunnen geen windturbines realiseren lager dan 150 meter tiphoogte. Wij realiseren ons dat de onderdelen politiek en economie niet kunnen matchen.

Vanuit de gemeente wordt aangegeven dat we kunnen bezien of Green Trust, als ze doorgaat met een plan binnen het raadskader, nog meer hectares zonneweide op een andere locatie kan realiseren.

Green Trust geeft aan een mogelijkheid te zien om een plan te ontwikkelen binnen de grenzen van het raadskader als het over 8 windturbines gaat. Green trust geeft aan voor 6 windturbines geen businesscase te zien. Green Trust heeft deze posities niet in handen. Stiltegebied ligt lastig. Green Trust en innogy gaan nog met elkaar in overleg over de mogelijkheden van het overdragen van grondposities.

Green Trust vraagt ook of de provincie het traject niet kan trekken (sociale randvoorwaarden via de BOM en een PIP en MER)?

De provincie geeft aan dat zij kan ondersteunen bij de sociale randvoorwaarden. Echter, het is niet mogelijk om een MER te maken met slechts 1 alternatief binnen de grenzen van het raadsakkoord. Een MER moet alternatieven hebben.

Voor de provincie is het van belang dat de gemeente haar afspraken nakomt.

De provincie wil bezien hoe het draagvlak vanuit de gemeente Steenbergen kan worden benut. Gedeputeerde: "Er is draagvlak in de gemeente Steenbergen en dat laten we niet lopen."

Er is afgesproken om half augustus 2019 een vervolgoverleg te houden.

Verslag : Vervolgoverleg Windpark Karolinapolder
Datum : 14 augustus 2019
Tijd : 15.30 uur
Locatie : Gemeentehuis
Onderwerp : Vervolgoverleg Windpark Karolinapolder

Aanwezig : Provincie: gedeputeerde mevrouw Spierings, gedeputeerde de heer Van Merrienboer, de heer Kugel

Green Trust: de heer Keesmaat en mevrouw Ter Horst

Gemeente: burgemeester de heer Van den Belt (voorzitter van het overleg), wethouder mevrouw Baartmans, wethouder de heer Knop, de heer De Jong

Afwezig : innogy heeft zich afgemeld bij de provincie

De voorzitter heet iedereen welkom.

Wethouder Baartmans geeft een korte samenvatting van het overleg van 9 juli 2019. De aanwezige partijen stemmen hiermee in.

De voorzitter geeft aan het niet sjeik te vinden van innogy om niet aan te schuiven bij dit overleg.

Er wordt gevraagd of bekend is waarom innogy zich heeft afgemeld bij de provincie.

De provincie geeft aan dat er geen reden is opgegeven door innogy.

Green Trust geeft aan dat ze altijd bij voorkeur samen met innogy een alternatief plan wilden ontwikkelen. Green Trust hanteert andere marges dan innogy voor een businesscase en een positief investeringsbesluit. Green Trust ziet ruimte voor de ontwikkeling van een project zonder innogy.

Green Trust heeft ongeveer een week na het overleg op 9 juli 2019 gesproken met innogy. De heer Boorsma was hierbij ook aanwezig. innogy heeft aangegeven de bestaande windmolens aan de Karolinadijk te laten staan. Na dit overleg is Green Trust zelf verder gegaan met een plan.

De voorzitter geeft nogmaals aan te betreuren dat innogy niet aanwezig is en moet gezien de stand van zaken concluderen dat er binnen de gemeente geen ruimte is voor het plan van innogy.

Gedeputeerde Spierings verwijst naar het gesprek van 1 april 2019. Er wordt aangegeven dat de Elektriciteitswet weinig ruimte biedt. Met een alternatief plan in de hand is er juridisch mogelijk meer ruimte. Vanuit de provincie wordt tevens aangegeven dat innogy heeft aangekondigd een verzoek tot een inpassingsplan in te gaan dienen. Voor zover bekend heeft innogy dit nog niet ingediend. Er is op 1 april afgesproken dat de provincie een verzoek tot een inpassingsplan kan proberen af te wijzen, mits er een goed alternatief is.

Gedeputeerde Van Merrienboer geeft aan dat het plan van innogy op dit moment on hold staat.

Green Trust geeft een presentatie. Hierbij gaat het over twee varianten (6 of 7 windturbines).

Gedeputeerde Spierings vraagt hoe Deltawind aankijkt tegen het grotere risico en het lagere rendement van windmolens die lager zijn dan 150 meter tiphoogte.

Green Trust geeft aan dat er altijd een investeringsbeslissing moet worden genomen die verantwoordelijk is. Je moet voorkomen dat deelnemers verliezen op hun geld. Het rendement is meer dan sparen.

Het is van belang dat er vanaf het begin risicodragend wordt meegedaan. Het wordt gedeeltelijk betaald door burgers. Daarom is het voor de lokale participatie van belang om na te denken over garantstelling, werkkapitaal of de voorfinanciering van kosten. De mensen vanuit de kern Dinteloord en de omwonenden wil je mee laten doen. Vanuit deze groepen moet ook het geld komen.

Wethouder Baartmans benadrukt dat het raadsakkoord hard is.

De voorzitter vraagt of Green Trust niet één of meerdere van de bestaande windturbines kan overnemen van innogy of de heer

Vanuit de provincie wordt aangegeven dat het saneren van windturbines geld kost.

Wethouder Baartmans geeft aan dat Green Trust toch aan innogy heeft aangeboden om het park over te nemen.

Green Trust ziet het niet als een reëel plan om de bestaande windturbines over te nemen. Ook wil innogy niet verkopen / saneren.

Gedeputeerde Van Merrienboer vraagt hoe het zit met de netto contante waarde van de bestaande windturbines. Zijn er mogelijkheden voor het ruilen van posities? Is er met innogy gesproken over mogelijke oplossingen? Kunnen we het speelveld hiervoor vergroten? Ook wordt er aan Green Trust gevraagd wat ze zou doen als zij innogy was. Waar zou ruimte kunnen zijn? En natuurlijk moet er wel de wil zijn bij innogy.

Green Trust kan geen antwoord geven op de gestelde vraag.

Gedeputeerde Van Merrienboer geeft aan dat als het raadsakkoord hard is er iets gaat komen wat we allemaal niet willen. In dit geval moet de provincie een verzoek van innogy tot een PIP gaan behandelen.

Gedeputeerde Van Merrienboer vraagt of de 50% eigendom bij de gemeenschap nog voor beweging kan zorgen bij de gemeente. Wordt dit als belangrijk ervaren?

Green Trust vraagt of er aanvullend op de vier bestaande windturbines aan de Karolinadijk een mogelijkheid kan zijn voor de realisatie van vier nieuwe windturbines van 180 meter tiphoogte.

Gedeputeerde Spierings vraagt of de gemeente bereid is om het financiële gat te dichten van een windpark van 4 nieuwe windturbines van lager dan 150 meter tiphoogte. Over wat voor bedrag praten we dan?

Green Trust geeft aan dat het over enkele tonnen per jaar gaat.

Gedeputeerde Van Merrienboer vraagt of het nog uitmaakt als Green Trust 100 % eigenaar is van het park en er geen lokale participatie is van 50 %.

Green Trust geeft aan dat dit het verhaal niet anders maakt.

Gedeputeerde Van Merrienboer stelt voor dat de gemeente eventueel een eigen energiebedrijf opricht en/of zelf een windpark gaat realiseren binnen de grenzen van het raadskamer.

De voorzitter geeft aan dat staatsteun niet is toegestaan. We moeten bespreken welke ruimte er wel of niet is om een lokale coöperatie op weg te helpen. Welke ruimte is er om een alternatief plan toch passend te kunnen krijgen binnen het raadskamer.

De gedeputeerden geven aan dat als er geen alternatief plan is, het verzoek tot een PIP juridisch gezien niet kan worden afgewezen.

Gedeputeerde Spierings geeft aan dat de bestaande windturbines ongeveer 75 m hoog zijn. Tel je binnen het raadsakkoord 4 x ongeveer 75 meter tiphoogte net zo zwaar mee als windturbines van net geen 150 meter tiphoogte? $6 \times 150 \text{ meter} + 4 \times 75 \text{ meter}$ is qua totaal opgetelde hoogtemeters gelijk aan $8 \times 150 \text{ meter}$.

De wethouders benadrukken nogmaals dat het raadsakkoord hard is.

Wethouder Knop geeft aan dat de gemeente veel biedt met het raadskamer, ook als de bestaande windturbines aan de Karolinadijk blijven staan ($4 \times 4,5 \text{ MW} + 2,4 \text{ MW} + \text{een zonneveld}$).

Gedeputeerde Spierings vraagt of er toch niet de ruimte kan worden gevonden voor het plan van Green Trust (6 / 7 windturbines met een zonneveld) en het blijven staan van de vier bestaande windturbines.

Gedeputeerde Van Merrienboer geeft aan dat het om een tijdelijke vergunning gaat. Het is geen permanente bestemming. Na het verstrijken van de termijn worden de windturbines verwijderd.

Gedeputeerde Van Merrienboer benadrukt dat als er geen oplossing komt de provincie medewerking moet verlenen aan een plan van innogy.

Wethouder Knop geeft aan dat het raadsakkoord hard is. Gedurende de coalitieonderhandelingen is er uitvoerig gesproken over dit onderwerp. Wij zijn trots op het raadsakkoord.

Gedeputeerde Van Merrienboer geeft aan dat het de voorkeur is van de provincie dat de gemeente de besluitvorming zelf doet.

De voorzitter stelt voor om de vergadering even te schorsen. Na de schorsing vraagt de voorzitter wie hij het woord mag geven.

Wethouder Baartmans vraagt de provincie om nog een keer met innogy te gaan praten. Het raadskamer is het raadskamer. Mogelijk kan de provincie innogy nog doen bewegen.

Green Trust geeft aan nog te hebben nagedacht over een alternatief plan. Green Trust kan in plaats van 6 of 7 windturbines lager dan 150 meter tiphoogte een project van vier windturbines van 180 meter tiphoogte aanbieden. De vier bestaande windturbines aan de Karolinadijk (ongeveer 75 meter tiphoogte) blijven staan.

Er zijn meerdere voordelen te benoemen ten opzichte van het plan van innogy voor Windpark Karolinapolder. De vier nieuwe windturbines liggen verder af van de kern Dinteloord. Er hoeft geen luchtvaartverlichting te komen (radar). innogy wil voor Windpark Karolinapolder mogelijk naar 234 meter tiphoogte gaan. Een tiphoogte van 180 meter is ecologisch gezien beter dan een tiphoogte van lager dan 150 meter. Je kunt een PIP voor het plan van innogy voorkomen. Er is een beter rendement voor de (lokale) deelnemers in het project bij een tiphoogte van 180 meter. Het

vermogen van een windturbine met een tiphoogte van 180 meter is ongeveer 4,5 MW en de energieopbrengst is hoger ten opzichte van een windturbine van ongeveer 150 meter tiphoogte.

Wethouder Knop geeft aan dat Green Trust heeft aangegeven dat een windturbine van 150 meter hoog ook een opgesteld vermogen heeft van 4 of 4,5 MW.

Green Trust geeft aan dat het opgesteld vermogen niet veel zal schelen, maar dat de energieopbrengst ongeveer 20 % hoger is. Visueel is het verschil van een hogere windturbine (180 meter tiphoogte in plaats van ongeveer 150 meter tiphoogte) nagenoeg niet waarneembaar. De afstand van de nieuwe windturbines tot de kern Dinteloord is ongeveer 2 km.

Gedeputeerde Spierings geeft aan het gesprek met innogy met alle liefde te willen voeren, maar zij verwacht hier niets / niet veel van.

Gedeputeerde Van Merrienboer geeft ook aan dat het beter is om te praten met innogy als je iets hebt waardoor ze moeten bewegen.

De voorzitter geeft mee dat de energietransitie geen sprint maar een marathon is. Er moeten afgewogen keuzes worden gemaakt.

Gedeputeerde Spierings gaat nader in op het onderwerp zonneveld. Het is van belang dat de gemeente een visie heeft. De provincie biedt ruimte.

Wethouder Knop geeft aan dat het raadsakkoord geen ruimte biedt voor 4 nieuwe windturbines van 180 meter tiphoogte. Wat gebeurt er als Green Trust hiervoor een PIP-verzoek zou indienen?

Gedeputeerde Spierings geeft aan dat de verzoeken moeten worden afgewogen. Mogelijk moeten we dan ja zeggen tegen twee plannen.

Gedeputeerde Van Merrienboer verwijst naar de afspraak die met het Rijk is gemaakt over de realisatie van wind op land.

Wethouder Knop geeft aan geen draagvlak te kunnen krijgen voor de nu voorliggende plannen. Het moet passen binnen het raads kader.

Gedeputeerde Van Merrienboer vraagt of de provincie kan helpen bij de argumentatie om wel tot een oplossing te kunnen komen.

Wethouder Knop geeft aan dat er politiek gezien geen ruimte is.

Gedeputeerde Spierings stelt voor om vanuit de provincie een neutraal document op te stellen over de voorliggende situatie en de mogelijke alternatieven.

De voorzitter geeft aan dat het van belang om de rol van de provincie goed op te nemen. Wat gaat de provincie doen als de gemeente nee zegt tegen een alternatief?

Gedeputeerde Van Merrienboer geeft aan dat er wel sprake is van urgentie. Ook is er behoefte aan een raadsbesluit. Als de gemeenteraad ruimte biedt voor een alternatief, dan heeft de provincie argumenten om een verzoek tot een PIP van innogy af te wijzen. We moeten de plussen van een alternatief benoemen. Of de gemeente pakt het zelf op OF wij moeten een besluit nemen.

De voorzitter vraagt of de gedeputeerde bereid is om in te spreken bij een raadsvergadering.

De gedeputeerden geven aan hiertoe altijd bereid te zijn als onderdeel van de oordeelsvorming. Wel op uitnodiging van de gemeente.

De voorzitter geeft aan het te waarderen dat we als overheden schouder aan schouder staan. Er wordt door de provincie een neutraal document opgesteld. Dit kan bijdragen aan het maken van een afgewogen keuze door de politiek. Wanneer kan het document worden aangeleverd aan het college?

De provincie probeert om deze week het document nog aan te leveren.

De voorzitter geeft aan dat het college gaat bespreken hoe er kan worden omgegaan met het document. Er wordt afgesproken om indien nodig snel weer een vervolgoverleg in te plannen.

Gedeputeerde Spierings geeft aan dat het college kan bepalen of het document aan de gemeenteraad wordt aangeboden.

De voorzitter bedankt iedereen voor de deelname aan het overleg en geeft aan het te waarderen dat we als overheden schouder aan schouder staan. Het niet deelnemen van innogy aan het overleg is niet sjeik. De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag : Proces dossier Windpark Karolinapolder
Datum : 23 augustus 2019
Tijd : 11.15 uur
Locatie : Telefoongesprek
Onderwerp : Proces dossier Windpark Karolinapolder

Aanwezig : Provincie: gedeputeerde mevrouw Spierings
Gemeente: wethouder mevrouw Baartmans (in aanwezigheid van H. Korte)
Afwezig : n.v.t.

De wethouder geeft aan om een gesprek te hebben gevraagd met de gedeputeerde. Naar aanleiding van het overleg op 14 augustus 2019 is er veel energie gestopt om met de coalitie de verschillende varianten (inclusief de alternatieven van Green Trust) voor de realisatie van windenergie in de Dinteloord te bespreken. Het is niet gelukt om meer ruimte te kunnen krijgen binnen het raads kader. Hiervoor ontbreekt het politieke draagvlak. De gedeputeerde toont begrip voor de situatie. Het aanbod van de gemeente blijft hetzelfde. Het raadsakkoord biedt de ruimte voor maximaal 8 windturbines met een tiphoogte lager dan 150 meter met een zonneveld van maximaal 30 hectare. Blijven de vier bestaande windturbines aan de Karolinadijk staan, dan is er slechts ruimte voor maximaal vier nieuwe windturbines met een tiphoogte lager dan 150 meter. Er wordt benadrukt dat de gemeente wil bijdragen aan de energietransitie, wij willen ons inspannen om te bezien welke opties er zijn en hoe de gemeente hieraan kan bijdragen.

Mevrouw Baartmans geeft aan dat de gemeenteraad in september een besluit neemt over het weigeren van de verklaring van geen bedenkingen voor de aanvraag omgevingsvergunning van innogy voor Windpark Karolinapolder. De coalitie heeft aangegeven de verklaring van geen bedenkingen te gaan weigeren. Hoe kunnen we innogy bewegen om toch mee te werken aan de uitvoering van het raadsakkoord? Wat is hiervoor nodig? Hierbij hebben we de provincie nodig. De provincie kan het plaatje vanuit het grotere geheel bekijken. Welke ruimte is er binnen de provincie om innogy toch te laten bewegen?

Gedeputeerde mevrouw Spierings geeft aan op korte termijn in overleg te gaan met innogy. De gedeputeerde neemt contact op met de wethouder over de uitkomst van dit gesprek.

Mevrouw Spierings geeft aan dat het goed is om eerst alle opties te bezien voordat zij het in gang zetten van een provinciaal inpassingsplan (PIP) overweegt.

De gedeputeerde vraagt wat de gemeente gaat doen met het ambtelijk door de provincie aangeleverde document over de voorliggende alternatieven voor de realisatie van windenergie in Steenbergen. De wethouder legt uit dat er energie is gestopt in het proces met de coalitie (politiek). Welke ruimte kan de gemeente bieden? Het raadsakkoord is het kader. Het ambtelijk aangeleverde document is verder niet inhoudelijk besproken.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp

Stand van zaken over het dossier Windpark Karolinapolder en de uitvoering van het raadsakkoord

Steenbergen; 27 augustus 2019

Aan de Raad,

In de raadsmededelingen van 3 en 10 juli 2019 (kenmerken BM1903082 en BM1903241) hebben wij u geïnformeerd over de stand van zaken voor het dossier Windpark Karolinapolder en de uitvoering van het raadsakkoord. Hierbij geven wij u een update.

Het raadsakkoord

Op 16 mei 2019 heeft de gemeenteraad het coalitieakkoord 2019 - 2022 'Aan de slag' (van 8 mei 2019) vastgesteld als raadsakkoord. Tevens is aan het college de opdracht gegeven om het raadsakkoord uit te voeren. Over het onderwerp windenergie is het onderstaande opgenomen.

Windenergie en de opgave energietransitie 2030

Wij ontkomen er niet aan dat we als gevolg van het nationale klimaatbeleid voor 2030 ook een opgave voor de realisatie van windenergie hebben. Deze opgave wordt via het Rijk en de provincie aan ons opgelegd. Wij willen voor 2030 maximaal voldoen aan de bijbehorende opgave voor de energietransitie van de gemeente Steenbergen.

Wij hebben voor de grootschalige opwekking van duurzame energie een voorkeur voor het gebruiken van zonne-energie, maar we willen voorkomen dat er in de Karolinapolder megawindturbines geplaatst worden. Om deze (ruimtelijk) onverantwoorde windturbines te voorkomen en om toch aan de opgave voor windenergie te voldoen, staan wij toe dat er langs het Volkerak in de Dinteloordse polders in een lijnopstelling maximaal 8 windturbines (gezien vanuit Dinteloord in de richting Steenbergen) met een tiphoogte lager dan 150 meter worden geplaatst. De realisatie van deze windturbines kan worden gecombineerd met maximaal 30 hectare zonnepanelen. De resterende opgave 60 ha zonnepanelen wordt eveneens ingevuld.

Een andere variant voor de realisatie van windenergie is voor ons niet bespreekbaar. Wij gaan in deze bestuursperiode geen besluit nemen om nog meer windturbines te plaatsen.

Aanvraag omgevingsvergunning van innogy voor Windpark Karolinapolder

Het college heeft u op 9 juli 2019 een raadsvoorstel aangeboden, zodat u in september een besluit kunt nemen over het weigeren van de verklaring van geen bedenkingen voor de door innogy ingediende aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder.

Overleg met de provincie, innogy en Green Trust

Als vervolg op het overleg van 9 juli 2019 (gesprek tussen de provincie, innogy, Green Trust en de gemeente) heeft er op 14 augustus 2019 een vervolgoverleg plaatsgevonden tussen de provincie, Green Trust en de gemeente. Innogy heeft zich zonder specifieke reden afgemeld.

Gedurende het gesprek is door de provincie gemeld, dat innogy heeft aangekondigd een verzoek om een provinciaal inpassingsplan (PIP) in te gaan dienen.

Green Trust heeft zich na het overleg van 9 juli 2019 nog ingespannen om een aantal mogelijke varianten te ontwikkelen voor een windpark gecombineerd met een zonnepark.

Hierbij gaat het over een lijnopstelling van 6 of 7 windturbines langs het Volkerak met een tiphoogte lager dan 150 meter OF een lijnopstelling van 4 windturbines van 180 meter tiphoogte langs het Volkerak. Beide opstellingen worden gecombineerd met een zonnepark van 30 hectare. De varianten zijn gelegen in de Dinteloordse polder ten westen van de bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord.

Innogy heeft richting Green Trust aangegeven niet mee te willen werken aan het saneren van één of meerdere van de vier bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord. Green Trust heeft dan ook een aantal varianten ontwikkeld waarbij er wordt uitgegaan van de instandhouding van de bestaande 4 windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord.

In het overleg op 14 augustus is door de wethouders Baartmans en Knop aangegeven dat het college uitvoering geeft aan het raadsakkoord. Dit raadsakkoord gaat uit van maximaal 8 windturbines met een tiphoogte lager dan 150 meter. Blijven de vier bestaande windturbines staan, dan is er slechts ruimte voor vier nieuwe windturbines.

Conclusie

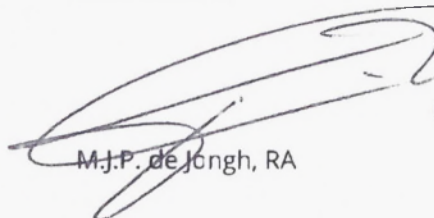
Het college van burgemeester en wethouders geeft uitvoering aan het raadsakkoord. Hierboven heeft u kunnen lezen wat de standpunten van innogy en Green Trust zijn. Ondanks de ruimte die in het raadsakkoord wordt geboden voor de energietransitie en de realisatie van windenergie moeten wij constateren dat er vanuit ontwikkelaars nu geen plan voor de realisatie van windenergie binnen de grenzen van het raadsakkoord is.

In september behandelt u het raadsvoorstel over het weigeren van de verklaring van geen bedenkingen voor de door innogy ingediende aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder. Nadat u het besluit heeft genomen om de verklaring van geen bedenkingen te weigeren, moet het college de aanvraag omgevingsvergunning van innogy weigeren. Na de weigering van de aanvraag omgevingsvergunning door de gemeente, komt de beslissingsbevoegdheid weer bij de provincie te liggen. Dient innogy een verzoek om een inpassingsplan (PIP) in bij de provincie, dan is het vervolgens aan de provincie om dit verzoek te beoordelen.

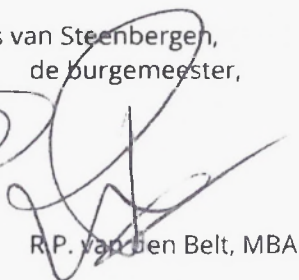
Ondanks het feit dat ons raadsakkoord ruimte biedt voor de uitvoering van de energietransitie hebben wij tot nu toe geen gehoor gevonden bij ontwikkelaars die onze transformatie vorm zouden moeten geven.

Het college zal alle mogelijke inspanning blijven verrichten om gezamenlijk met de provincie de doelstellingen te gaan halen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris, de burgemeester,

M.J.P. de Jongh, RA

R.P. van den Belt, MBA

Baartmans, W. (gemeente Steenbergen)

Van: Anne-Marie Spierings [MSpierings@brabant.nl]
Verzonden: dinsdag 27 augustus 2019 21:50
Aan: Baartmans, W. (gemeente Steenbergen)
CC: Eltjo Kugel; Frederieke Grube; Erik van Merrienboer
Onderwerp: Windenergie Steenbergen en contact met Innogy

Beste Wilma,

Op 14 augustus heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden onder leiding van burgemeester Van den Belt tussen GreenTrust, u, wethouder Knop, gedeputeerde van Merrienboer en mijzelf over windenergie in Steenbergen.

In dit overleg is afgesproken om diverse scenario's op een rijtje te zetten. Dit overzicht heeft dhr. Kugel op 19 augustus aan dhr. De Jong gemaild. Jullie hebben dit besproken in de coalitie.

In een telefoongesprek op 23 augustus heb je mij laten weten dat het college van Steenbergen vasthoudt aan de afspraak in het coalitieakkoord van Steenbergen, zijnde maximaal 8 windturbines van elk maximaal 150 meter hoog als totaal aantal windturbines in de gemeente Steenbergen.

In het bestuurlijk overleg van 14 augustus is geconstateerd dat binnen deze randvoorwaarden GreenTrust geen haalbare business case kan maken; bij maximaal vier extra windturbines van maximaal 150 m tiphoogte (dit naast de vier windturbines van Innogy die er al staan) zijn de netwerkkosten per windturbine te hoog om de business case te sluiten.

In bovengenoemd telefoongesprek heb je aangegeven de moed nog niet op te geven en een laatste uitweg te willen verkennen. Je hebt mij gevraagd bij Innogy te verkennen wat Innogy nodig heeft van de gemeente Steenbergen om haar grondposities in de Karolinapolder over te doen aan GreenTrust, zodat GreenTrust de bestaande windturbines van 75 m hoogte kan vervangen door hogere windturbines, op dezelfde dan wel een andere locatie binnen de gemeente.

Deze week heb ik hierover contact gehad met Innogy. Zij geven aan dat de bestaande assets een waarde vertegenwoordigen van indicatief circa 2 miljoen exclusief waarde van de grondposities en andere bijkomende kosten. GreenTrust heeft zowel in het bestuurlijk overleg van 14 augustus als daarbuiten om aangegeven geen financiële ruimte te hebben om deze kosten gedeeltelijk of geheel te dragen.

Hiermee is de vraag of de gemeente Steenbergen tot het besluit kan komen om een bedrag in de orde grootte van een paar miljoen op tafel te leggen om de posities en turbines van Innogy over te doen aan GreenTrust.

In aanvulling op deze vraag ben ik benieuwd of het college van Steenbergen het overzicht dat dhr. Kugel 19 augustus heeft gemaild, door stuurt naar de gemeenteraad. In ons telefoongesprek gaf je aan dat daar nog geen besluit over was genomen.

Graag bel ik morgen in de loop van de ochtend even om eventuele vragen of onduidelijkheden toe te lichten.

Hartelijke groet,
Anne-Marie Spierings
[PNB]

Brabantlaan 1 | Postbus 90151 | 5200 MC 's-Hertogenbosch | Telefoon 073 6812812 | Fax 073 6807680 |
contact<<http://www.brabant.nl/contact.aspx>> | Twitter: @brabant | www.brabant.nl<<http://www.brabant.nl>>

Meer weten over de provincie Noord-Brabant?
Volg op Instagram: www.instagram.com/provincienoordbrabant
<<https://www.instagram.com/provincienoordbrabant/>>

De griffie van de gemeenteraad van
de Gemeente Steenbergen
Postbus 6
4650 AA STEENBERGEN NB

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp
Windpark Karolinadijk Steenbergen

Geachte heer, mevrouw,

In afschrift sturen wij u hierbij een brief en notitie welke wij naar het college van B&W van uw gemeente hebben gestuurd.

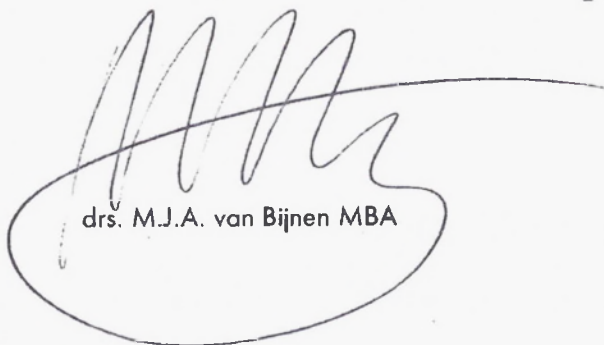
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Datum
30 augustus 2019
Ons kenmerk
C2250573/4571565
Uw kenmerk

Contactpersoon
E. (Eljo) Kugel
Telefoon
(073) 680 87 04
Email
ekugel@brabant.nl
Bijlage(n)
2

Gemeente Steenberg
Postbus 6
4650 AA STEENBERGEN NB

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL66INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Windpark Karolinapolder Steenberg

Geacht college,

Op 4 september aanstaande zal de gemeenteraad van Steenberg in een opiniërende vergadering een mening vormen over het voornemen van uw college om de bij u aangevraagde omgevingsvergunning voor het windpark Karolinapolder te weigeren. Een weigering gebaseerd op het recent door uw raad vastgestelde raadsakkoord. Wij vinden het van belang dat u en uw raad op de hoogte zijn van de consequenties die een dergelijk besluit voor u als gemeente en voor ons als provincie met zich meebrengt en dat die bij de opinievorming binnen uw raad meegenomen kunnen worden.

Om deze reden bieden wij u via deze brief een notitie aan, waarvan de inhoud ambtelijk op 19 augustus jl. al eens naar uw gemeente is gestuurd en waarin een aantal verschillende opties/alternatieven worden geschetst ten aanzien van de ontwikkeling van wind en zon langs het Volkerak.

Deze opties zijn in beeld gebracht naar aanleiding van een bestuurlijk overleg op 14 augustus jl. tussen de gedeputeerden Spierings en Van Merrienboer en de wethouders Baartmans en Knop, onder voorzitterschap van burgemeester van den Belt. Het zijn opties die mogelijk een opening bieden om binnen de geest van het raadsakkoord tot een standpunt te komen.

Ook staat hierin beschreven welk besluit de provincie moet gaan nemen (op basis van de Elektriciteitswet) als uw gemeente de aangevraagde omgevingsvergunning weigert en de provincie een verzoek krijgt om van haar bevoegdheid gebruik te maken.

Datum

30 augustus 2019

Ons kenmerk

C2250573/4571555

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

E. (Eltjo) Kugel

Telefoon

(073) 680 87 04

Email

ekugel@brabant.nl

Bijlage(n)

1

Wij gaan ervan uit dat u met deze notitie voldoende informatie heeft om tot een goede afweging te komen.

Datum

30 augustus 2019

Ons kenmerk

C2250573/4571555

Een afschrift van deze brief hebben wij ook naar uw gemeenteraad gestuurd.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

In onderstaande notitie en overzichtstabel wordt een aantal mogelijke opties geschetst en daaraan verbonden consequenties, voor wat betreft de ontwikkeling van wind- en zonne-energie langs het Volkerak in de gemeente Steenbergen. Dit gebaseerd op de afspraken tussen de gemeente Steenbergen en de provincie Noord-Brabant met betrekking tot windenergie, het bestuursakkoord van de gemeente Steenbergen en het alternatieve plan dat Green Trust als ontwikkelende partij naar voren heeft gebracht. Bij elke optie wordt een korte beschrijving gegeven. In de tabel is de informatie voor alle opties samengevoegd en wordt eveneens ingegaan op aspecten als afstand tot Dinteloord, ecologie, e.d.

Afspraken wind op land

In 2013 hebben de provincies en de minister van EZ een prestatieafpraak gemaakt over de realisatie wind op land 2020. Dat betekent dat op uiterlijk 31 december 2020 6000 MegaWatt (MW) aan windenergie op land is gerealiseerd en in productie genomen. De opgave van de provincie Noord-Brabant van 470,5 MW is onder meer gebaseerd op bestuurlijke afspraken tussen de provincie en de regio West-Brabant van 13 oktober 2011. Onderdeel van deze afspraken is dat de gemeente Steenbergen nog 9,6 MW aan windenergie realiseert, bovenop het bestaande vermogen in de gemeente. Omdat inmiddels duidelijk is dat de provincies de doelstelling wind op land 2020 niet gaan halen, hebben de minister en de provincies 'versnellingsafspraken' gemaakt. Deze houden in dat het aantal MW dat niet in 2020 operationeel is, wordt verdubbeld en uiterlijk in 2023 moet zijn gerealiseerd. Deze extra opgave mag 'techniekneutraal' worden uitgevoerd, dus ook met bijvoorbeeld zonneparken.

Afspraken gemeente Steenbergen en provincie gemaakt op 1 april 2019

"De provincie moet voldoen aan haar afspraken met het rijk. Zowel de provinciale als de gemeentelijke doelstelling voor 2020 wordt niet gehaald als er een nieuw plan wordt ontwikkeld. Voor dat soort gevallen heeft de minister aangegeven dat het aantal MW's dat vóór 2020 binnen een provincie niet is gerealiseerd, verdubbeld wordt en dan eind 2023 wel gerealiseerd moet zijn. Aan de Karolinadijk staat een opgesteld vermogen van 2,4 MW. Voor 2020 heeft de gemeente nog een doelstelling van 9,6 MW extra opgesteld vermogen. Wordt 2020 niet gehaald, dan wordt deze 9,6 MW verdubbeld. De verdubbelingsopgave mag ook met bijvoorbeeld zonne-energie worden ingevuld. De gemeentelijke opgave van 21,6 MW (9,6 MW + 9,6 MW + 2,4 MW) moet vervolgens zijn gerealiseerd voor eind 2023. Voor de provincie is het van belang dat dit tijdig wordt gehaald. Ook moet de provincie erop kunnen vertrouwen dat de gemeente haar afspraken nakomt."

Bestuursakkoord Steenbergen

"Wij hebben voor de grootschalige opwekking van duurzame energie een voorkeur voor het gebruiken van zonne-energie, maar we willen voorkomen dat er in de Karolinapolder megawindturbines geplaatst worden. Om deze (ruimtelijk) onverantwoorde windturbines te voorkomen en om toch aan de opgave voor windenergie te voldoen, staan wij toe dat er langs het Volkerak in de Dinteloordse polders in een lijnopstelling maximaal 8 windturbines (gezien vanuit Dinteloord in de richting Steenbergen) met een tiphoogte lager dan 150 meter worden geplaatst. De realisatie van deze windturbines kan worden gecombineerd met maximaal 30 hectare zonnepanelen. De resterende opgave 60 ha zonnepanelen wordt eveneens ingevuld. Een andere variant voor de realisatie van windenergie is voor ons niet bespreekbaar. Wij gaan in deze bestuursperiode geen besluit nemen om nog meer windturbines te plaatsen."

Elektriciteitswet

De provincie is bevoegd gezag voor besluitvorming en coördinatie van windprojecten van 5 tot 100 MW. Een provincie moet, volgens de wet, in elk geval van haar bevoegdheid gebruik maken als:

- Een gemeente weigert medewerking te verlenen aan een initiatief voor een windpark;
- Een provincie nog niet voldaan heeft aan haar afspraak met het rijk om uiterlijk in 2020 het afgesproken vermogen aan windenergie gerealiseerd te hebben.

Bij het niet afgeven van een omgevingsvergunning door de gemeente Steenbergen voor het windpark Karolinapolder, is er sprake van de in de wet genoemde weigering. Daarnaast zal de provincie in 2020 nog niet het afgesproken vermogen windenergie voor 2020, zoals afgesproken met het rijk, gerealiseerd hebben. Bij een aanvraag van innogy aan de provincie om van haar bevoegdheid gebruik te maken, is de consequentie vanuit de Elektriciteitswet dat de provincie medewerking moet verlenen aan de realisatie van het plan windpark Karolinapolder.

Mogelijke ontwikkelingen

Alternatief 1: plan Green Trust en innogy 180 m tiphoogte

8 turbines, 180m tiphoogte en een zonnepark van 30 ha.

Dit plan is door Green Trust en innogy ontwikkeld n.a.v. de afspraken die in het bestuurlijk overleg tussen provincie en gemeente zijn gemaakt op 1 april 2019. Het plan blijft binnen het aantal van 8 turbines in lijnopstelling langs het Volkerak, maar zijn wel 30m hoger dan de maximale tiphoogte die in het bestuursakkoord van de gemeente is vastgelegd. innogy heeft aangegeven dat voor deze specifieke locatie bij de Karolinadijk, een tiphoogte van 180 m het minimum is waarbinnen zij een sluitende businesscase kunnen realiseren en waarmee voldaan kan worden aan de afspraken met de provincie. Het college van Steenbergen heeft in een eerder stadium aangegeven dat dit alternatief, binnen de randvoorwaarden van het bestuursakkoord, onbespreekbaar is.

Alternatief 2: plan Green Trust 150 m tiphoogte

6 tot 7 turbines, 150 m tiphoogte en een zonnepark van 30 ha.

Hierbij zijn er twee mogelijke opties:

- 2a: Inclusief bestaande turbines innogy van 77 m tiphoogte

De gemeente heeft, samen met Green Trust, een alternatief plan ontwikkeld waarbij innogy geen verzoek indient bij de provincie om het plan Karolinapolder vast te stellen (gebruik makend van de bevoegdheid die de provincie heeft) of waarbij innogy wel een verzoek in dient bij de provincie, maar de provincie het plan Karolinapolder weigert in behandeling te nemen (omdat er een door de gemeenteraad gedragen alternatief is

ontwikkeld, conform de afspraak van 1 april) en dit houdt stand bij de rechter. In dat geval zullen de 4 bestaande windturbines met een tiphoogte van 77 m van innogy nog enige jaren blijven staan (afhankelijk van de uiteindelijke technische levensduur) en komen er 6 tot 7 windturbines bij (totaal 10 tot 11 turbines), waarbij de gemeente voldoet aan de afspraak met de provincie voor wat betreft het te realiseren aantal MW's.

- 2b: Exclusief bestaande turbines innogy

Het alternatief van Green Trust met 6 tot 7 windturbines is, binnen het bestuursakkoord van de gemeente Steenberg, alleen realiseerbaar als de bestaande windturbines van innogy zouden verdwijnen. Het gaat om 4 windturbines die er weliswaar al 20 jaar staan maar nog steeds een economische waarde vertegenwoordigen. Innogy heeft, zolang deze windturbines er staan en geen technische gebreken vertonen, nog elkaar jaar inkomsten uit de productie van elektriciteit. De partij die deze windturbines over zou willen nemen (vooropgesteld dat innogy daartoe al bereid zou zijn) moet rekening houden met financiële kosten, inclusief de al gedane investeringen voor opschaling van het huidige windpark (de huidige aanvraag omgevingsvergunning). Op basis van openbare opbrengstgegevens en investeringsbedragen zoals die bekend zijn vanuit het project PIP-A16 voor nieuwe windprojecten, zal het bij benadering kunnen gaan om een bedrag van 1,5 tot 2 miljoen euro, exclusief andere bijkomende kosten. Green Trust heeft aangegeven dat met deze extra kosten, een alternatief plan voor 6 à 7 turbines en 30 ha zonnepark, financieel niet uitvoerbaar is. Er moet in dat geval een andere partij zijn die deze kosten voor zijn/haar rekening wil nemen en ook voor de kosten op wil draaien voor de sanering van deze turbines.

Alternatief 3: plan Green Trust 180 m tiphoogte

4 turbines, 180 m tiphoogte inclusief 4 bestaande turbines innogy met een tiphoogte van 77 m en een zonnepark van 30 ha

Deze optie gaat ervan uit dat de gemeente vast blijft houden aan het aantal van maximaal 8 turbines in lijnopstelling langs het Volkerak en de 4 bestaande turbines van innogy blijven staan. Dit betekent dat een alternatief alleen nog met 4 windturbines ontwikkeld kan worden. In dat geval heeft Green Trust aangegeven dat een sluitende businesscase alleen mogelijk is met 4 windturbines van minimaal 180 m tiphoogte. Over het algemeen kan worden gesteld dat windturbines met een tiphoogte van 180 m, ca 20% meer elektriciteit produceren dan turbines van 150m tiphoogte. Dit betekent dat de turbines die in lokaal eigendom zouden komen, per saldo ook meer geld genereren.

Alternatief 4: Provinciaal inpassingsplan Karolinadijk

4 windturbines innogy, ca 180 - 234 tiphoogte, conform de bij de gemeente in 2018 ingediende aanvraag.

Dit zal naar verwachting aan de orde komen op het moment dat de gemeente Steenberg besluit om medewerking aan het windpark Karolinapolder te weigeren. In dat geval zal innogy een verzoek bij de provincie indienen om, op basis van de Elektriciteitswet (zie ook kopie 'Elektriciteitswet') van haar bevoegdheid gebruik te maken. Aangezien het windproject Karolinapolder past binnen het provinciaal beleid en er vanuit het door de gemeente tot nu toe

gevoerde procedure is gebleken dat het plan is uit te voeren binnen de wettelijke kaders die voor windturbines gelden, zal de provincie medewerking moeten verlenen aan een verzoek van innogy om het windpark Karolinapolder mogelijk te maken. In dat geval zullen er 4 windturbines komen in de Karolinapolder met een tiphoogte tussen de 180 en 234 m.

Dit betekent dat rekening moet worden gehouden met de SDE-bijdragen zoals die in 2020 gelden (en die aanmerkelijk lager zijn dan in 2019). Een financiële afdracht naar de omgeving (bijv. door middel van een omgevingsfonds) zal daarmee aanmerkelijk lager uit gaan vallen. Bij windparken vanaf 150 m tiphoogte is obstakelverlichting verplicht. Er vindt momenteel onderzoek plaats naar obstakelverlichting in combinatie met radarsystemen, zodat de lichtjes alleen aan gaan bij naderend vliegverkeer, maar op dit moment is deze mogelijkheid er nog niet. Er is bij dit scenario op voorhand niet uitgesloten dat er mogelijkheden zijn om aan te sluiten bij de plannen voor een radar detectiesysteem van windpark Krammer, zodat obstakelverlichting alleen bij nabijheid van vliegverkeer aan gaat.

Het is bij dit scenario niet ondenkbaar dat Green Trust ook om een provinciaal inpassingsplan (PIP) zal verzoeken, aangezien de door hen aangedragen alternatieven niet uitvoerbaar zijn binnen de kaders van het bestuursakkoord van Steenberg. Aangezien in dit geval beide plannen, van innogy en Green Trust, in een gelijke fase en procedure terecht komen (beide een PIP-verzoek aan de provincie), zijn er op het eerste oog geen argumenten om de een toe te kennen en de andere te weigeren. Beide weigeren is op grond van de Elektriciteitswet zeker niet mogelijk.

Alternatievenmatrix

	Alternatief 1	Alternatief 2a	Alternatief 2b	Alternatief 3	Alternatief 4
Aantal turbines	8	10 of 11	6 of 7	8	4
Tiphoogte	8 x 180 meter	4 x 77 meter en 6/7 x 150 meter	6/7 x 150 meter	4 x 77 meter en 4 x 180 meter	4 x ca. 215 meter
Vermogen per turbine	4,5 MW	0,6 MW en 4,5 MW	4,5 MW	0,6 MW en 4,5 MW	4,5 - 4,8 MW
Totale vermogen*	ca. 36 MW	ca. 20 MW	ca. 30 MW	ca. 20 MW	ca. 19 MW
Ashoogte	op ca. 120 m	op ca 55 m en op ca. 90 m	op ca. 90 m	op 55 m en op ca. 120 m	op ca. 145 m
Tiplaagte	± 50 meter	± 30 tot 55 meter	± 30 meter	± 50 tot 55 meter	> 100 meter
Obstakelverlichting	Radardetectie	Niet nodig	Niet nodig	Radardetectie	Ja
Ecologie	Ecologen houden in hun onderzoeken steeds meer rekening met tiplaagte (vrije ruimte onder de rotorbladen). Hoe hoger de vrije ruimte, hoe minder aanvaringslachtoffers. Onderzoek zal dit verder moeten uitwijzen.	Ecologen houden in hun onderzoeken steeds meer rekening met tiplaagte (vrije ruimte onder de rotorbladen). Hoe hoger de vrije ruimte, hoe minder aanvaringslachtoffers. Onderzoek zal dit verder moeten uitwijzen.	Ecologen houden in hun onderzoeken steeds meer rekening met tiplaagte (vrije ruimte onder de rotorbladen). Hoe hoger de vrije ruimte, hoe minder aanvaringslachtoffers. Onderzoek zal dit verder moeten uitwijzen.	Ecologen houden in hun onderzoeken steeds meer rekening met tiplaagte (vrije ruimte onder de rotorbladen). Hoe hoger de vrije ruimte, hoe minder aanvaringslachtoffers. Onderzoek zal dit verder moeten uitwijzen.	Ecologen houden in hun onderzoeken steeds meer rekening met tiplaagte (vrije ruimte onder de rotorbladen). Hoe hoger de vrije ruimte, hoe minder aanvaringslachtoffers. Onderzoek zal dit verder moeten uitwijzen.
Zonne-energie	Ja (± 30 ha)	Ja (± 30 ha)	Ja (± 30 ha)	Ja (± 30 ha)	Nee
Eigendom	innogy en Green Trust	Green Trust en lokale coöperatie (50/50)	Green Trust en lokale coöperatie (50/50)	Bestaand park innogy, nieuw park Green Trust en lokale coöperatie (50/50)	Innogy
Plan samengevat	Samenwerking innogy en Green Trust	Bestaande windpark van Innogy (1998) blijft staan. En Green Trust ontwikkelt samen met lokale coöperatie nieuw park er naast.	Plan Green Trust	Bestaande windpark van innogy (1998) blijft staan. En Green Trust ontwikkelt samen met lokale coöperatie nieuw park er naast.	Plan innogy
Bestaande park Karolinadijk	Saneren	Blijft staan	Overdragen en eventueel saneren	Blijft staan	
Locatie	Drievriendenpolder en Karolinapolder	Drievriendenpolder	Drievriendenpolder	Drievriendenpolder en Karolinapolder	Karolinapolder
Afstand noordrand Dinteloord	1,2 km	2,4 km	2,4 km	1,2 km	0,8 km

* Een windturbine van 4,5 MW met 150 m tiphoogte heeft minder opwekcapaciteit (vollaasten) dan een windturbine van 4,5 MW met 180 m tiphoogte.

De opwekcapaciteit van een windturbine is afhankelijk van de windsnelheid (hoe hoger hoe harder het waait) en turbulentie (hoe dichterbij de grond hoe meer turbulentie).

De (tip)hoogte van de turbines is dus bepalend voor de rentabiliteit en de businesscase.

Aandachtspunten

B&W-vergadering d.d. 10 september 2019

De burgemeester en wethouder Knop zijn afwezig.

Locoburgemeester Baartmans treedt op als voorzitter.

		Actie door	Afgehandeld
1.	<p>VERTROUWELIJK</p> <p>Wethouder Baartmans informeert het college over de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de windmolenproblematiek. Zij is door Gedeputeerde Annemarie Spierings gebeld. Optie 2b wordt in het college van Gedeputeerde Staten besproken. In Provinciale staten zijn vragen gesteld door de PVV over de dwingende manier waarop GS zich gedraagt ten opzichte van de gemeente Steenbergen.</p> <p>Voor wat betreft onze aanpak wordt gemeld dat aangestuurd wordt op het formeren van een projectteam. De gemeentesecretaris geeft aan dat de eerste initiatieffase op zal pakken waarin bedoeld projectteam wordt samengesteld. Het geheel heeft bestuurlijke prioriteit. Wat betreft het opstellen van een businesscase hebben wij geen expertise in huis.</p> <p>Wethouder Baartmans wenst in ieder geval een second opinion van een organisatie buiten onze gemeente. De vraagprijs van Innogy moet goed onderzocht worden; de prijs moet marktconform zijn en rekening dient gehouden te worden met eventueel toekomstig onderhoud. Deze windmolens zijn destijds al met subsidiegeld aangekocht. Het college meent dat we iemand nodig hebben met kennis op het gebied van afgeschreven windmolens.</p> <p>De PAS gooit voor dit project geen roet in het eten. Wel zal er een MER moeten worden opgesteld.</p> <p>Het wachten is nu op groen licht vanuit GS. Daarna zal communicatie moeten worden afgestemd tussen gemeente en provincie (Q&A's opstellen).</p> <p>De gemeentesecretaris ziet het als een opdracht aan de organisatie om e.e.a. bij voorrang op te pakken. Hij zal mensen bijeen roepen om te bekijken wie we uiteindelijk aan tafel moeten krijgen, zoals het energiefonds Brabant. De wethouders Baartmans en Krook willen hier bij zijn.</p>		

Baartmans, W. (gemeente Steenbergen)

Van: Baartmans, W. (gemeente Steenbergen)
Verzonden: dinsdag 10 september 2019 9:25
Aan: 'mspierings@brabant.nl'
Onderwerp: windpark Karolinapolder

Dag Annemarie,

Op jouw verzoek de vragen :

We willen graag gezamenlijk de businessscase uitwerken omdat jullie nodig zijn om Green Trust en innogy aan tafel te krijgen en te houden, dit geldt vooral voor innogy, Green Trust is bereid mee te werken aan het onderzoek.

Graag maken we gebruik van jullie ambtelijke expertise vanuit jullie ervaring met project A16.

Wij zien dat de kans van slagen het grootst is als we samen optrekken.

Jij hebt ook gesproken op ons verzoek met innogy over de mogelijkheden van het inbrengen van de vier bestaande molens zodat er ruimte ontstond voor alternatief 2b, hierdoor is jullie rol /hulp van groot belang voor ons.

Met vriendelijke groet,

Gemeente Steenbergen,
Wilma Baartmans,
wethouder
tel.: 0167-54 33 45,
email: {emailadres}@gemeente-steenbergen.nl,
website: www.gemeente-steenbergen.nl,
Postbus 6, 4650 AA Steenbergen,
Bezoekadres: Buiten de Veste 1, 4652 GA Steenbergen.

RAADSMEEDELING

Onderwerp
Windpark Karolinapolder

Steenbergen; 12 september 2019

Aan de Raad,

Vanochtend is ons telefonisch medegedeeld door gedeputeerde Spierings dat Gedeputeerde Staten besloten heeft om de bevoegdheid over de besluitvorming Windpark Karolinapolder per direct in te trekken. Ongeloof en verbijstering.

Dinsdagochtend 10 september is er nog telefonisch contact geweest met gedeputeerde Spierings en is ons in geen enkele zin duidelijk gemaakt dat deze beslissing er aan zat te komen. Zowel mondeling als schriftelijk niet. Ambtelijk en bestuurlijk niet. De gemeente is compleet verrast door het besluit. Wij hebben eerder in de raadsvergadering aangegeven dat de relatie met de provincie goed is, dat we schouder aan schouder zouden optrekken in dit dossier. Nu blijkt helaas het tegendeel. Wethouder Baartmans heeft de gedeputeerde medegedeeld dat deze manier van optreden op dit dossier het vertrouwen tussen gemeente en provincie schaadt.

Uit de toelichting van de gedeputeerde deze morgen om 10.00 uur blijkt dat Gedeputeerde Staten medewerking wil verlenen aan de plannen van innogy. Dit betekent concreet een ruitopstelling van 4 windmolens met een tiphoogte van 180-234m. Uit het gesprek bleek verder dat de provincie veel gewicht toekent aan de sociale randvoorwaarden en daarom de procedure zo snel mogelijk wil afronden, zodat dit jaar nog door innogy de SDE subsidie aangevraagd kan worden, omdat deze mogelijk 20% daalt in 2020.

Wij zijn als college verbijsterd dat de provincie de opvatting heeft dat er draagvlak is voor hogere molens en daarbij de 1400 handtekeningen van inwoners en de ingediende zienswijzen die bij de gemeente zijn binnengekomen tegen deze megamolens op deze locatie naast zich neer legt. Wij, het college, leggen ons er nog niet bij neer, onze inwoners worden benadeeld. Hoe we hierop inhoudelijk gaan reageren bereiden we voor, zodat u tijdens de raadsvergadering van 26 september uw standpunt kenbaar kunt maken.

Er ligt een raadsvoorstel vanaf 9 juli om de verklaring van geen bedenkingen te weigeren. Met daarbij de argumentatie waarom in het plan van innogy geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Hierin is ook beargumenteerd dat er bij het plan van innogy geen sprake is van opschalen, maar van vernieuwing. Het plan is dan ook in strijd met onze structuurvisie en raadsakkoord. De gedeputeerde heeft altijd gezegd dat wanneer de gemeente met een alternatief plan zou komen voor het windpark, er mogelijkheden zouden liggen om een verzoek tot een provinciaal inpassingsplan te kunnen weigeren. We waren met elkaar in gesprek voor een alternatief. Zoals met uw raad besproken in de oordeelsvormende vergadering van 4 september.

De provincie heeft gemeend de afloop van het democratische proces van de gemeente niet af te wachten, maar het proces te verstoren door middenin het proces in te grijpen. In de brief van 30 augustus heeft de provincie zowel naar college als raad een aantal alternatieven aangeboden, waarbij 1 alternatief nader zou worden onderzocht met instemming van de raad, passend binnen het raadsakkoord. Daarbij gaat het het college juist niet om tempo, maar om zorgvuldigheid en draagvlak. Het college is bijzonder teleurgesteld dat deze kans ons plotseling wordt ontnomen. We staan voor een grote opgave voor de energietransitie daarbij hebben we iedereen nodig.

Wij twijfelen aan de haalbaarheid van de plannen die de provincie nu door wil zetten. Dit hebben we ook juridisch beargumenteerd in het raadsvoorstel van 9 juli, zoals besproken in de oordeelsvormende vergadering van 4 september jongstleden. Bovendien is er geen draagvlak voor de plannen van innogy, niet bij de inwoners, niet bij de raad en niet bij het college.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de loco-secretaris, de locoburgemeester,

drs. H.C. de Korte, MCM

W.A.M. Baartmans

Raadsvergadering
26 september 2019

Agendanummer

Onderwerp
Aanvraag omgevingsvergunning Windpark Karolinapolder

Steenbergen; 9 juli 2019

Aan de raad,

1. Inleiding

Het is bij u bekend dat innogy Windpower Netherlands B.V. (hierna: innogy), het voornemen heeft om de bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord te saneren en in een clusteropstelling niet aan de Karolinadijk, maar in de Karolinapolder vier nieuwe windturbines te realiseren (Windpark Karolinapolder). Hiervoor heeft innogy op 5 februari 2018 een aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Aangezien er op grond van het geldende bestemmingsplan geen medewerking kan worden verleend aan de realisatie van de windturbines is er tevens een omgevingsvergunning voor handelen in strijd met de regels ruimtelijke ordening op grond van artikel 2.1, lid 1 sub c van de Wabo (een afwijking van het bestemmingsplan) vereist.

Het is van belang om het besluitvormingstraject zorgvuldig te doorlopen. Na de raadsbehandeling in mei 2018 over de ontwerp verklaring van geen bedenkingen, zijn onder andere op 29 oktober 2018 een beeldvormende en op 3 december 2018 een opiniërende (raads)vergadering gehouden over Windpark Karolinapolder. Op 13 maart 2019 heeft u het onderwerp besproken in de oordeelsvormende vergadering (raadsvoorstel van 26 februari 2019 met het kenmerk BM1900642). U heeft in de vergadering aangegeven de besluitvorming over het dossier uit te stellen. Naar aanleiding van deze behandeling heeft het college u op 21 maart 2019 een raadsbrief gestuurd (kenmerk UM1901923). Op 21 maart 2019 heeft het presidium besloten om het raadsvoorstel terug te sturen naar het college (kenmerk RD1900013). Op donderdag 16 mei 2019 heeft de gemeenteraad het coalitieakkoord 2019-2022 'Aan de slag!' (van 8 mei 2019) vastgesteld als raadsakkoord. Het college heeft de provincie middels een brief van 21 mei 2019 op de hoogte gebracht van uw raadsakkoord en uw standpunt over windenergie.

De volgende stap is de besluitvorming over de aanvraag omgevingsvergunning. In het kader van de bijbehorende procedure dient de gemeenteraad een besluit te nemen over de verklaring van geen bedenkingen. Wordt de verklaring van geen bedenkingen geweigerd, dan moet het college de omgevingsvergunning eveneens weigeren.

In dit raadsvoorstel wordt er, rekening houdend met uw eerdere behandeling van het dossier, het door het presidium terugsturen van het raadsvoorstel naar het college, het coalitieakkoord 2019 - 2022 'Aan de slag!' van 8 mei 2019 en het raadsakkoord van 16 mei 2019, voorgesteld om de verklaring van geen bedenkingen voor de aanvraag omgevingsvergunning van innogy te weigeren. De verklaring van geen bedenkingen kan op grond van artikel 6.5 van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

In dit raadsvoorstel wordt er onderbouwd waarom er bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy voor Windpark Karolinapolder geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Tevens wordt er ingegaan op de behandeling van de ingediende zienswijzen.

In dit raadsvoorstel wordt er voorgesteld om:

1. conform het bijgesloten raadsbesluit (kenmerk BM1903061) de ingediende zienswijzen ontvankelijk, niet-ontvankelijk, gegrond, ongegrond en deels ongegrond te verklaren conform het document 'Nota van beantwoording zienswijzen, Windpark Karolinapolder nabij Dinteloord Gemeente Steenbergen' (kenmerk BBM1900814);
2. conform het bijgesloten raadsbesluit (kenmerk BM1903061) de verklaring van geen bedenkingen te weigeren voor Windpark Karolinapolder.

2. Achtergrond

De achtergrond is hieronder in chronologische volgorde op een rij gezet.

- Regiobod voor de realisatie van windenergie van 13 oktober 2011;
- bij raadsbesluit van 31 mei 2012 is de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie vastgesteld;
- op 22 september 2016 heeft de gemeenteraad de sociale randvoorwaarden voor duurzame energieprojecten vastgesteld;
- middels een brief van 28 november 2017 heeft innogy een principeverzoek ingediend (kenmerk 1704874);
- raadsmededeling van 19 december 2017 over de windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord (kenmerk BM1704536). Als bijlage is de intentieovereenkomst bijgesloten (kenmerk 1704998);
- het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant heeft op 9 januari 2018 besloten om haar beslissingsbevoegdheid over te dragen aan het college van burgemeester en wethouders;
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Steenbergen heeft op 30 januari 2018 besloten dat door innogy geen milieueffectrapportage hoeft te worden opgesteld;
- op 2 februari 2018 heeft innogy een ontheffing Wet Natuurbescherming aangevraagd bij de provincie. Voor dit onderdeel is de provincie bevoegd gezag;
- op 5 februari 2018 heeft innogy een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de realisatie van Windpark Karolinapolder;
- raadsbesluit van 31 mei 2018 en bijbehorend raadsvoorstel om een ontwerp verklaring van geen bedenkingen af te geven (kenmerken BM1801306 en BM1801305);
- op 7 juni 2018 is de zienswijzenprocedure gestart. Tegen de ontwerpbesluiten (ontwerp omgevingsvergunning en ontwerp verklaring van geen bedenkingen) zijn meerdere (43 zelfstandige) zienswijzen ingediend;
- collegebesluit van 14 augustus 2018 om geen raadsvoorstel aan te bieden voor de raadsbehandeling in september 2018 (raadsmededeling kenmerk BM1803448);
- brief van het college van burgemeester en wethouders aan de provincie van 25 september 2018 waarin de te doorlopen processtappen en inhoudelijke stappen zijn opgenomen (kenmerk UM180717);
- beeldvormende raadsvergadering van 29 oktober 2018 (kenmerk verslag RD1800051);
- opiniërende behandeling in de oordeelsvormende raadsvergadering van 3 december (kenmerk BM1805382);
- raadsmededeling van 15 januari 2019 over de windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord (kenmerk BM1900162);
- oordeelsvormende behandeling op 13 maart 2019 van het raadsvoorstel van 26 februari 2019 (kenmerk BM1900642);
- raadsbrief van 21 maart 2019 (kenmerk UM1901923);
- besluit van het presidium van 21 maart 2019 om het raadsvoorstel van 26 februari 2019 terug te sturen naar het college van burgemeester en wethouders (kenmerk RD1900013);

- raadsmededeling van 16 april 2019 over Windpark Karolinapolder (kenmerk BM1901592);
- coalitieakkoord 2019 – 2022 'Aan de slag!' van 8 mei 2019 en het raadsakkoord van 16 mei 2019;
- het college van burgemeester en wethouders heeft de provincie middels een brief van 21 mei 2019 (kenmerk UM1903690) op de hoogte gebracht van uw raadsakkoord en uw standpunt over de ruimte voor realisatie van windenergie in de gemeente Steenbergen. In een brief van 24 juni 2019 heeft de provincie gereageerd (kenmerk 1902427);
- raadsmededeling van 3 juli 2019 over de stand van zaken over het dossier Windpark Karolinapolder en de uitvoering van het raadsakkoord (kenmerk BM1903082).

3. Overwegingen

Onder '1. Inleiding' is reeds globaal ingegaan op een aantal belangrijke onderdelen voor Windpark Karolinapolder. In dit hoofdstuk vindt voor de verschillende onderdelen een nadere uitwerking plaats. Er wordt ingegaan op:

- A. Achtergrondinformatie;
- B. De ruimtelijke procedure.

A. Achtergrondinformatie

In deze paragraaf wordt nadere informatie gegeven over:

1. het regiobod voor de realisatie van windenergie;
2. de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie;
3. Steenbergen energieneutraal in 2040;
4. de Elektriciteitswet 1998, bevoegdheden en de brief van de minister van Economische zaken en klimaat van 10 juli 2018;
5. het raadsakkoord van 16 mei 2019.

1. Regiobod voor de realisatie van windenergie

De Regio West-Brabant heeft in de brief van 13 oktober 2011 een bod gedaan aan de provincie Noord-Brabant voor de realisatie van windenergie. Dit regionale bod is gedaan om een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelstelling voor 2020.

In het regiobod is eveneens een aandeel voor de gemeente Steenbergen opgenomen. Ons aandeel is vastgelegd in de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie. Hierbij gaat het over de realisatie van windenergie op het Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland en de opschaling van de vier windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord. Hieronder wordt nader ingegaan op onze structuurvisie.

2. De gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie

Op 31 mei 2012 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke structuurvisie vastgesteld. In de structuurvisie is het ruimtelijke beleid voor de realisatie van windturbines opgenomen. Hieronder zijn de relevante passages vanuit de vastgestelde structuurvisie opgenomen.

Windmolens

De gemeente Steenbergen wil de kenmerkende waardevolle openheid van het landschap beschermen en behouden. De plaatsing van windturbines (ook in parken en lijnopstellingen) tast de waardevolle openheid van het Steenbergse landschap op een onaanvaardbare wijze aan en ondermijnt daarmee ook de toeristisch recreatieve ambities van de gemeente.

Windmolens kunnen enkel geclusterd worden gerealiseerd binnen het hoogdynamische gebied AFC Nieuw Prinsenland. Naast het bovenstaande is de gemeente eveneens bereid om medewerking te verlenen aan de opschaling van de bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord. Bij de opschaling van de bestaande windturbines gaat het om het vervangen van de bestaande windmolens door windturbines met meer vermogen.

Als gevolg van de opschaling zal het aantal windturbines niet toenemen.

Door het bovenstaande beleid wil de gemeente Steenbergen een bijdrage leveren aan de realisatie van duurzame energie in de vorm van windenergie.

De gemeente Steenbergen stelt voor de uitvoering van dit beleid de volgende voorwaarden:

- *De gemeente streeft naar de ontwikkeling van een zo hoog mogelijk vermogen (in megawatts) met zo weinig mogelijk windturbines;*
- *De realisering van windturbines gaat gepaard met een kwaliteitsverbetering van het Steenbergse landschap. De verbetering kan betrekking hebben op de kwaliteit van bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie of de extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied.*

Kostenverhaal & kwaliteitsverbetering van Steenbergen

De realisatie van windturbines moet eveneens gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering van het Steenbergse landschap. De verbetering kan betrekking hebben op de kwaliteiten van bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie of de extensieve recreatieve mogelijkheden van het gebied. Bij de realisatie van windenergie wordt uitgegaan van een kwaliteitsverbetering van het Steenbergse landschap welke overeenkomt met een eenmalig bedrag van € 15.000 per megawatt. De kwaliteitsverbetering kan in, nabij het plangebied of elders binnen de gemeente worden gerealiseerd. Ook dit genoemde bedrag is geen vaststaand gegeven en kan middels een apart raadsbesluit in de toekomst worden gewijzigd.

3. Steenbergen energieneutraal in 2040

De gemeente Steenbergen heeft als ambitie om energieneutraal te zijn in 2040. Op 8 oktober 2016 is de Verklaring van Steenbergen - samen werken aan een energieneutraal Steenbergen 2040' ondertekend door de gemeente en haar verschillende maatschappelijke partners. In de in november 2018 vastgestelde programmabegroting is deze doelstelling eveneens verankerd.

4. De Elektriciteitswet 1998, bevoegdheden en de brief van de minister van Economische zaken en klimaat van 10 juli 2018

• De Elektriciteitswet 1998 en bevoegdheden

Op grond van de Elektriciteitswet 1998 is de provincie bevoegd gezag voor windparken van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW.

Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant heeft op 9 januari 2018 besloten om haar beslissingsbevoegdheid over te dragen aan het college van burgemeester en wethouders.

Wordt er door de gemeente afwijzend besloten op de aanvraag omgevingsvergunning van innogy, dan kan innogy de provincie verzoeken om een inpassingsplan toe te passen. De provincie moet hierbij toetsen aan de Elektriciteitswet 1998. De provincie Noord-Brabant heeft haar realisatienorm (470,5 MW opgesteld vermogen in 2020) nog niet gehaald.

• Brief minister van Economische zaken en klimaat van 10 juli 2018

De minister van Economische zaken en klimaat heeft in een brief van 10 juli 2018 onder andere het volgende opgenomen:

Op naar 6.000 MW wind op land

Bij sommige partijen van het Energieakkoord bestaan zorgen over de haalbaarheid van de 6.000 MW in 2020 en over de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel. Ik deel deze zorgen en verwacht dat de 6.000 MW in 2020 niet geheel gerealiseerd zal zijn. Dat neemt niet weg dat ik me onverminderd blijf inzetten samen met provincies, gemeenten en de andere betrokken partijen. De toegenomen projectcapaciteit biedt perspectief.

Met de provincies heb ik afgesproken dat, in zoverre de 6.000 MW doelstelling niet tijdig gerealiseerd wordt, het restant van de opgave verdubbeld zal worden. Deze verdubbeling zal dan gerealiseerd worden in de periode 2021-2023. De verdubbeling boven de 6.000 MW kan bestaan uit wind op land, maar mag ook deels met andere vormen van hernieuwbare energie gerealiseerd worden, mits deze additioneel zijn aan het beeld van de Nationale Energieverkenning (NEV). Denk hierbij aan zon-PV en geothermie.

Mocht dit aan de orde zijn dan zal het percentage hernieuwbare energie in 2023 verder toenemen dan de volgens de NEV 2017 verwachte 17,3%. Ik ben blij met de toezegging van de provincies dat zij de eventuele restopgave zullen verdubbelen. De Borgingscommissie heeft waardering uitgesproken voor deze afspraak met de provincies.

5. Raadsakkoord van 16 mei 2019

Op donderdag 16 mei 2019 heeft de gemeenteraad het coalitieakkoord 2019-2022 'Aan de slag!' (van 8 mei 2019) vastgesteld als raadsakkoord. Tevens is aan het college de opdracht gegeven om het raadsakkoord uit te voeren. Over het onderwerp windenergie in relatie tot de aanvraag omgevingsvergunning van innogy voor Windpark Karolinapolder is het onderstaande opgenomen.

Windenergie en de opgave energietransitie 2030

Wij ontkomen er niet aan dat we als gevolg van het nationale klimaatbeleid voor 2030 ook een opgave voor de realisatie van windenergie hebben. Deze opgave wordt via het Rijk en de provincie aan ons opgelegd. Wij willen voor 2030 maximaal voldoen aan de bijbehorende opgave voor de energietransitie van de gemeente Steenbergen.

Wij hebben voor de grootschalige opwekking van duurzame energie een voorkeur voor het gebruiken van zonne-energie, maar we willen voorkomen dat er in de Karolinapolder megawindturbines geplaatst worden. Om deze (ruimtelijk) onverantwoorde windturbines te voorkomen en om toch aan de opgave voor windenergie te voldoen, staan wij toe dat er langs het Volkerak in de Dinteloordse polders in een lijnopstelling maximaal 8 windturbines (gezien vanuit Dinteloord in de richting Steenbergen) met een tiphoogte lager dan 150 meter worden geplaatst. De realisatie van deze windturbines kan worden gecombineerd met maximaal 30 hectare zonnepanelen. De resterende opgave 60 ha zonnepanelen wordt eveneens ingevuld.

Een andere variant voor de realisatie van windenergie is voor ons niet bespreekbaar. Wij gaan in deze bestuursperiode geen besluit nemen om nog meer windturbines te plaatsen.

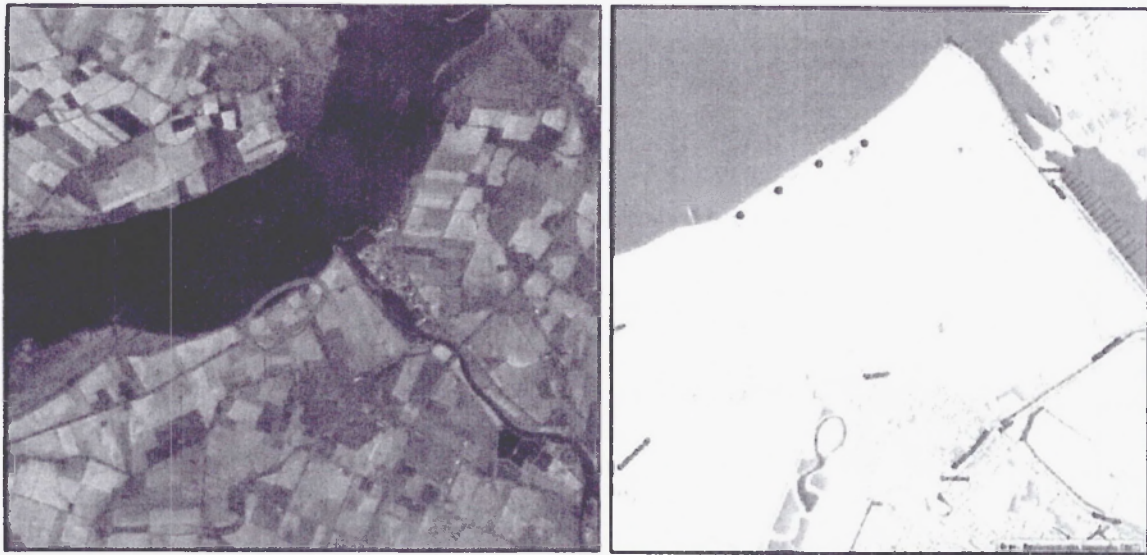
B. De ruimtelijke procedure

Bij dit onderdeel wordt nader ingegaan op:

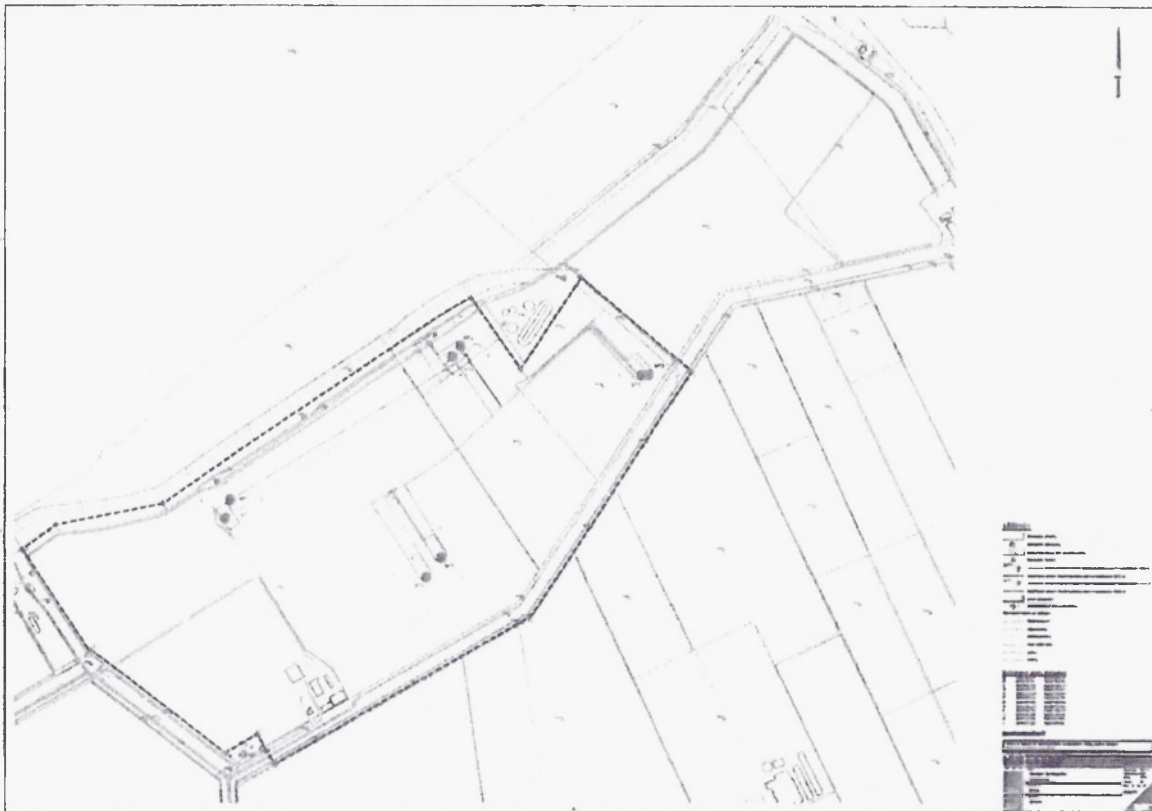
1. De ingediende aanvraag omgevingsvergunning;
2. Zienswijzenprocedure;
3. Het planologisch kader en beslissingsbevoegdheid;
4. Verklaring van geen bedenkingen en een goede ruimtelijke ordening;
5. De aanvraag omgevingsvergunning van innogy is in strijd met een goede ruimtelijke ordening;
6. Vervolgproces.

1. De ingediende aanvraag omgevingsvergunning

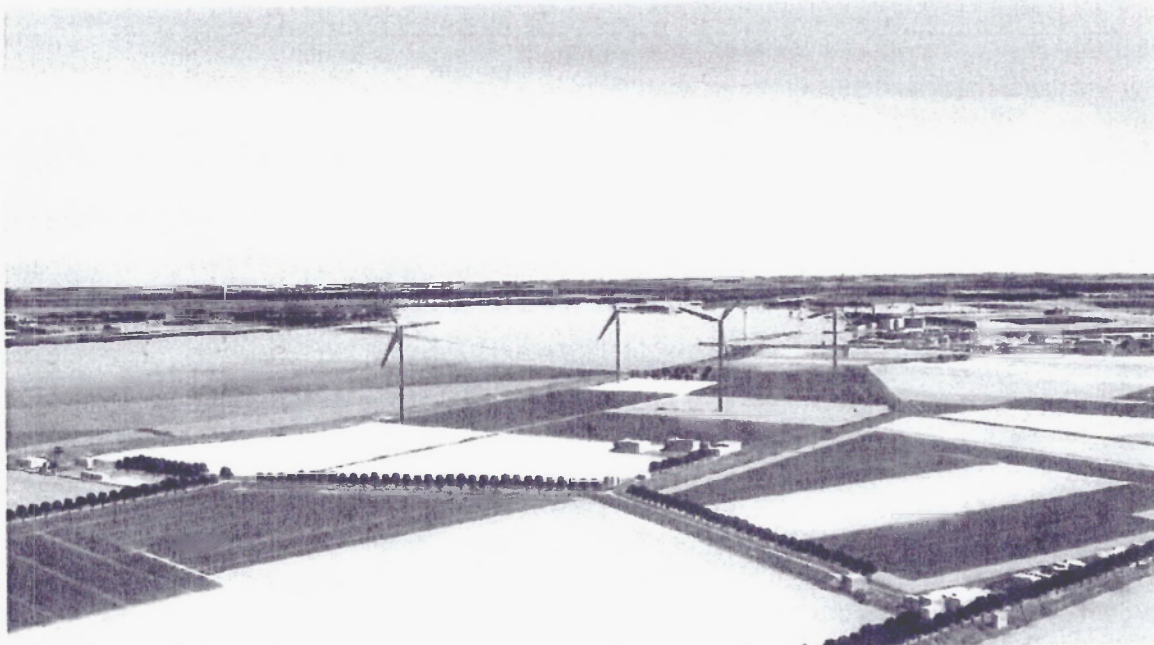
Op 5 februari 2018 heeft innogy een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de realisatie van Windpark Karolinapolder. De bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord worden gesaneerd en er worden in een clusteropstelling niet aan de Karolinadijk, maar in de Karolinapolder vier nieuwe windturbines gerealiseerd. Het aantal windturbines blijft gelijk, maar het vermogen neemt toe van 2,4 MW naar tussen de minimaal 12 MW en maximaal 21,6 MW. De aanvraag betreft de bouw, het oprichten en in werking hebben van een nog nader te specificeren windturbintype. In de aanvraag is gewerkt met een bandbreedte voor de minimale (180 meter tiphoogte) en maximale hoogte (234 meter tiphoogte). Bij onderbouwing van het initiatief is uitgegaan van een worst case benadering, zodat de maximale gevolgen voor de omgeving in beeld zijn gebracht. Hierbij gaat het over: geluid, slagschaduw, natuur en andere ruimtelijk relevante aspecten.

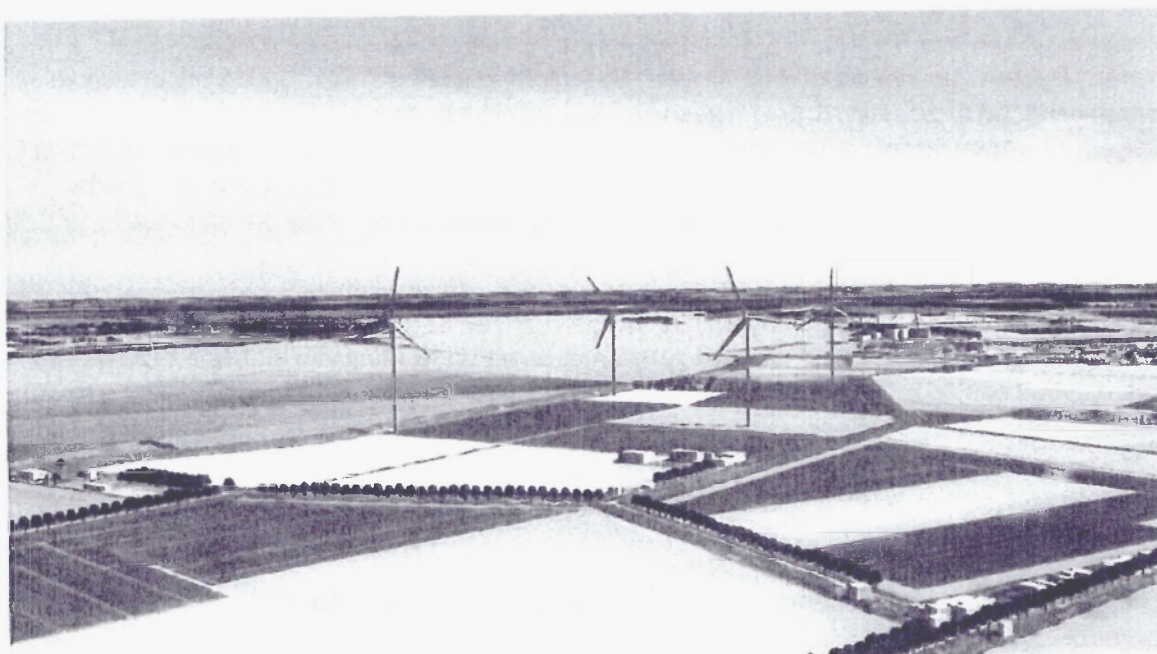
Globale ligging plangebied (links, rood omcirkeld) en locatie van de bestaande windturbines (rechts, blauw aangestipt).

Indicatie clusteropstelling van de nieuwe windturbines.

Impressie van de clusteropstelling met een rotordiameter 120 meter. Deze impressie sluit aan bij de opstellingsvariant met een tiphoogte van ongeveer 180 meter. (bron: ROM 3D)

Impressie van de clusteropstelling met een rotordiameter 140 meter. Deze impressie sluit aan bij de opstellingsvariant met een tiphoogte van ongeveer 210 meter. (bron: ROM 3D)

Aangezien er op grond van het geldende bestemmingsplan geen medewerking kan worden aan de realisatie van Windpark Karolinapolder is er tevens een omgevingsvergunning voor handelen in strijd met de regels ruimtelijke ordening op grond van artikel 2.1, lid 1 sub c van de Wabo (een afwijking van het bestemmingsplan) vereist.

2. Zienswijzenprocedure

Op 7 juni 2018 is voor de ontwerp omgevingsvergunning en de ontwerp verklaring van geen bedenkingen voor windpark Karolinapolder de zienswijzenprocedure gestart. Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn er 43 zelfstandige zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn besproken in de bijgesloten nota van beantwoording zienswijzen.

3. Het planologisch kader en beslissingsbevoegdheid

Op grond van het geldende bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland (vastgesteld door de gemeenteraad op 24 september 2015, NL.IMRO.0851.bgBPdtlgeheel-v002) kan er geen medewerking worden verleend aan de aanvraag omgevingsvergunning voor de realisatie van de windturbines in de Karolinapolder.

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant hebben op 9 januari 2018 besloten om haar beslissingsbevoegdheid over te dragen aan het college van burgemeester en wethouders.

innogy heeft in haar aanvraag gekozen voor het instrument omgevingsvergunning met een afwijking van het bestemmingsplan. Voor deze procedure is het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag. U bent het bevoegde orgaan voor het besluit over de verklaring van geen bedenkingen.

4. Verklaring van geen bedenkingen en een goede ruimtelijke ordening

Aangezien er op grond van het geldende bestemmingsplan geen medewerking kan worden verleend aan de realisatie van de windturbines is er tevens een omgevingsvergunning voor handelen in strijd met de regels ruimtelijke ordening op grond van artikel 2.1, lid 1 sub c van de Wabo juncto artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3° Wabo (een afwijking van het bestemmingsplan) vereist. In het kader van de bijbehorende procedure dient u een besluit te nemen over de verklaring van geen bedenkingen (als bedoeld in artikel 2.27 Wabo juncto artikel 6.5 Bor).

Voor het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen geldt dat deze verklaring enkel kan worden verleend of geweigerd. Er kan geen sprake zijn van een gedeeltelijke verklaring. Wel kunt u aanvullende voorwaarden stellen. De verklaring van geen bedenkingen kan op grond van artikel 6.5 van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

Bij raadsbesluit van 20 december 2012 zijn er categorieën van gevallen aangewezen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen hoeft te worden aangevraagd (kenmerk BM1202122). De aanvraag omgevingsvergunning van innogy valt niet onder de werking van dit besluit en hiervoor dient dan ook een apart besluit te worden genomen.

In dit raadsvoorstel wordt er voorgesteld om de verklaring van geen bedenkingen te weigeren in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Nadat u dit besluit heeft genomen, dient het college de aanvraag omgevingsvergunning van innogy te weigeren.

5. De aanvraag omgevingsvergunning van innogy is in strijd met een goede ruimtelijke ordening

In dit onderdeel wordt inzicht gegeven in de ruimtelijke afweging. Rekening houdend met uw eerdere behandeling van het dossier, het door het presidium terugsturen van het raadsvoorstel, het coalitieakkoord 2019 - 2022 'Aan de slag!' van 8 mei 2019 en het raadsakkoord van 16 mei 2019 en de ingediende zienswijzen, wordt voorgesteld om de verklaring van geen bedenkingen voor de aanvraag omgevingsvergunning van innogy te weigeren. De verklaring van geen bedenkingen kan op grond van artikel 6.5 van het Besluit Omgevingsrecht (Bor) slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening. In dit raadsvoorstel wordt er onderbouwd waarom er bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy voor Windpark Karolinapolder geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Hieronder wordt dit nader onderbouwd.

Waarom is de aanvraag omgevingsvergunning van innogy in strijd met een goede ruimtelijke ordening?

In dit onderdeel wordt onderbouwd waarom de aanvraag omgevingsvergunning van innogy in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Hierbij wordt er achtereenvolgens ingegaan op de volgende onderwerpen:

- A. Strijd met de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie;
- B. Onaanvaardbare/onevenredige aantasting van het landschap, woon- en leefklimaat en/of leefbaarheid;
- C. Overig.

De aanvraag omgevingsvergunning en bijbehorende bijlagen (waaronder de ruimtelijke onderbouwing) zijn door innogy en haar experts opgesteld en aangeleverd. De gemeente onderschrijft de opgenomen conclusies niet en concludeert dat er bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

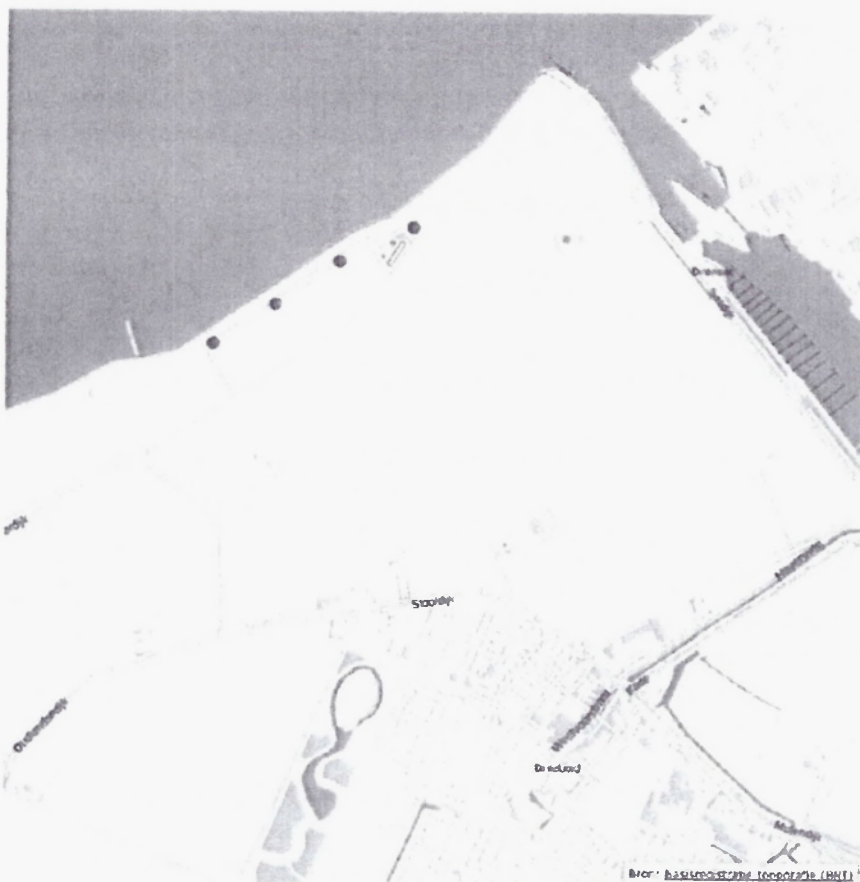
A. Strijd met de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie

Op 31 mei 2012 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke structuurvisie vastgesteld. In de structuurvisie is het ruimtelijke beleid voor de opschaling van windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord opgenomen. Reeds eerder in dit raadsvoorstel zijn de relevante passages uit de structuurvisie opgenomen. Voor de beoordeling van de aanvraag omgevingsvergunning van innogy is de uitleg van de onderstaande regels van belang.

1. *Naast het bovenstaande is de gemeente eveneens bereid om medewerking te verlenen aan de opschaling van de bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord. Bij de opschaling van de bestaande windturbines gaat het om het vervangen van de bestaande windmolens door windturbines met meer vermogen. Als gevolg van de opschaling zal het aantal windturbines niet toenemen.*
2. *De gemeente streeft naar de ontwikkeling van een zo hoog mogelijk vermogen (in megawatts) met zo weinig mogelijk windturbines.*
3. *De gemeente Steenberg wil de kenmerkende waardevolle openheid van het landschap beschermen en behouden. De plaatsing van windturbines (ook in parken en lijnopstellingen) tast de waardevolle openheid van het Steenbergse landschap op een onaanvaardbare wijze aan en ondermijnt daarmee ook de toeristisch recreatieve ambities van de gemeente.*

Op grond van de structuurvisie wordt er geconcludeerd dat er geen medewerking kan worden verleend aan het voorliggende initiatief van innogy. De aanvraag omgevingsvergunning is in strijd met de ruimtelijke structuurvisie. Hierdoor is er bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy geen sprake van een goede ruimtelijke ordening. Een nadere uitleg volgt hieronder.

- Op dit moment staan er aan de Karolinadijk te Dinteloord 4 windturbines in een lijnopstelling. De windturbines hebben een tiphoogte van ongeveer 80 meter. De bestaande windturbines zijn geplaatst op of dicht tegen de waterkering langs het Volkerak. De afstand van de windturbines tot de kern Dinteloord bedraagt ongeveer minimaal 1200 meter.

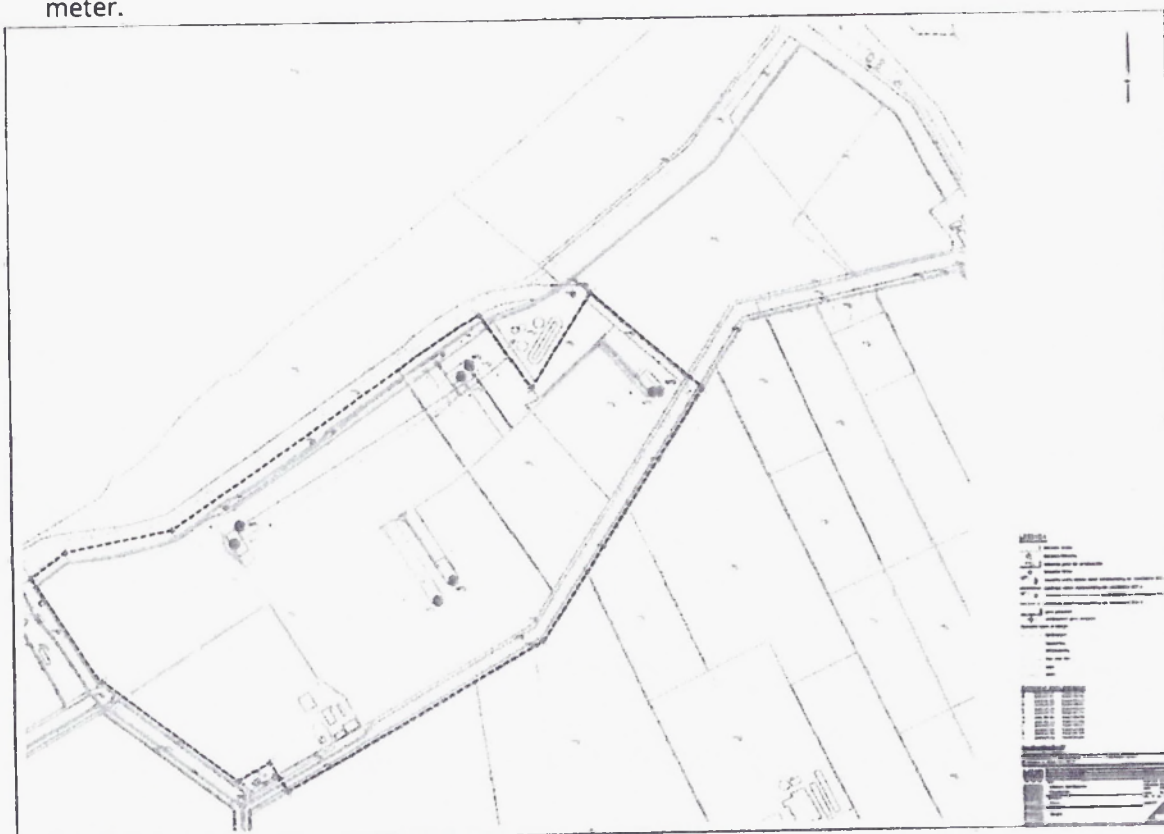

Bestaande situatie met de huidige locatie windturbines met een blauwe stip aangegeven.

Luchtfoto van de bestaande situatie.

innogy heeft in haar aanvraag omgevingsvergunning van 5 februari 2018 een clusteropstelling van vier windturbines opgenomen. De vier bestaande windturbines op of nabij de waterkering langs het Volkerak moeten worden gesaneerd en de vier nieuw te realiseren windturbines zijn op een andere locatie in een clusteropstelling in de Karolinapolder geïmplementeerd. Het opgesteld vermogen neemt toe van 2,4 MW naar tussen de minimaal 12 MW en maximaal 21,6 MW. In de aanvraag is gewerkt met een bandbreedte voor de minimale (180 meter tiphoogte) en maximale hoogte (234 meter tiphoogte). De windturbines zijn door innogy veel dichterbij de kern geïmplementeerd. De minimale afstand tot de kern Dinteloord bedraagt minder dan 800 meter.

Indicatie clusteropstelling van de nieuwe windturbines.

Uit het bovenstaande blijkt al dat er geen sprake is van opschaling in de zin van de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie. Het bestaande windpark aan de Karolinadijk en het nieuwe Windpark Karolinapolder staan ruimtelijk gezien op twee verschillende locaties. Er is ruimtelijk gezien geen sprake van opschaling van maar van vernieuwing;

- de bestaande windturbines staan in een lijnopstelling op de Karolinadijk te Dinteloord nabij het Volkerak op een veel grotere afstand van de kern. De nieuwe windturbines dienen op grond van de structuurvisie eveneens aan de Karolinadijk te worden gerealiseerd. Deze woorden zijn letterlijk opgenomen. In de structuurvisie is immers de volgende zin opgenomen: 'Naast het bovenstaande is de gemeente eveneens bereid om medewerking te verlenen aan de opschaling van de bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord.'. Vervolgens is in de structuurvisie de volgende zin opgenomen: 'Bij de opschaling van de bestaande windturbines gaat het om het vervangen van de bestaande windmolens door windturbines met meer vermogen.'. Uit het gebruik van de woorden 'vervangen van de bestaande windmolens' uit deze zin in combinatie met de woorden 'aan de Karolinadijk' uit de eerdergenoemde zin, blijkt dat er bij de aangevraagde clusteropstelling niet wordt voldaan aan de gemeentelijke structuurvisie. De bestaande windturbines vormen een lijnopstelling. De aangevraagde windturbines staan niet aan de Karolinadijk en staan evenmin op of nabij de locaties van de bestaande windturbines, die in een lijnopstelling aanwezig zijn.

- Een grammaticale interpretatie, die eveneens voldoende rechtszekerheid moet bieden voor de Steenbergse bevolking, biedt geen ruimte voor het toestaan van de door innogy aangevraagde clusteropstelling. Het aangevraagde plan is ruimtelijk niet afgestemd op en voldoet dan ook niet aan de geldende ruimtelijke structuurvisie. De nieuwe windturbines moeten op ruimtelijk dezelfde locatie worden gerealiseerd. Dit is bij de aangevraagde clusteropstelling niet het geval;
- er is in de aanvraag omgevingsvergunning van innogy geen sprake van een lijnopstelling, maar van een clusteropstelling. De bestaande windturbines staan in een lijnopstelling. De nieuwe windturbines dienen op grond van de structuurvisie eveneens in een lijnopstelling te worden gerealiseerd. Dit sluit aan bij de bestaande situatie, de interpretatie van de structuurvisie en de rechtszekerheid voor de Steenbergse bevolking. De nieuwe windturbines moeten op ruimtelijk dezelfde locatie worden gerealiseerd. Dit is bij de aangevraagde clusteropstelling niet het geval;
 - innogy heeft vanwege de door haar gemaakte afspraken met de grondeigenaar van de gronden behorende bij de clusteropstelling geen lijnopstelling, maar enkel een clusteropstelling aangevraagd. Niet een ruimtelijke afweging, maar een economische/privaatrechtelijke afweging is voor innogy de reden geweest om een clusteropstelling aan te vragen. Daarentegen was de gemeente in de veronderstelling dat innogy de grondposities voor een lijnopstelling wel had geregeld. Dit heeft innogy de gemeente immers gemeld. Zie de gesloten intentieovereenkomst tussen innogy en het college van burgemeester en wethouders van 19 december 2017 (kenmerk 1704998). Onder overweging 1 is het volgende opgenomen: 'innogy is ontwikkelaar en exploitant van vier (4) bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord, gemeente Steenbergen, innogy heeft grondpositie-contracten gesloten met grondeigenaren in het gebied die het mogelijk maken de bestaande windturbines te vervangen door vier (4) nieuwe windturbines ("de Windturbines") ter vervanging van eerdergenoemde windturbines ("Repowering") in een nieuw te realiseren windpark.'. In artikel 2.3 is het volgende opgenomen: 'Deze overeenkomst heeft louter betrekking op het op bijlage 2 weergegeven zoekgebied uit het Regionaal 'Aanbod windenergie West-Brabant', in welk gebied innogy rechten heeft verworven.'. Zie tevens bijlage 2. Hierbij wordt ook verwezen naar het principeverzoek van innogy (brief van 28 november 2017, kenmerk 1704874). Hierin is het volgende opgenomen: 'innogy heeft met grondeigenaren in het gebied een overeenkomst die het mogelijk maakt om in het zoekgebied (zie bijlage 1) rond het huidige windpark 4 nieuwe moderne en grotere turbines te realiseren.' Bijlage 1 uit het principeverzoek komt overeen met bijlage 2 uit de intentieovereenkomst. Niet enkel de gemeente, maar ook de klankbordgroep en de regiegroep gingen als gevolg van de uitlatingen van innogy uit van een lijnopstelling. In de op 24 januari 2018 aangeleverde aanmeldingsnotitie is ook een lijnopstelling opgenomen. Net voor het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning heeft innogy de gemeente en de regiegroep gemeld dat ze de grondposities voor de lijnopstelling niet heeft geregeld en vervolgens is er op 5 februari 2018 een clusteropstelling aangevraagd. Hiermee nam innogy zelfstandig een bewust risico;
 - vanuit de door innogy aangeleverde aanmeldingsnotitie van 24 januari 2018 is gebleken dat een lijnopstelling uitvoerbaar is. Eveneens scoort de lijnopstelling ruimtelijk beter op onderdelen als: landschap (de clusteropstelling is onder andere ongelijk gevormd en wordt niet als gelijk waargenomen), geluid (er is minder geluid voor de kern Dinteloord), slagschaduw (er is minder slagschaduw richting de kern Dinteloord). Als gevolg van het bovenstaande scoort een lijnopstelling ruimtelijk ook beter op woon- en leefklimaat en leefbaarheid, met name voor de kern Dinteloord;
 - kijkend naar de bestaande landschapsstructuur van de grootschalige open zeeleipolder met de bijbehorende dijkstructuren en de overgang naar het Volkerak, is een lijnopstelling ruimtelijk verantwoord. Een clusteropstelling sluit niet aan bij de aanwezige landschappelijke kenmerken. Het bestaande windturbinepark bestaat uit een lijnopstelling en is hiermee afgestemd op het landschap. Vanuit de gemeentelijke structuurvisie is het beschermen van de waardevolle openheid en het voorkomen van een onaantoonbare aantasting van landschap een uitgangspunt. Een clusteropstelling is hiermee niet in lijn. De gekozen clusteropstelling is een soort van ruit waarbij de lijnen niet parallel lopen (onregelmatige vorm).

Ook komt de kern Dinteloord als gevolg van de clusteropstelling visueel tussen verschillende windparken in te liggen. De ongelijk gevormde clusteropstelling wordt niet als gelijk waargenomen. De nieuwe windturbines moeten op ruimtelijk dezelfde locatie worden gerealiseerd. Dit is bij de aangevraagde clusteropstelling niet het geval;

- de door innogy aangevraagde windturbines zijn landschappelijk gezien onaanvaardbaar dichtbij de kern van Dinteloord (en onder andere het bebouwingslint Stoofdijk) gepositioneerd. Eveneens betekent dit een onaanvaardbare (aanmerkelijke) verslechtering van het woon- en leefklimaat van de kern Dinteloord en (onder andere het bebouwingslint Stoofdijk). De bestaande windturbines staan in een lijnopstelling op de Karolinadijk te Dinteloord nabij het Volkerak op een veel grotere afstand van de kern. De nieuwe windturbines dienen op grond van de structuurvisie eveneens in een lijnopstelling aan de Karolinadijk te worden gerealiseerd;
- ruimtelijk gezien is er geen sprake van opschaling, maar van vernieuwing. innogy praat in haar aanvraag omgevingsvergunning ook niet over Windpark Karolinadijk, maar over Windpark Karolinapolder. De oude windturbines aan de Karolinadijk (lijnopstelling) worden verwijderd. De aangevraagde windturbines staan verderop in de Karolinapolder (clusteropstelling). Dit is ruimtelijk gezien niet hetzelfde gebied;
- ruimtelijke gezien is er geen sprake van opschaling. De bestaande windturbines staan binnen de enkelbestemmingen 'overig - dijk' (twee windturbines), 'bedrijf - nutsvoorziening' (één windturbine) en 'agrarisch met waarden - natuur en landschapswaarden' (één windturbine). Daarnaast staan drie van de vier bestaande windturbines binnen de dubbelbestemming 'waterstaat -waterkering'. Ten slotte staan de vier bestaande windturbines binnen de functieaanduiding 'windturbinepark'. De door innogy aangevraagde windturbines zijn enkel gepositioneerd binnen de enkelbestemming 'agrarisch met waarden - natuur en landschapswaarden'. Er is bij de realisatie van de nieuwe windturbines geen sprake van hetzelfde ruimtelijke gebruik. Evenmin is er ruimtelijk gezien sprake van hetzelfde gebied;
- voor twee van de door innogy aangevraagde windturbines is, gezien de structuurvisie, in ieder geval geen sprake van opschaling. Hierbij gaat het om de twee locaties van de aangevraagde clusteropstelling die niet gelegen zijn aan de Karolinadijk te Dinteloord. Er is bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy voor het Windpark Karolinapolder dan ook geen sprake van opschaling, maar van vernieuwing / een nieuw windturbinepark. Er is bij de realisatie van de nieuwe windturbines geen sprake van hetzelfde ruimtelijke gebruik. Evenmin is er ruimtelijk gezien sprake van hetzelfde gebied;
- conform de NWEA gedragscode (Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land) is er geen sprake van opschaling, maar van vernieuwen. Naast de grammaticale interpretatie van de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie, geeft de tekst uit de gedragscode aan dat de ontwikkelaars (inclusief innogy) zelf ook vinden dat er bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy geen sprake is van opschaling. In de gedragscode is de volgende tekst opgenomen: '1.3 Vervanging/ opschaling oude turbines. Indien een windmolen wordt vervangen door een nieuwe windmolen is sprake van een ontwikkeltraject van een initiatiefnemer, dus de Gedragscode blijft van toepassing. Dit geldt niet indien een turbine-exploitant de bestaande turbines na hun levensduur vervangt door dezelfde. De grens hiertussen kan onduidelijk zijn. Uitgangspunt is dat indien het bestemmingsplan (bij ingaan van Omgevingswet wordt dit omgevingsplan) wordt gewijzigd er een nieuwe situatie ontstaat. In alle gevallen geldt dat de initiatiefnemer de omgeving wel dient te informeren.' Uit de bovenstaande tekst blijkt dat er, conform de gedragscode, sprake is van opschaling indien een turbine-exploitant de bestaande turbines na hun levensduur vervangt door dezelfde. Hieruit blijkt eveneens dat het bij opschaling gaat om een vervanging op dezelfde locatie. Bij de door innogy aangevraagde clusteropstelling is hiervan geen sprake;
- met lagere windturbines, die beter passen in het landschap en beter zijn voor het woon- en leefklimaat en de leefbaarheid, kan eveneens genoeg of zelfs meer opgesteld vermogen in megawatt (MW) worden gerealiseerd. Een windturbine met een tiphoogte van lager dan 150 meter kan ongeveer 3,5 - 4 MW opgesteld vermogen per windturbine realiseren. innogy rekent met soortgelijke cijfers voor windturbines met een tiphoogte van 210 of 180 meter.

- Bij windturbines met een tiphoogte van ongeveer 180 meter wordt door innogy ook aangegeven dat het om 3 MW opgesteld vermogen per windturbine kan gaan. Bij windturbines met een tiphoogte van ongeveer 210 meter wordt door innogy ook aangegeven dat het om 3,45 MW opgesteld vermogen per windturbine kan gaan. De aanvraag omgevingsvergunning van innogy sluit niet aan bij de structuurvisie;
- in de aanvraag omgevingsvergunning is een range van 12 MW tot 21,6 MW aan opgesteld vermogen opgenomen. In het primaire en secundaire vrijwillige aanbod voor de sociale randvoorwaarden zitten voor het opgesteld vermogen eveneens grote verschillen bij windturbines die nagenoeg even hoog zijn. Dit grote verschil sluit niet aan bij de structuurvisie;
- de gemeentelijke opgave voor de opschaling betreft (minimaal) 12 MW opgesteld vermogen. Zie de bevoegdheidsoverdracht van de provincie aan de gemeente van 9 januari 2018 (kenmerk 1800138). De gemeentelijke opgave volgt uit het regiobod voor de realisatie van windenergie en is opgenomen in de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie. Deze opgave kan makkelijk worden gehaald met drie of vier windturbines van lager dan 150 meter tiphoogte. Windturbines lager dan 150 meter tiphoogte zijn economisch en ruimtelijk uitvoerbaar en daarmee een variant die ruimtelijk afgewogen had moeten worden. Dit is niet gebeurd in de aanvraag omgevingsvergunning van innogy;
- de gemeentelijke opgave voor de opschaling betreft (minimaal) 12 MW opgesteld vermogen. Zie de bevoegdheidsoverdracht van de provincie aan de gemeente van 9 januari 2018 (kenmerk 1800138). De gemeentelijke opgave volgt uit het regiobod voor de realisatie van windenergie en is opgenomen in de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie. Deze opgave kan makkelijk worden gerealiseerd met drie windturbines in een lijnopstelling en is daarmee een variant die ruimtelijke afgewogen had moeten worden. Dit is niet gebeurd in de aanvraag omgevingsvergunning van innogy. In het verleden heeft innogy ook aangegeven slechts drie in plaats van vier windturbines te willen gaan realiseren;
- uit het door Pondera Consult uitgevoerde onderzoek van 14 november 2018 (kenmerk BBM1801882) blijkt dat innogy in de aanvraag omgevingsvergunning het opgesteld vermogen niet geoptimaliseerd heeft. Een voorbeeld: het in de aanvraag omgevingsvergunning opgenomen minimum van 12 MW opgesteld vermogen is niet gebaseerd op een optimalisatie van windturbines met een tiphoogte van 180 meter;
- in de ruimtelijke structuurvisie is opgenomen dat de gemeente de kenmerkende waardevolle openheid van het landschap wil beschermen en behouden. De plaatsing van windturbines (ook in parken en lijnopstellingen) tast de waardevolle openheid van het Steenbergse landschap op een onaanvaardbare wijze aan en ondermijnt daarmee ook de toeristisch recreatieve ambities van de gemeente. De aanvraag omgevingsvergunning van innogy is ruimtelijk niet afgestemd op het bovenstaande. Ten eerste is er bij de aanvraag geen sprake van opschaling, maar van vernieuwing. Ten tweede is er een onregelmatige clusteropstelling van hoge windturbines aangevraagd. Het aangevraagde cluster is ruimtelijk onverantwoord. Een beter ruimtelijk ontwerp in een lijnopstelling langs het Volkerak met lagere windturbines biedt meer ruimte voor de gemeentelijke toeristisch recreatieve ambities (zowel vanuit het oogpunt van beleving als vanuit de beschikbare ruimte voor ruimtelijke initiatieven).

B. Onaanvaardbare/onevenredige aantasting van het landschap, woon- en leefklimaat en de leefbaarheid

Onder 'A. Strijd met de gemeentelijke ruimtelijke structuurvisie' zijn reeds een aantal onderdelen genoemd die eveneens betrekking hebben op de onaanvaardbare/onevenredige aantasting van het landschap, woon- en leefklimaat en de leefbaarheid. Hieronder wordt aanvullend onderbouwd waarom de aanvraag omgevingsvergunning van innogy leidt tot een onaanvaardbare/onevenredige aantasting van het landschap, woon- en leefklimaat en de leefbaarheid. Hierdoor is er bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy geen sprake van een goede ruimtelijke ordening.

- De door innogy aangevraagde windturbines met een minimale tiphoogte van 180 meter en een maximale tiphoogte van 234 meter zijn niet afgestemd op het landschap.

- Ze zijn door innogy afgestemd op haar bedrijfseconomische afwegingen en het doen van een bovenwettelijk (vrijwillig) aanbod voor (ruimere) sociale randvoorwaarden. Deze componenten zijn ruimtelijk niet relevant, dan wel in ieder geval van ondergeschikt belang en dienen ruimtelijk dan ook niet leidend/bepalend te zijn. Windturbines lager dan 150 meter passen beter in het landschap. Deze maatvoering van windturbines sluit aan bij de hoogte van de windturbines op het nabijgelegen Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland, in het aansluitende gebied binnen de gemeente Moerdijk en op Goeree-Overflakkee (gelegen tegenover Dinteloord aan de andere kant van het Volkerak);
- het door innogy aangevraagde Windpark Karolinapolder is een onevenredige en onaanvaardbare aantasting van zowel het landschap als een goed woon- en leefklimaat. Door de grote hoogte van de aangevraagde windturbines zijn deze vanuit vele locaties voor vele waarnemers zichtbaar. De bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord (tiphoogte van ongeveer 80 meter) zijn vanuit de kern Dinteloord nog grotendeels verscholen achter bebouwing, bomen en dijken. De door innogy aangevraagde windturbines (minimale tiphoogte van 180 meter en een maximale tiphoogte van 234 meter) zijn voor vele inwoners van de kern Dinteloord en de gemeente Steenbergen als van de omliggende gemeenten (hinderlijk) zichtbaar. Dit speelt des te meer, omdat innogy in haar aanvraag omgevingsvergunning er vanuit gaat dat er bij Windpark Karolinapolder gebruik wordt gemaakt van obstakelverlichting. De obstakelverlichting zorgt voor hinder bij de waarnemers en tast het woon- en leefklimaat op een onaanvaardbare wijze aan. Voor (de beleving van het) landschap is het gebruik van deze verlichting eveneens een onaanvaardbare aantasting. Bij windturbines lager dan 150 meter tiphoogte is deze obstakelverlichting niet nodig. Bij hogere windturbines kan bijvoorbeeld het gebruik van een radar de hinder van de obstakelverlichting wegnemen. innogy houdt in het kader van haar aanvraag omgevingsvergunning vast aan het gebruik van de hinderlijke obstakelverlichting;
 - het is van belang om de beleving van donker (in de grootschalige open zeeleipolders) te borgen. Dit is zowel landschappelijk als voor het woon- en leefklimaat van belang. Als gevolg van de door innogy aangevraagde omgevingsvergunning en het bijbehorende gebruik van obstakelverlichting (door de indieners van zienswijzen wordt dit 'kerstboomverlichting' genoemd) wordt de beleving van donker onevenredig en onaanvaardbaar aangetast;
 - de toepassing van obstakelverlichting leidt tot veel hinder voor omwonenden en een negatieve landschappelijke impact. Hoe hoger de windturbines, hoe groter de hinder (meer verlichting). Deze hinder had door innogy zo veel als mogelijk weggenomen kunnen worden, bijvoorbeeld door het toepassen van een radar. Over het toepassen van de radar heeft innogy meerdere malen aangegeven dat dit voor haar economisch gezien niet wenselijk is. Had innogy voor Windpark Karolinapolder windturbines lager dan 150 meter tiphoogte gehanteerd, dan was deze lichthinder ook achterwege gebleven;
 - naarmate een opstelling een regelmatig beeld sorteert, wordt deze, onder andere landschappelijk, positiever gewaardeerd. De regelmatige vorm met gelijke onderlinge afstanden tussen de windturbines van de opstelling speelt daarbij een wezenlijke rol, maar ook de herkenbaarheid daarvan in het veld (door de waarnemer). (Waarneembare) eenduidigheid in het type turbine heeft ook invloed op de regelmatigheid van het beeld. De gekozen clusteropstelling is een soort van ruit waarbij de lijnen niet parallel lopen (onregelmatige vorm) en waarbij de onderlinge afstand tussen de windturbines ongelijk is. Ook komt de kern Dinteloord als gevolg van de clusteropstelling visueel tussen verschillende windparken in te liggen;
 - naarmate een opstelling beter aansluit bij bestaande landschappelijke structuren wordt dit positiever beoordeeld dan wanneer een opstelling daar minder goed bij aansluit. Deze structuren bestaan onder meer uit de voorkomende vormen van landgebruik, de begrenzingen van open ruimten en de in de omgeving aanwezige lijnen. Samenhang daarmee wordt in algemene zin positief beoordeeld. Een lijnopstelling sluit aan op de bestaande dijkstructuur, het Volkerak en de bestaande windturbines. De door innogy aangevraagde onregelmatige clusteropstelling sluit hier ruimtelijk niet op aan;

- de aangevraagde windturbines met een minimale tiphoogte van 180 meter en een maximale tiphoogte van 234 meter zijn gepositioneerd in een clusteropstelling en hebben een grote impact op het landschap. Deze landschappelijke impact wordt aangemerkt als horizonvervuiling;
- aan de hand van de door innogy aangeleverde visualisaties wordt geconcludeerd dat de aangevraagde windturbines niet passen bij de bebouwingsstructuur van de kern Dinteloord en het omliggende open landschap. Het dorp Dinteloord wordt gekenmerkt door laagbouw met enkele kerkgebouwen. De aanliggende open zeekeleipolders worden gekenmerkt door de openheid;
- aan de hand van de door innogy aangeleverde visualisaties wordt geconcludeerd dat de door innogy aangevraagde windturbines, zowel vanwege de hoogte als de clusteropstelling, het landschap onevenredig aantasten. Er zijn voor de omgeving en het landschap betere ruimtelijke alternatieven mogelijk waarmee de bijdrage voor het halen van de doelstellingen voor duurzame energie kan worden gerealiseerd;
- de aangevraagde windturbines passen vanwege de hoogte niet in het landschap en zijn in strijd met het gemeentelijk beleid om de openheid van het landschap te beschermen. De hoogte van de aangevraagde windturbines staat in geen verhouding tot de bestaande omgeving (een landelijk dorp gelegen aan een open zeekeleipolder). Door de realisatie van de aangevraagde windturbines verandert het landschap op een onaanvaardbare wijze in een gebied met een industriële uitstraling;
- voor het onderdeel landschap is er sprake van een onaanvaardbare aantasting van het landschap. De aangevraagde windturbines zijn landschappelijk niet inpasbaar. In tegenstelling tot het m.e.r.-beoordelingsbesluit van 30 januari 2018 en de ruimtelijke onderbouwing van 10 april 2018 hebben wij, mede naar aanleiding van de ingediende zienswijzen, geconcludeerd dat de effecten op het landschap van de aangevraagde windturbines onacceptabel, onaanvaardbaar en onevenredig groot zijn en dat er daarmee nadelige gevolgen voor het milieu zijn. Voor het onderdeel landschap is de conclusie uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit (en de onderliggende aanmeldingsnotitie) achterhaald;
- indieners van zienswijzen geven aan dat de door innogy aangevraagde windturbines dermate hoog en experimenteel zijn, dat de effecten op mens en dier en de ruimtelijke gevolgen ongewis zijn. Door innogy is in de oordeelsvormende vergadering van 13 maart 2019 aangegeven dat er nergens in Nederland zo dichtbij een dorp/woonkern windturbines met een tiphoogte van minimaal 210 meter staan. Hiermee geeft innogy zelf al aan dat het aangevraagde Windpark Karolinapolder niet vergelijkbaar is met andere bestaande windparken. Dit wordt ruimtelijk onverantwoord geacht en daarmee ook overbodig experimenteel;
- de energietransitie, de weg naar een energieneutraal Steenbergen en het geven van invulling aan de gemeentelijke opgave als bijdrage voor 2030 voor het nationale klimaatbeleid zijn net gestart. Hierbij is het van belang om plannen te realiseren die ruimtelijk verantwoord zijn. Dit draagt bij aan de maatschappelijke acceptatie en de uitvoering van de energietransitie. De door innogy ingediende aanvraag omgevingsvergunning is ruimtelijk onverantwoord en zorgt hierdoor voor een grote maatschappelijke onrust (vanuit Dinteloord tegen MEGAmolens zijn er 1400 steunbetuigingen tegen het plan van innogy overhandigd);
- de huidige vier windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord met een tiphoogte van ongeveer 80 meter hebben het landschap en de ruimtelijke structuur niet zodanig gekenmerkt, dat dit de realisatie van het door innogy aangevraagde Windpark Karolinapolder ruimtelijk kan rechtvaardigen. Windpark Karolinapolder wordt onder andere gekenmerkt door vier hoge windturbines (minimale tiphoogte van 180 meter en een maximale tiphoogte van 234 meter) in een clusteropstelling met een onregelmatige vorm, gepositioneerd op een andere locatie dan aan de Karolinadijk en veel dichter bij de kern Dinteloord, met een onaanvaardbare en onevenredige toename van hinder (onder andere voor geluid, slagschaduw, woon- en leefklimaat, landschapsbeleving en uitzicht);
- de windrijckdom in Steenbergen is groot. Hierdoor kan er door initiatiefnemers ruimtelijk verantwoord worden omgegaan met de grootte van windturbines in relatie tot de omgeving, waaronder de leefbaarheid van de kernen en het buitengebied.

- Deze windrijkdomein biedt voldoende ruimte om hierin een goede balans te zoeken. Bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy is hiervan, gezien de opgenomen minimale tiphoogte van 180 meter en maximale tiphoogte van 234 meter voor de windturbines, geen sprake;
- indieners van zienswijzen geven aan dat het voor Dinteloord van belang is om in de toekomst uit te kunnen breiden achter de Stoofdijk en de Molendijk.
De realisatie van het door innogy aangevraagde windpark heeft een nadelige invloed of kan een nadelige invloed hebben op de ontwikkeling van andere ruimtelijke projecten rondom Dinteloord. Het aangevraagde Windpark Karolinapolder is door innogy onevenredig dicht tegen de kern aan gepositioneerd, waardoor de ruimte voor andere (toekomstige) ruimtelijke ontwikkelingen wordt beperkt. Dit draagt niet bij aan het behoud en de stimulering van de leefbaarheid van de kern Dinteloord. Dit is zowel het gevolg van de aangevraagde clusteropstelling als van de hoogte van de windturbines;
- indieners van zienswijzen geven aan dat er nadelige (economische) gevolgen worden verwacht door de realisatie van Windpark Karolinapolder. Hierbij wordt gesproken over onder andere: minder recreanten en nadelige gevolgen voor toerisme, bewonerskrimp, leegstand, beperking van de uitbreidingsmogelijkheden van het dorp en aantasting van het leefmilieu en de leefbaarheid.
Als gevolg van Windpark Karolinapolder (de onevenredig hoge windturbines en de positionering zo dicht bij de woonkern Dinteloord) zijn bovengenoemde gevolgen in meer of mindere mate niet ondenkbaar, dan wel reëel;
- indieners van zienswijzen geven aan dat er sprake is van onevenredige en onaanvaardbare cumulatieve ruimtelijke omstandigheden. Dinteloord is onder andere reeds ruimtelijk omsloten door meerdere windturbines, de snelweg A4 en het Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland. Bij de ruimtelijke afweging voor Windpark Karolinapolder moet dit eveneens worden meegewogen;
- voor het onderdeel geluid is sprake van een onaanvaardbare cumulatie met de reeds aanwezige functies en daarmee is er geen sprake van een goede ruimtelijke ordening. Het uitgevoerde geluidsonderzoek is beoordeeld door de OMWB. Door innogy is de methode 'Miedema' gehanteerd. Bij de toepassing van deze methodiek blijven 14 woningen binnen dezelfde classificatie als in de bestaande situatie, veranderen 6 woningen van de classificatie goed naar redelijk, 1 woning verandert van de classificatie matig naar tamelijk slecht, 3 woningen veranderen van de classificatie goed naar tamelijk slecht en 1 woning verandert van de classificatie goed naar tamelijk slecht, dit betreft een bedrijfswoning bij het windpark. Uit onderzoek van de OMWB en het bovenstaande blijkt dat er sprake is van een aantoonbare verslechtering van het woon- en leefklimaat. Ook is gebleken dat op grond van de GES-scores (GezondheidsEffectScreening is een methode van GGD Nederland) de woonomgeving voor de woningen Schenkeldijk 2, 7 en 9 als 'zeer matig' gekwalificeerd moeten worden. De toename van de geluidsbelasting resulteert in een onaanvaardbare verslechtering van het woon- en leefklimaat. Er is voor het onderdeel geluid geen sprake van een goede ruimtelijke ordening. Hiermee is ook de conclusie uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit (en de onderliggende aanmeldingsnotitie) achterhaald. Er is immers wel een relevante cumulatie met plannen en/of projecten of bestaande windturbineparken in de directe omgeving;
- door de indieners van zienswijzen wordt aangegeven dat de te verwachten geluidhinder en slagschaduw het woongenot van de indieners ernstig aantasten, zowel in de woning als buiten. Ook verslechtert het uitzicht door de hogere windturbines en staan de aangevraagde windturbines te dicht op de bebouwing;
- de door innogy aangevraagde windturbines dienen te worden aangemerkt als megawindturbines die ruimtelijk onverantwoord zijn.

C. Overig

Hieronder wordt nog nader ingegaan op een aantal specifieke onderwerpen. Deze onderwerpen laten eveneens zien dat er bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

- Onder andere ten behoeve van onderwerpen als landschap, woon- en leefklimaat, leefbaarheid en natuur hadden er meer alternatieven moeten worden onderzocht door innogy. Dit onderzoek is niet uitgevoerd. Bij de aanvraag omgevingsvergunning is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening er is in de aanvraag enkel een clusteropstelling van vier windturbines met een minimale tiphoogte van 180 meter en een maximale tiphoogte van 234 meter opgenomen;
- door de indieners van zienswijzen zijn meerdere, ruimtelijk betere, alternatieven aangedragen voor Windpark Karolinapolder. Hierbij gaat het over de realisatie van een windpark in een lijnopstelling langs het Volkerak aan de Karolinadijk. Realiseer vier of meer moderne lagere windturbines (lager dan 150 meter tiphoogte) of plaats slechts 3 windturbines. innogy heeft het nagelaten om de alternatieven te onderzoeken;
- de verschillende/andere varianten zijn door innogy ruimtelijk niet afgewogen. Ook is er door innogy niet onderbouwd dat andere opstellingen economisch onuitvoerbaar zijn/waren. innogy heeft primair vanuit haar bedrijfseconomische afwegingen een aanvraag omgevingsvergunning voor een clusteropstelling van vier nieuwe windturbines met een minimale tiphoogte van 180 meter en een maximale tiphoogte van 234 meter ingediend, waarbij de doelstelling van innogy het halen van de najaarsronde 2018 voor de SDE+ subsidie was. De aanvraag omgevingsvergunning is door innogy in haar basis niet afgestemd op een goede ruimtelijke ordening, maar op het verbeteren/optimaliseren van de businesscase voor innogy. Daarnaast is de aanvraag omgevingsvergunning afgestemd op het door innogy kunnen doen van een vrijwillig bod voor (ruimere) sociale randvoorwaarden. Deze onderdelen zijn ruimtelijk niet relevant, dan wel in ieder geval van ondergeschikt belang. Echter, deze onderdelen zijn wel leidend/bepalend geweest voor de door innogy gekozen opstelling (cluster in plaats van een lijn) en hoogte van de aangevraagde windturbines. Niet de ruimtelijke kwaliteit (waaronder landschap en een goed woon- en leefklimaat voor de omwonenden van windturbines), maar de bovenstaande onderdelen vormen de basis voor de door innogy aangevraagde omgevingsvergunning. Evenmin heeft innogy bij haar aanvraag omgevingsvergunning rekening gehouden met de wensen van de omgeving. Eerst is er bepaald wat de opstelling en de hoogte van de windturbines moest worden en vervolgens wil innogy enkel praten met de omgeving (voormalige klankbordgroep en regiegroep) over de invulling van de ruimtelijk niet relevante, dan wel in ieder geval van ondergeschikt belang zijnde (ruimere) sociale randvoorwaarden. Ook vanuit de voormalige klankbordgroep en regiegroep is geen draagvlak voor de door innogy ingediende aanvraag omgevingsvergunning. Deze partijen zijn ook geen voorstander van het aangevraagde Windpark Karolinapolder. De aanvraag omgevingsvergunning is ruimtelijk onzorgvuldig voorbereid en er heeft geen evenredige belangenafweging plaatsgevonden bij de aangevraagde omgevingsvergunning;
- windturbines lager dan 150 meter tiphoogte waren ten tijde van de aanvraag omgevingsvergunning economisch en ruimtelijk uitvoerbaar. Windturbines lager dan 150 meter tiphoogte waren gedurende het gehele proces van de behandeling van de aanvraag omgevingsvergunning economisch en ruimtelijk uitvoerbaar. Windturbines lager dan 150 meter tiphoogte zijn dan ook nog steeds economisch en ruimtelijk uitvoerbaar. Windturbines lager dan 150 meter tiphoogte zijn daarmee een variant die ruimtelijk afgewogen had moeten worden. Dit is niet gebeurd in de aanvraag omgevingsvergunning van innogy. innogy heeft enkel een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor hogere windturbines in een clusteropstelling;
- door Dinteloord tegen MEGAmolens zijn er ongeveer 1400 steunbetuigingen tegen de ruimtelijke ontwikkeling van Windpark Karolinapolder overhandigd aan de gemeente. De regiegroep voor de sociale randvoorwaarden heeft zichzelf opgeheven.

Ook zij zijn ruimtelijk gezien tegen de aanvraag omgevingsvergunning van innogy. Er is geen maatschappelijk draagvlak voor Windpark Karolinapolder. Evenmin is er ruimtelijk draagvlak voor de aanvraag omgevingsvergunning van innogy;

- uit het door Pondera Consult uitgevoerde onderzoek van 7 november 2018 (kenmerk BBM1801818) blijkt dat er een businesscase kan zijn voor windturbines lager dan 150 meter tiphoogte. innogy heeft enkel een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor hogere windturbines in een clusteropstelling;
- op bijvoorbeeld Goeree-Overflakkee worden eveneens windparken met een tiphoogte lager dan 150 meter gerealiseerd. innogy heeft enkel een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor hogere windturbines in een clusteropstelling;
- innogy heeft enkel gesteld dat de realisatie van windturbines lager dan 150 meter (voor haar) niet economisch uitvoerbaar is. innogy heeft dit niet inzichtelijk willen maken richting de gemeente. Er is geen businesscase aangeboden (ook niet vertrouwelijk), die de gemeente kon (laten) controleren. Er is geen medewerking verleend aan het uitgevoerde onderzoek door Pondera Consult van 7 november 2018 (kenmerk BBM1801818). innogy heeft wel aangegeven geen windturbines van lager dan 150 meter tiphoogte te willen realiseren. Eveneens heeft innogy aangegeven dat er bij windturbines van lager dan 150 meter tiphoogte geen ruimte/onvoldoende ruimte voor (ruimere) sociale randvoorwaarden is. De (ruimere) sociale randvoorwaarden zijn ruimtelijk niet relevant, dan wel in ieder geval van ondergeschikt belang en dienen dan ook niet leidend/bepalend te zijn voor de aanvraag omgevingsvergunning. Hierdoor is er bij de aanvraag omgevingsvergunning geen sprake van een goede ruimtelijke ordening;
- het verbeteren/optimaliseren van de businesscase voor innogy is ruimtelijk niet relevant, dan wel in ieder geval van ondergeschikt belang en dient dan ook niet leidend/bepalend te zijn voor de aanvraag omgevingsvergunning. Hierdoor is er bij de aanvraag omgevingsvergunning geen sprake van een goede ruimtelijke ordening;
- windturbines lager dan 150 meter tiphoogte zijn economisch en ruimtelijk uitvoerbaar en daarmee een variant die reëel afgewogen had moeten worden. Dit is niet gebeurd. Dit voorjaar hebben twee ontwikkelaars voor windenergie zich gemeld bij de gemeente. Zij hebben schriftelijk aangegeven dat er een businesscase is voor windturbines lager dan 150 meter tiphoogte;
- innogy heeft de alternatieven niet onderzocht en/of willen onderzoeken. Dit blijkt uit de aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder en de bijbehorende documenten. innogy wil de gemeente verplichten om een besluit te nemen over de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de door innogy ingediende aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder. innogy is niet bereid gebleken om samen met de gemeente een ruimtelijk aanvaardbaar plan te ontwikkelen voor de opschaling van de bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord. Niet voor en niet na het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning. Ook heeft innogy haar plan niet willen aanpassen als gevolg van o.a. de ingediende zienswijzen, de door Dinteloord tegen MEGAmolens overhandigde 1400 steunbetuigingen tegen de ruimtelijke ontwikkeling van Windpark Karolinapolder en het ontbreken van ruimtelijk draagvlak bij de regiegroep en de klankbordgroep voor de realisatie van Windpark Karolinapolder;
- volgens de indieners van zienswijzen is een goede ruimtelijke inpassing pas mogelijk wanneer door de initiatiefnemer een aantal alternatieven zijn ontwikkeld en de gemeente deze heeft afgewogen tegen de voor- en nadelen voor de omgeving en de beoogde kwaliteitsverbetering (of verslechtering) van het landschap. Deze laatste afweging mag niet aan de initiatiefnemer worden overgelaten en is 100 % de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad. Ook is er aangegeven dat dit (bij voorkeur) in een milieueffectrapport dient te gebeuren. innogy heeft geen gehoor willen geven aan het bovenstaande. innogy heeft besloten om een aanmeldingsnotitie voor slechts enkele varianten (lijn en clusteropstelling van vier windturbines met een minimale tiphoogte van 180 meter en een maximale tiphoogte van 234 meter) in te

- dienen bij de gemeente. Vervolgens is er door innogy besloten om geen lijnopstelling, maar enkel een clusteropstelling aan te vragen;
- innogy heeft aangegeven de hoogste windturbines van 234 meter tiphoogte te willen realiseren als de najaarsronde 2018 voor de SDE+-subsidie niet zou worden gehaald. Dit is in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Door indieners van zienswijzen wordt dit ook wel gezien als een verkapt dreigement/chantage. De aanvraag omgevingsvergunning is door innogy snel ingediend om mogelijk nog een (kleine) kans te kunnen maken op het halen van de najaarsronde 2018 voor de SDE+-subsidie. De hoogte van de windturbines moet worden onderbouwd vanuit een goede ruimtelijke ordening en niet vanuit het wel of niet verkrijgen van de SDE+ subsidie (najaarsronde 2018). Ten einde mogelijk nog een (kleine) kans te kunnen maken op het halen van de najaarsronde 2018 voor de SDE+-subsidie heeft innogy het eveneens nagelaten om de grondposities te regelen voor het kunnen realiseren van een lijnopstelling in plaats van een clusteropstelling. Een lijnopstelling tegen het Volkerak draagt bij aan een goede ruimtelijke ordening, bij de aangevraagde clusteropstelling (dicht) tegen de kern Dinteloord is sprake van het tegenovergestelde. Voor het mogelijk nog kunnen halen van de najaarsronde 2018 voor de SDE+-subsidie heeft innogy het ook nagelaten om eerst het natuuronderzoek af te ronden en dit gelijk bij te sluiten bij de aanvraag omgevingsvergunning. Als gevolg van deze insteek is het natuuronderzoek pas ver na de zienswijzenprocedure opgeleverd. Bovendien is nagelaten om de vereiste vergunning/verklaring van geen bedenkingen in het kader van de Wet natuurbescherming voor de natura 2000-gebieden op het juiste moment aan te vragen (voor of bij het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning). Dit is onzorgvuldig en procedureel niet correct. Ten slotte zijn er onvoldoende alternatieven onderzocht. Gezien het bovenstaande is er bij de aanvraag omgevingsvergunning geen sprake van een goede ruimtelijke ordening;
 - indieners van zienswijzen hebben het gevoel dat voor de energietransitie alles moet wijken, waardoor wetgeving opzij kan worden geschoven en de belangen van bijvoorbeeld omwonenden niet meer tellen. Er wordt als gevolg van de aanvraag omgevingsvergunning van innogy, die in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, geen/onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de belanghebbenden;
 - de in de aanvraag omgevingsvergunning opgenomen marges zijn onevenredig groot. De minimale tiphoogte is 180 meter en de maximale tiphoogte is 234 meter. Dit is een verschil van 54 meter. Het minimaal opgestelde vermogen is 12 MW en het maximaal opgestelde vermogen is 21,6 MW. Dit is een verschil van 9,6 MW opgesteld vermogen. De ruimtelijke verschillen als gevolg van deze marges zijn naar onze mening onevenredig groot en zorgen voor een grote mate van rechtsonzekerheid voor de inwoners/belanghebbenden. De aanvraag omgevingsvergunning is dan ook in strijd met een goede ruimtelijke ordening;
 - indieners van zienswijzen verwachten (onevenredige) hinder/schade te gaan ondervinden van de aanleg van Windpark Karolinapolder. Ook kan de verkeersveiligheid in het gedrang komen. De gemeente verwacht eveneens schade aan de openbare voorzieningen. Aan innogy is gevraagd om helderheid te verschaffen over de aan- en afvoerroutes behorende bij de door innogy voorgenomen aanleg van Windpark Karolinapolder. innogy spreekt zelf ook over zwaar en exceptioneel bouwverkeer. Voor een sanering van Windpark Karolinapolder in de toekomst geldt hetzelfde. De wegen in het buitengebied zijn niet geschikt voor het zware en exceptionele bouwverkeer. innogy heeft niet aangetoond dat Windpark Karolinapolder gerealiseerd kan worden. Aan- en/of afvoer via het water wordt door innogy (hoogstwaarschijnlijk) niet als optie gezien. Vanuit innogy is eveneens aangegeven dat de wegen in het buitengebied naar verwachting (gezien de breedte, bochten en naastgelegen aanwezige bebouwing) niet voldoen en dat er ook tijdelijke wegen aangelegd moeten worden. Deze tijdelijke wegen zijn echter nog niet aangevraagd. Evenmin is inzicht gegeven in de routes van de benodigde tijdelijke wegen. Gezien het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland is de aanleg van deze wegen vergunningplichtig. Er moet dan ook worden getoetst of deze tijdelijke wegen überhaupt wel ruimtelijk en/of qua natuur kunnen worden toegestaan. Boemdijken, waterkeringen, Natuur Netwerk Brabant, natuurwaarden, cultuurhistorische waarden en/of andere landschapswaarden

- moeten mogelijk worden doorkruist/aangetast. Dit is naar verwachting niet in lijn met de geldende bestemmingen en de waarden die we willen/moeten beschermen;
- door de aanvrager was voor het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder geen vergunning aangevraagd bij de provincie op grond van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Ook is deze vergunning niet als activiteit aangevraagd bij de omgevingsvergunning, waardoor er ook geen verklaring van geen bedenkingen van de provincie is gevraagd. Op 1 maart 2019 hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant aan innogy een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming verleend (kenmerk Z/064967/134460). Hierbij gaat het om een ontheffing voor soortenbescherming. In dit besluit is eveneens aangegeven dat er voor Windpark Karolinapolder een vergunningplicht geldt voor het onderdeel Natura 2000-gebieden. Door innogy was geen aanvraag ingediend voor een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel Natura 2000-gebieden. Evenmin is deze activiteit door innogy gekoppeld aan de reeds ingediende aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder. Op 12 juni 2019 is er door innogy alsnog een vergunning aangevraagd bij de provincie. Er is sprake van een procedurele fout, die niet adequaat is gerepareerd. In het m.e.r.-beoordelingsbesluit van 30 januari 2018 (en de onderliggende aanmeldingsnotitie) is geen rekening gehouden met een vergunningplicht voor het onderdeel gevolgen voor Natura 2000-gebieden. Hiermee is ook de conclusie uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit (en de onderliggende aanmeldingsnotitie) achterhaald;
 - innogy heeft op 12 juni 2019 bij de provincie op grond van de Wet natuurbescherming een vergunning aangevraagd voor het onderdeel Natura 2000-gebieden. Deze aanvraag is nog niet afgehandeld. Het is dan ook onduidelijk of er op dit onderdeel voldaan kan worden aan een goede ruimtelijke ordening;
 - de hoogste bestuursrechter (de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State) heeft op 29 mei 2019 (zie: AbRS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603 en ECLI:NL:RVS:2019:1604) beslist dat het Programma Aanpak Stikstof niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden.
Als gevolg van Windpark Karolinapolder zal er sprake zijn van een toename van zowel ammoniak als stikstofoxide. Windpark Karolinapark ligt tegen een natura 2000-gebied (Krammer-Volkerak) aan. Tevens liggen er meerdere natura 2000-gebieden in de nabijheid van de gemeente Steenberg (onder andere de Brabantse Wal en de Grevelingen). innogy treft geen (bron)maatregelen / mitigerende maatregelen. Gevolgen voor natura 2000-gebieden (effect op beschermde habitattypen en habitatsoorten) zijn (mogelijk) niet (op voorhand) uit te sluiten. innogy heeft op 12 juni 2019 bij de provincie op grond van de Wet natuurbescherming een vergunning aangevraagd voor het onderdeel Natura 2000-gebieden. Deze aanvraag is nog niet afgehandeld. Het is dan ook onduidelijk of er op dit onderdeel voldaan kan worden aan een goede ruimtelijke ordening;
 - mogelijk is er, mede gezien de door de provincie ingediende zienswijze, op grond van artikel 5.6 van de provinciale verordening ruimte nog een financiële of fysieke compensatie als gevolg van de verstoring van het Natuur Netwerk Brabant nodig;
 - de indieners van zienswijzen geven aan dat de obstakelverlichting op de windturbines 's nachts gevaar/overlast oplevert voor dieren;
 - op 30 januari 2019 heeft het college besloten dat er voor Windpark Karolinapolder geen milieueffectrapportage hoeft te worden opgesteld. Als gevolg van de ingediende zienswijzen, nader onderzoek en een goede ruimtelijke ordening worden de conclusies uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit van 30 januari 2019 niet langer onderschreven en/of zijn de conclusies achterhaald. Er wordt geconcludeerd dat er bij Windpark Karolinapolder wel sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu en een goede ruimtelijke ordening. In dit raadsvoorstel is dit al beargumenteerd voor de onderwerpen geluid, landschap, natuur en cumulatie;

- de aanvraag omgevingsvergunning voldoet niet aan het coalitieakkoord 2019 - 2022 'Aan de slag!' van 8 mei 2019 en het raadsakkoord van 16 mei 2019;
- op 2 april 2019 heeft de gemeenteraad van de Hoekse Waard de Motie nationaal onderzoek laagfrequent geluid windturbines aangenomen. Op 27 juni 2019 heeft de gemeenteraad van Steenberg en een motie aangenomen waarin de bovengenoemde motie vanuit de Hoekse waard wordt gesteund;
- innogy heeft een bovenwettelijk (vrijwillig) aanbod gedaan voor sociale randvoorwaarden. Dit aanbod is geen onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning. Bij het aanbod heeft innogy een onderscheid gemaakt naar een aanbod voor Variant A (minimaal 180 meter en maximaal 185 meter tiphoogte) en Variant B (minimaal 209 en maximaal 215 meter tiphoogte). Het verschil qua aanbod voor de sociale randvoorwaarden tussen deze twee varianten is groot. Echter, bij zowel Variant A als Variant B wordt mede uitgegaan van windturbines met hetzelfde opgestelde vermogen van 3,45 MW. Ondanks dat het opgestelde vermogen hetzelfde is, is er zowel ruimtelijk gezien als qua aanbod voor de sociale randvoorwaarden een groot (onevenredig) verschil;
- de aanvraag omgevingsvergunning van innogy (clusteropstelling van vier windturbines met een minimale tiphoogte van 180 meter en een maximale tiphoogte van 234 meter) moet ook voldoen aan de provinciale verordening ruimte. Op de aanvraag omgevingsvergunning van innogy is artikel 33 lid 2 of artikel 6.18 lid 2,3 en 4 van toepassing. Naar onze mening voldoet de aanvraag omgevingsvergunning niet aan de bovengenoemde artikelen. Ook is onduidelijk welke bepaling het meest beperkend is.

In artikel 2 lid 4 van de verordening ruimte is het volgende opgenomen: In geval meerdere bepalingen van deze verordening gelijktijdig van toepassing zijn op een aangeduid gebied of in het geval dat er meerdere bepalingen van toepassing zijn binnen één bouwperceel, geldt de meest beperkende bepaling tenzij in deze verordening uitdrukkelijk anders is bepaald.

In artikel 33 lid 2 is het volgende opgenomen:

In afwijking van het eerste lid onder b, kan een bestemmingsplan ter plaatse van de aanduiding 'Zoekgebied voor windturbines' voorzien in de bouw van meerdere afzonderlijke clusters of lijnopstellingen van minimaal 3 windturbines, mits:

- a. er sprake is van een ligging langs een grootschalige infrastructuurlijn;*
- b. de gemeenten die het aangaat hebben vastgelegd deze infrastructuurlijn te willen gebruiken als ontwikkelas voor windturbines;*
- c. uit onderzoek blijkt dat er langs deze infrastructuurlijn reële ruimtelijke mogelijkheden zijn voor windturbines;*
- d. de windturbines in de nabijheid en evenwijdig aan of in clusterverband langs de infrastructuurlijn worden gebouwd.*

Het begrip grootschalig infrastructuurlijn is niet omschreven in de verordening ruimte. Het Volkerak nabij het plangebied worden primair gekenmerkt door de aanwezigheid van het Natuur Netwerk Brabant en het Natura 2000-gebied en niet door de verderop gelegen vaarweg. Naar onze mening is er bij de aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder dan ook geen sprake van een ligging langs een grootschalige infrastructuurlijn, maar van een ligging nabij / tegen een waardevol natuurgebied.

De gemeente heeft het Volkerak (ruimtelijk) niet gekenmerkt als grootschalige infrastructuurlijn. Evenmin is (ruimtelijk) vastgelegd dat de gemeente deze infrastructuurlijn wil gebruiken als ontwikkelas voor windturbines.

Ook hebben wij aangetoond dat er bij de aanvraag omgevingsvergunning voor Windpark Karolinapolder geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Met andere woorden de reële ruimtelijke mogelijkheden voor de realisatie van Windpark Karolinapolder ontbreken.

Ten slotte moeten de windturbines in de nabijheid en evenwijdig aan of in clusterverband langs de infrastructuurlijn worden gebouwd. De door innogy aangevraagde clusteropstelling voldoet, gezien het bovenstaande, evenmin aan dit vereiste.

In artikel 6.18 lid 2, 3 en 4 is het volgende opgenomen:

Lid 2. In afwijking van het eerste lid kunnen de windturbines ook niet aansluitend aan een middelzwaar en zwaar bedrijventerrein gesitueerd worden indien:

- a. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;*
- b. er sprake is van een geclusterde opstelling van minimaal 3 windturbines;*
- c. de ontwikkeling plaatsvindt in een landschap dat daar qua schaal en maat geschikt voor is, als bedoeld in de Structuurvisie ruimtelijke ordening van de provincie;*
- d. de windturbines gelet op artikel 3.1, derde lid, inpasbaar zijn in de omgeving.*

Lid 3. De maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in het tweede lid onder a wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a. de mogelijkheid voor de omgeving om direct te participeren in het project;*
- b. de bijdrage aan het oplossen van een maatschappelijk of ruimtelijk probleem;*
- c. de bijdrage aan het realiseren van een maatschappelijk of ruimtelijk doel.*

Lid 4. Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste en tweede lid met een procedure die de tijdelijkheid van de voorziening borgt, zoals een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2^e of 3^e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:

- a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;*
- b. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en worden de windturbines verwijderd;*
- c. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.*

*In de toelichting op artikel 6.18 is het volgende opgenomen over de maatschappelijke meerwaarde: 'Een **maatschappelijke meerwaarde** wordt onderbouwd door de maatregelen die zijn getroffen om de impact van de windturbines op de omgeving te beperken en de bijdrage aan maatschappelijke doelen. Dit zijn doelen vanwege duurzaamheid maar ook vanwege draagvlak in de omgeving, maatschappelijke cohesie of (financiële) bijdragen aan maatschappelijke opgaven enz.'*

De aanvraag omgevingsvergunning van innogy en het aanbod voor de sociale randvoorwaarden voorzien niet in de mogelijkheid voor de omgeving om direct te participeren in het project. Door de realisatie van Windpark Karolinapolder ontstaat er een maatschappelijk en ruimtelijk probleem. Sociale randvoorwaarden worden gezien als 'judaspenningen'. Als gevolg van sociale randvoorwaarden / maatschappelijke meerwaarde wil innogy hogere en meer windturbines bouwen. Dit is ruimtelijk en maatschappelijk onverantwoord. Door Dinteloord tegen MEGAmolens zijn er ongeveer 1400 steunbetuigingen tegen de ontwikkeling van Windpark Karolinapolder overhandigd aan de gemeente. De regiegroep voor de sociale randvoorwaarden heeft zichzelf opgeheven. Ook zij zijn ruimtelijk gezien tegen de aanvraag omgevingsvergunning van innogy. Er is geen maatschappelijk draagvlak voor Windpark Karolinapolder. Windpark Karolinapolder heeft een negatieve invloed op de maatschappelijke cohesie en heeft eveneens een negatieve invloed op het maatschappelijke en politieke draagvlak van de Steenbergse energietransitie in zijn geheel. Bij de aanvraag omgevingsvergunning van innogy is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening. Dit is hierboven in het raadsvoorstel reeds beargumenteerd. Gezien het bovenstaande kan er dan ook niet worden voldaan aan de vereisten vanuit artikel 3.1 lid 3 van de verordening ruimte, die de ruimtelijke kwaliteit proberen te behouden en bevorderen. Windpark Karolinapolder is, gezien dit artikel, niet inpasbaar in de omgeving. In de aanvraag omgevingsvergunning is onvoldoende rekening gehouden met de gevolgen van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling voor de in het plan begrepen gronden en de naaste omgeving in het bijzonder wat betreft de ecologische waarden en de landschappelijke

waarden. Dit is nader onderbouwd in dit raadsvoorstel. Windpark Karolinapolder past niet in de omgeving gelet op de bestaande en toekomstige functies in de omgeving en de effecten die de ontwikkeling op die functies heeft, waaronder de effecten vanwege milieuaspecten en volksgezondheid. Ook dit punt is nader onderbouwd in dit raadsvoorstel. Ten slotte wordt opgemerkt dat er geen financiële zekerheid is overeengekomen conform artikel 6.18 lid 4 van de verordening ruimte.

6. Vervolgproces

Na uw besluitvorming over de verklaring van geen bedenkingen, neemt het college van burgemeester en wethouders een besluit over de aanvraag omgevingsvergunning. Vervolgens wordt het besluit bekendgemaakt en gaat de beroepstermijn van start.

4. Middelen

innogy heeft een aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Hiervoor geldt de legesverordening. Wordt de omgevingsvergunning geweigerd dan kan innogy 20 % van de reeds betaalde leges terugvorderen.

5. Risico's

- Tegen het besluit op de aanvraag voor een omgevingsvergunning kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank en vervolgens nog hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State;
- als de gemeente de aanvraag omgevingsvergunning van innogy weigert, dan kan de ontwikkelaar de provincie verzoeken om een provinciaal inpassingsplan (PIP) te maken. Vervolgens is het aan de provincie om dit verzoek te beoordelen en hier een besluit over te nemen.
Naar mening van de gemeente is de aanvraag omgevingsvergunning van innogy in strijd met een goede ruimtelijke ordening;
- de rijksopgave wind op land 2020. De minister heeft met de provincies afgesproken dat, in zoverre de 6.000 MW doelstelling niet tijdig gerealiseerd wordt, het restant van de opgave verdubbeld zal worden. Deze verdubbeling zal dan gerealiseerd moeten worden in de periode 2021-2023. De verdubbeling boven de 6.000 MW kan bestaan uit wind op land, maar mag ook deels met andere vormen van hernieuwbare energie gerealiseerd worden, mits deze additioneel zijn aan het beeld van de Nationale Energieverkenning (NEV). Denk hierbij aan zon-PV en geothermie.

6. Communicatie/Aanpak

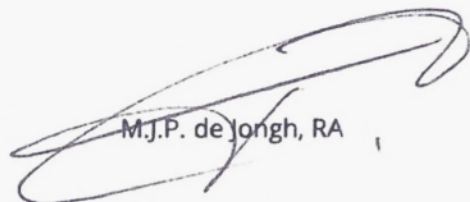
- innogy, de indieners van zienswijzen, de provincie, Dinteloord tegen MEGAmolens, Stichting Sirene, de voormalige regiegroep, de dorpsraad, de Werkgroep Behoud Leefbaarheid Dinteloord en de Actiegroep Handen af van de Polder worden geïnformeerd over het collegebesluit, de behandeling van het raadsvoorstel in de raadsvergadering en de mogelijkheid van inspreken;
- na besluitvorming door de gemeenteraad over de verklaring van geen bedenkingen, neemt het college van burgemeester en wethouders een besluit over de aanvraag omgevingsvergunning. Vervolgens wordt het besluit bekendgemaakt en gaat de beroepstermijn van start. innogy, de indieners van zienswijzen, de provincie, Dinteloord tegen MEGAmolens, Stichting Sirene, de voormalige regiegroep, de dorpsraad, de Werkgroep Behoud Leefbaarheid Dinteloord en de Actiegroep Handen af van de Polder worden hierover geïnformeerd.

7. Voorstel

- Conform het bijgesloten raadsbesluit (BM1903061) de ingediende zienswijzen ontvankelijk, niet-ontvankelijk, gegrond, ongegrond en deels ongegrond te verklaren conform het document 'Nota van beantwoording zienswijzen, Windpark Karolinapolder nabij Dinteloord Gemeente Steenbergen' (BBM1900814);

- conform het bijgesloten raadsbesluit (BM1903061) de verklaring van geen bedenkingen weigeren voor Windpark Karolinapolder.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris, de locoburgemeester,

M.J.P. de Jongh, RA

W.A.M. Baarman

Windpark Karolinapolder nabij Dinteloord
Gemeente Steenbergen
Nota van beantwoording zienswijzen (9 juli 2019)

1 Inleiding

1.1 Context

Op 5 februari 2018 heeft innogy een aanvraag omgevingsvergunning ingediend voor de realisatie van Windpark Karolinapolder. innogy wil de bestaande windturbines aan de Karolinadijk te Dinteloord saneren en in de Karolinapolder vier nieuwe windturbines in een clusteropstelling realiseren. Het aantal windturbines blijft gelijk, maar het vermogen neemt toe van 2,4 MW naar tussen de minimaal 12 MW en maximaal 21,6 MW. De aanvraag betreft de bouw, het oprichten en in werking hebben van een nog nader te specificeren windturbinetype. In de aanvraag is gewerkt met een bandbreedte voor de minimale (180 meter tiphoogte) en maximale hoogte (234 meter tiphoogte).

In deze antwoordnota geeft de gemeente Steenbergen, zowel het college als de gemeenteraad, aan wat haar reactie is op de ingebrachte zienswijzen op de ontwerp-omgevingsvergunning, de ontwerpverklaring van geen bedenkingen en het m.e.r.-beoordelingsbesluit. Deze antwoordnota maakt onderdeel uit van en is betrokken bij de definitieve besluitvorming en wordt ter inzage gelegd, tezamen met de definitieve besluiten. De besluiten worden ter inzage gelegd op dezelfde plaatsen als waar de ontwerpbesluiten ter inzage lagen. Belanghebbenden kunnen tegen de besluiten beroep instellen bij de Rechtbank Zeeland-West-Brabant, team Bestuursrecht, Postbus 90006, 4800 PA Breda. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze over het ontwerp van het besluit waartegen zijn beroep is gericht naar voren heeft gebracht. Op de besluiten is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbende in het beroepschrift moet aangeven welke beroepsgronden hij aanvoert tegen het desbetreffende besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Vermeld in het beroepschrift dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

1.2 Verloop zienswijzeprocedure

De omgevingsvergunning en de andere besluiten zijn als volgt voorbereid. Op 6 juni 2018 is een kennisgeving met betrekking tot de ontwerpbesluiten gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en regionale dagbladen. De ontwerp-omgevingsvergunning en de daarbij behorende stukken, het m.e.r.-beoordelingsbesluit en de ontwerpverklaring van geen bedenkingen hebben van 7 juni tot en met 19 juli 2018 ter inzage gelegen op het gemeentehuis van Steenbergen en op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Een ieder is in deze periode in de gelegenheid gesteld zijn of haar zienswijze naar voren te brengen. Er is voorafgaand aan de terinzagelegging een informatieavond georganiseerd op 5 juni 2018. Over de ontwerpbesluiten zijn 43 zienswijzen naar voren gebracht. De zienswijzen zijn in dit document gerangschikt op de nummers 1 tot en met 43. Alle ontvangen zienswijzen zijn geregistreerd en aan de indieners is een ontvangstbevestiging toegezonden.

1.3 Opzet nota van beantwoording

In de 'Nota van beantwoording zienswijzen windpark Karolinapolder' is een reactie gegeven op alle zienswijzen. Voor de nummering is aangesloten bij het navolgende overzicht.

Standaardbeantwoording van de ingediende zienswijzen

Als gevolg van de beoordeling van de ingediende zienswijzen, de beeldvormende raadsvergadering van 29 oktober 2018, de opiniërende vergadering van 3 december 2018, de oordeelsvormende vergadering van 13 maart 2019, het besluit van het presidium van 21 maart 2019 om het raadsvoorstel van het college van 26 februari 2019 terug te sturen naar het college, het coalitieakkoord 2019 - 2022 'Aan de slag!' van 8 mei 2019 en het raadsakkoord van 16 mei 2019 wordt er geconcludeerd dat de verklaring van geen bedenkingen voor de ingediende aanvraag omgevingsvergunning moet worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening, conform de nadere onderbouwing in deze nota van beantwoording zienswijzen en de nadere onderbouwing zoals opgenomen in het bijgesloten raadsvoorstel van 9 juli 2019 (kenmerk). Nadat de gemeenteraad heeft besloten om de verklaring van geen bedenkingen te weigeren wegens strijd met een goede ruimtelijke ordening, wordt door het college van burgemeester en wethouders eveneens de omgevingsvergunning geweigerd.

Het bovenstaande vormt dan ook de **standaardbeantwoording van de ingediende zienswijzen**. Hiermee wordt er tegemoet gekomen aan 41 van de 43 ingediende zienswijzen. 41 van de 43 ingediende zienswijzen hebben de gemeenteraad verzocht om de verklaring van geen bedenkingen en daarmee de omgevingsvergunning te weigeren wegens strijd met een goede ruimtelijke ordening. Nu hieraan tegemoet wordt gekomen, wordt er hier niet nader ingegaan op de ingediende zienswijze. Voor de door innogy en de provincie ingediende zienswijzen volstaat deze standaardbeantwoording eveneens.

Ten einde inzicht te geven in de ingediende zienswijzen, zijn deze in hoofdstuk 2 samengevat. Nogmaals, de beantwoording van de zienswijzen gebeurt middels de bovengenoemde standaardbeantwoording.

1.4 Overzicht zienswijzen

Nr.	Kenmerk	Indiener
001	1802562	Particulier
002	1802703	Particulier
003	1802705	Particulier
004	1802724	Particulier
005	1802735	Particulier
006	1802764	Particulier

007	1802768	Particulier
008	1802791	Particulier
009	1802795	Particulier
010	1802813	Particulier
011	1802816	Particulier
012	1802820	Particulier
013	1802827 & 1802828	Particulier
014	BEM1805231	Particulier
015	1802835	Particulier
016	1802848	Particulier
017	1802877	Particulier
018	1802885	Particulier
019	e1802488, BEM 1805301, BEM1805302, BEM1805303 & BEM1805304	Particulier
020	BEM1805464	Provincie Noord-Brabant
021	BEM1805466	Particulier
022	1802959	Achmea rechtsbijstand namens particulier
023	1802898	Particulier
024	1802900	Particulier (inclusief handgeschreven aanvulling)
025	1802901	Particulier
026	1802905	Particulier
027	1802966	Stichting Sirene
028	1802827 & 1802828	Particulier
029	BEM1805231	Particulier
030	1803020	Particulier
031	1802938	Particulier
032	1802926	Stibbe namens innogy
033	1802927	Particulier

034	1802928	Particulier
035	1803017	Particulier
036	1802931	Particulier
037	1802932	Particulier
038	1802933	Particulier
039	1802953	Particulier
040	1802954	Particulier
041	1802964	Particulier
042	1803159	Natuurmonumenten
043	1803020	Particulier

1.5 Ontvankelijkheid

Op 7 juni 2018 is de ontwerp-omgevingsvergunning ter inzage gelegd. Op grond van artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en 3.12 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kan eenieder schriftelijk of mondeling zienswijze indienen bij de ontwerp-omgevingsvergunning. Op grond van artikel 3:16 Awb bedraagt de termijn voor het naar voren brengen van een zienswijze 6 weken en vangt die termijn aan met de dag waarop het ontwerp ter inzage is gelegd. Verder blijkt uit artikel 2:15 Awb dat een bericht uitsluitend elektronisch naar een bestuursorgaan kan worden verzonden indien dat bestuursorgaan kenbaar heeft gemaakt dat deze weg is geopend. Het college van burgemeesters en wethouders van gemeente Steenbergen heeft dit niet kenbaar gemaakt. Zienswijzen konden daarom schriftelijk of mondeling tot en met 19 juli 2018 worden ingediend.

Het college constateert dat de zienswijze met nummer 1803159 op 17 juli 2018 via de elektronische weg is ingediend door 'Natuurmonumenten'. Nu deze weg niet open staat, heeft het college conform artikel 6:6 onder b Awb Natuurmonumenten in een brief van 18 juli 2018 in de gelegenheid gesteld om dit gebrek te herstellen voor 27 juli 2018. Natuurmonumenten heeft in een brief van 3 augustus 2018 per brief de zienswijze alsnog toegestuurd, zijnde buiten door het college gestelde termijn om het gebrek te herstellen. Gelet op het voorgaande constateert het college dat Natuurmonumenten dient te worden aangemerkt als niet-ontvankelijk in deze bestuursrechtelijke (voor)procedure.

2 Zienswijzen (en aanvullingen)

2.1 Zienswijzen nummer 1 en 6

Nr.	Zienswijze
001a	De indiener is van mening dat er erg veel ruimte voor de besteding van de gelden wordt gegeven. Er dient meer te worden aangegeven wat er voor de directe omgeving moet worden gedaan. De vergoedingen vanuit het windturbinepark moeten daarvoor geormerkt worden. Dit zou in het besluit opgenomen moeten worden. De indiener is van mening dat hiermee onduidelijkheid over vergoeding van schade ontstaat.
001b	Windturbines passen niet in de omgeving en zijn horizonvervuiling. Om die reden is volgens de indiener een milieueffectrapportage noodzakelijk.
001c	De hoogte en grootte van de windturbines is dusdanig dat de gevolgen voor de omgeving nog niet of nauwelijks zijn onderzocht. Wat gebeurt er als na de bouw blijkt dat zaken zoals bodemtrillingen en geluidoverlast erger zijn dan theoretisch berekend? Hierover staat niets beschreven.
001d	Gevraagd wordt wie bepaalt wanneer de windturbines worden stopgezet bij slagschaduw of teveel lawaai. Alleen als de som van de mogelijke jaarbelasting is bereikt of onmiddellijk? Door wie, hoe, waar en wanneer wordt gehandeld bij overschrijding van normen? De indiener vraagt dit op te nemen in het besluit.
001e	De extrapolatie vanuit lagere windturbines is volgens de indiener een rekenkundige truc. Nergens is vermeld dat de theorie achteraf wordt gecheckt, waarbij eventuele afwijkingen te niet worden gedaan.
001f	De indiener vraagt hoe de belangen van omwonenden tegen waardedaling van hun eigendommen (woningen) wordt geborgd.
001g	De indiener vraagt de gemeente en de initiatiefnemer om aandacht te hebben voor de directe omgeving (omwonenden) van het windturbinepark.

2.2 Zienswijzen nummer 2, 3, 5, 9, 10, 12 t/m 15, 17 t/m 19, 21, 28, 29, 31

Het betreft hier in totaal 16 (nagenoeg) identieke zienswijzen.

Nr.	Zienswijze
002a	De bouw is in strijd met het vigerende bestemmingsplan. De windturbines zijn planologisch niet inpasbaar. In een andere opstelling worden aanzienlijk hogere windturbines gebouwd, waardoor een aantal turbines dichterbij de bebouwde kom komen te staan. Er is geen sprake van opschaling.
002b	De indiener is van mening dat sprake is van cumulatieve omstandigheden, Dinteloord wordt reeds ruimtelijk gestoord door ongeveer 70 aan de horizon goed zichtbare windturbines, vele kassen en het geluid van de A4.
002c	Volgens de indiener zal er aanzienlijk meer hinder voor de omwonenden of de omgeving zijn, onder andere door de voorgeschreven obstakelverlichting.
002d	Volgens de indiener is de beoordeling van de verschillende aspecten in de ruimtelijke onderbouwing subjectief.
002e	De indiener verwijst naar de volgende visie van de gemeente: "De gemeente Steenbergse wil de kenmerkende waardevolle openheid van het landschap beschermen en behouden. De plaatsing van windturbines (ook in parken en lijnopstellingen) tast de waardevolle openheid van het Steenbergse landschap op een onaanvaardbare wijze aan en ondermijnt daarmee ook de toeristisch recreatieve ambities van de gemeente".
002f	De indiener geeft aan dat meerdere keren melding wordt gemaakt van de noodzakelijke spoed tot het nemen van het besluit. Na begin oktober wordt de subsidietoekenning voor de windturbines volgens de indiener op zijn minst onzeker. Tegelijkertijd wordt volgens de indiener vermeld dat bij het niet halen van deze datum de te bouwen turbines zonder enige twijfel in de hoogst mogelijke vorm zullen worden uitgevoerd. De indiener is van mening dat dit feitelijk een verkapt dreigement is.
002g	Volgens de indiener lijkt het erop dat voor de energietransitie alles moet wijken, waardoor wetgeving opzij kan worden geschoven en de belangen van omwonenden niet meer tellen. Er is geen/onvoldoende rekening gehouden met de belangen van burgers.
002h	Door andere landschappelijke factoren kan Dinteloord in de toekomst uitsluitend uitbreiden achter de Stoofdijk en de Molendijk. Daar zijn plannen voor gemaakt. Het is onwenselijk om juist daar vier windturbines te plaatsen.
002i	De hoogte van de windturbines wordt volgens de indiener op geen enkele wijze gelimiteerd.
002j	Volgens de indiener is geen rekening gehouden met de bezwaren die voor en tijdens de raadsvergadering naar voren zijn gebracht.

2.3 Zienswijze nummer 4

Nr.	Zienswijze
004a	Volgens de indiener is reeds beleid vastgesteld over de locatie en het aantal nieuw te plaatsen windturbines in Dinteloord. Indiener verwijst naar 'Voortgang energie Brabant' en structuurvisies. Dit besluit is daarmee volgens de indiener niet in overeenstemming.

004b	De windturbines passen vanwege hun hoogte totaal niet in het landschap en zijn in strijd met het gemeentelijk beleid om de openheid van het landschap te beschermen. Volgens de indiener zijn de turbines dermate hoog en experimenteel dat de effecten op mens en dier ongewis zijn.
004c	1. De indiener vraagt zich af of de norm van 47 dB wel representatief is voor de werkelijk ervaren geluidsoverlast. 2. Volgens de indiener is sprake van experimentele windturbines. 3. De vraag is of in het kader van geluid wel rekening is gehouden met de windrichting, cumulatie met andere windturbines (onder andere Windpark Piet de Wit) en de ondergrond (klei is in de zomer geen zachte ondergrond).
004d	De jaargemiddelde norm van 47 dB voor geluid is volgens de indiener niet te handhaven. Voorgesteld wordt om continu de geluidproductie te meten en om de windturbines bij een overschrijding direct stil te zetten.
004e	De (flikkerende) obstakelverlichting op de windturbines levert 's nachts gevaar/overlast op voor mens en dier. Toekomstige ontwikkelingen op dit gebied mogen geen onderdeel uitmaken van de overweging.
004f	De indiener verwacht de volgende, nadelige (economische) gevolgen voor Dinteloord: <ul style="list-style-type: none"> - minder recreanten; - bewonerskrimp; - beperking uitbreidingsmogelijkheden dorp; - koopwoningen staan langer te koop; - waardedaling van koopwoningen; - leegstand koopwoningen en winkels; - minder inkomsten uit de WOZ voor de gemeente; - aantasting leefbaarheid ("Moerdijk effect").
004g	De indiener verwacht dat er een precedent ontstaat voor meer windturbines van vergelijkbare hoogte rondom Dinteloord.

2.4 Zienswijze nummer 7

Nr.	Zienswijze
007a	De hoogte van de windturbines staat in geen verhouding tot de omgeving (een klein landelijk/dorpsgebied), daardoor verandert het landschap in een gebied met industriële uitstraling.
007b	De hogere windturbines zorgen voor een toename van de geluidsoverlast. De indiener woont op Stoofdijk 122, ongeveer 500 meter afstand en verwacht ter plaatse een geluidproductie van (aanzienlijk) meer dan 42 dB.
007c	De beoogde obstakelverlichting zal voor onontkoombare overlast zorgen.
007d	De woning van de indiener daalt door de verhoging van de windturbines in waarde. Daarnaast is de verkoopbaarheid van de, te

	koop staande, woning enorm gedaald, dit is een extra verliespost voor de indiener.
007e	De slagschaduw strekt zich uit over het landschap waar de indiener over uitkijkt. De indiener verwacht hier last van te ondervinden.
007f	Volgens de indiener ontbreekt duidelijkheid over de beoogde dorpsmolen (bestemming gegenereerde gelden, verdeelsleutel en beheer). Ook wordt niet gesproken over compensatie van schade.
007g	Bij het transport van de onderdelen van de huidige windturbines moest de indiener zijn/haar woning nabij de hoek van de Schenkeldijk en Stoofdijk verlaten. Dit vanwege het mogelijke gevaar dat de onderdelen bij het nemen van de bocht van de vrachtwagens af zouden schuiven. De indiener is zeer bevreesd dat dit gevaar bij de bouw van de nieuwe turbines toeneemt, vanwege de grotere onderdelen. Ook verwacht de indiener tijdens de aanleg een stroom van nog zwaarder en meer vrachttransport, dat voor schade als scheurvorming in de woning en mogelijk verzakkingen in de dijk gaat zorgen.
007h	De indiener stelt, indien noodzakelijk, vervanging door even grote turbines in combinatie met vergroting van de subsidie voor de plaatsing van zonnepanelen op daken voor.

2.5 Zienswijze nummer 8

Nr.	Zienswijze
008a	De indiener vraagt waarom niet is gekozen om een aantal extra windturbines te plaatsen verder langs de Karolinadijk, richting de Dintelse Gorzen. Als daarbij betere, niet veel grotere turbines worden toegepast, is de gewenste opbrengst mogelijk ook haalbaar. Dit kan volgens de indiener gecombineerd worden met het toegankelijk maken van de onderhoudsweg langs de Karolinadijk (voor wandelaars en fietsers). De indiener is van mening dat met het voorgestelde alternatief veel minder mensen geschaad worden.

2.6 Zienswijzen nummer 11 en 16

Nr.	Zienswijze
011a	Turbine 3 komt op een afstand van 805 meter van de woning van de indiener, in plaats van op 1200 meter. Ook turbine 4 komt aanmerkelijk dichterbij te staan. Daar komt bij dat de turbines aanmerkelijk groter worden. De indiener verwacht daarom extra geluidhinder en verzoekt om de locaties van turbine 3 en 4 te herzien. Er is geen sprake van opschaling.
011b	De turbines zijn veel te hoog en zijn naar de mening van de indiener daarom ongewenst, belastend voor de bebouwing en onnodig (horen op zee thuis). De indiener stelt voor om nieuwe, lagere en moderne turbines te bouwen.
011c	Lichtverontreiniging (bij plaatsing hoge turbines).
011d	Slagschaduw.

011e	Waardedaling van de woning van de indiener.
------	---

2.7 Zienswijze nummer 12 (aanvulling zienswijze 2)

Het betreft hier een aanvulling van zienswijze 2, waarbij hierna alleen specifiek deze aanvulling van een reactie wordt voorzien.

Nr.	Zienswijze
012a	Bij besluit van 30 januari 2018 is een vrijstelling gegeven van het opmaken van een milieueffectrapportage terwijl dit naar de mening van de indiener wel had gemoeten. De bouw van vier giga windturbines zo dichtbij Dinteloord is van een majeure aard en heeft zo veel (additionele) gevolgen voor de omgeving, dat een m.e.r. standaard zou moeten zijn.

2.8 Zienswijze nummer 16 (aanvulling zienswijze 11)

Het betreft hier een aanvulling van zienswijze 11, waarbij hierna alleen specifiek deze aanvulling van een reactie wordt voorzien.

Nr.	Zienswijze
016a	De windturbines ontsieren het landschap.

2.9 Zienswijze nummer 20 (provincie Noord-Brabant)

Nr.	Zienswijze
020a	<p>Ten aanzien van het bij de ontwikkeling betrokken aspect van natuurcompensatie is de indiener van mening dat het plan nog niet geheel voldoet aan de provinciale verordening.</p> <p>In verband met de ligging nabij het Natuur Netwerk Brabant (NBB) is het volgens de indiener van belang om te weten wat de afstand tot het NNB is, zodat bepaald kan worden in welke mate er sprake is van externe werking op het NNB c.q. in welke mate er sprake is van geluidbelasting op het NNB. Uit de stukken blijkt dat als de 'maximale' opstellingsvariant wordt vergeleken met het bestaande windpark, er geen sprake is van een toename van de geluidcontour. Ook wordt geconcludeerd dat, daar waar al geluidverstoring is boven de drempelwaarde van 52 Lden 52 waar vanuit een nieuwe geluidbron verstoring blijkt, geen compensatie hoeft te worden uitgevoerd. Vervolgens wordt geconcludeerd dat er geen sprake is van een toename van het areaal waarbij de geluidbelasting boven de drempelwaarde van 52 Lden uitkomt.</p> <p>Naar de mening van de indiener is geen sprake van een situatie zoals hiervoor is beschreven. Voorzien wordt in een nieuwe</p>

<p>ruimtelijke ontwikkeling waarbij de bestaande 4 verouderde windturbines worden vervangen en er 4 nieuwe windturbines voor in de plaats komen.</p> <p>In die zin is er volgens de indiener geen sprake van een toename van geluid ten opzichte van de bestaande situatie, maar dient er in het kader van de ontwikkeling een afzonderlijke afweging te worden gemaakt ten aanzien van de externe werking op het NNB en onderbouwd te worden in welke mate financieel of fysiek gecompenseerd dient te worden door verstoring van het NNB (externe werking).</p> <p>De ruimtelijke onderbouwing dient op dit onderdeel naar de mening van de indiener aangevuld te worden op grond van artikel 5.6 van de provinciale verordening.</p>

2.10 Zienswijze nummer 22

Nr.	Zienswijze
022a	Uit de stukken wordt niet duidelijk hoe bepaald is dat de woning van de indiener net buiten de "47 dB contour" ligt. Omdat er in Nederland geen vergelijkbare situatie is (windturbines van meer dan 180 meter hoog op zo'n korte afstand van woonbebouwing), vraagt de indiener wonend op Schenkeldijk 9 zich af hoe met zekerheid bepaald kan worden dat aan de geluidnormen voldaan zal worden.
022b	De indiener vraagt zich af of de geluidnormen, ooit bedacht toen windturbines de 100 meter nog niet haalden, nog wel kunnen en mogen gelden voor turbines van 235 meter en maakt bezwaar tegen het "rekentechnisch" toepassen (en dus oprekken) van normen.
022c	In de aanvraag is in het kader van geluid volgens de indiener uitgegaan van KNMI windgegevens op een hoogte van 80 tot 120 meter. Dit is lineair geëxtrapoleerd naar een hoogte van 235 meter. Volgens de indiener gedraagt wind zich niet lineair en is het gedrag van wind op die hoogte onzeker.
022d	In de aanvraag staat dat de woning van de indiener zonder mitigerende maatregelen binnen de geluidcontour valt. In de tabellen 4.3 en 5.2 van het "Onderzoek geluid en slagschaduw" staat dat in alle gevallen, ook zonder maatregelen, de 47 dB Lden niet wordt overschreden. De tekening op bijlage I van dit onderzoek geeft aan dat dit wel degelijk het geval is. De indiener vraagt wat waar is.
022e	De indiener betwijfeld of de geluid mitigerende maatregelen daadwerkelijk genomen worden. Bij de bestaande windturbines is dit volgens de indiener niet zo, omdat uitgesloten is dat de 40 dB bij de indiener niet is overschreden.
022f	Het is volgens de indiener niet uit te sluiten dat in de voor hem oncontroleerbare geluidberekeningen fouten zijn gemaakt, omdat dit in wel controleerbare onderdelen van de aanvraag wel is gebeurd. De indiener noemt de volgende voorbeelden: <ul style="list-style-type: none"> - de eenvoudig te meten afstand tot de Sasdijk;

	<ul style="list-style-type: none"> - zijn/haar woning zal zonder mitigerende maatregelen meer uren slagschaduw krijgen dan de woning Schenkeldijk 7; - het gedeelte over ijs afwerping.
022g	Bij de aanvraag is volgens de indiener uitgegaan van theoretische geluidberekeningen waarvan de uitgangspunten onzeker en nog niet aan de praktijk getoetst zijn. Uit de praktijk blijkt dat in dergelijke situaties de berekeningen vrijwel altijd lager uitvallen. Niet vast staat dat ook in het geval van de indiener te zuinig is gerekend.
022h	De indiener is van mening dat er zo veel aannames en niet uit te sluiten fouten in de aanvraag zitten die elkaar bij gelijktijdig optreden versterken, dat het aannemelijk is dat de woning van de indiener binnen de 47 dB contour ligt. Er dient nader onderzoek plaats te vinden, ongeacht de aanwezige tijdsdruk.
022i	Volgens de indiener is er onvoldoende duidelijkheid en zekerheid of aan de geldende geluidnormen voldaan kan worden. Vanwege deze onduidelijkheid dient de indiener het voordeel van de twijfel te krijgen.
022j	De maximale geluidbelasting van 41 dB in de nachtelijke uren kan volgens de indiener op de locatie niet gehaald worden. De indiener heeft vernomen dat in de nachtelijke uren de stand van de wieken wordt aangepast, maar een voorschrift hierover ontbreekt.
022k	Volgens de indiener wordt een windturbinepark van meer dan 15 MW gerealiseerd. Er is dan ook sprake van een MER-plichtige activiteit. Er zijn belangrijke nadelige gevolgen van geluid vanwege de windturbines.
022l	De te verwachten geluidhinder en slagschaduw tasten het woongenot van de indiener ernstig aan, zowel in de woning als buiten. Ook verslechtert het uitzicht door de hogere windturbines.
022m	Het continue geluid van de windturbines kan een negatieve invloed hebben op de gezondheid van de indiener, zeker ook als het de nachtrust verstoort.
022n	De woning van de indiener zal veel minder waard worden. Een vergoeding op grond van de planschaderegeling is volgens de indiener echter zo beperkt dat dit geen compensatie vormt voor de daadwerkelijke schade. De indiener vraagt de aanvrager om te worden uitgekocht of om een passende schadevergoeding.
022o	Het bouwplan houdt de bouw in van vier grotere windturbines, in een andere opstelling dan de huidige windturbines. Er is geen sprake van opschaling.

2.11 Zienswijzen nummer 23 t/m 26, 36 en 41

Het betreft hier in totaal 6 (nagenoeg) identieke zienswijzen.

Nr.	Zienswijze
023a	De indiener is faliekant tegen de plaatsing van vier hoge windturbines in de Karolinapolder. Er is geen sprake van opschaling. Iedereen heeft baat bij daling van CO2 uitstoot, maar de rekening wordt bij een select gezelschap gelegd, de omwonenden van de

	windturbines. De indiener maakt bezwaar tegen een aanzienlijke waardedaling van zijn/haar bezit zonder dat er wordt gesproken over volledige compensatie.
023b	De indiener is van mening dat sprak is van een waardedaling van zijn/haar woning en verwijst naar de volgende zaken: <ul style="list-style-type: none"> - Canadees onderzoek naar de waardedaling van woningen door de plaatsing van windturbines; - rechterlijke uitspraken over waardedaling na de plaatsing van windturbines; - ongewenste WOZ-verlaging voor betrokkenen naar aanleiding van de plaatsing van windturbines; - aangekondigd wordt een classaction tegen de gemeente, de aanvrager en de verhuurder van de grond. De indiener verwacht kosten voor inhuur van experts en juridische bijstand en verwacht jarenlang te procederen.
023c	De indiener betwist dat de huidige vier windturbines economisch niet meer rendabel zouden zijn, omdat recent Brits onderzoek heeft uitgewezen dat turbines veel langer meegaan dan de geplande 20 jaar. Verwijdering van de bestaande, goed werkende turbines leidt dus tot kapitaalvernietiging.
023d	Volgens de indiener is het sinds dit jaar mogelijk om windturbines zonder subsidie te plaatsen op de Noordzee (waar niemand er last van heeft). Waarom is niet overwogen om de bestaande turbines te handhaven en elders turbines (kleiner dan de geplande, hoge turbines) te plaatsen om toch aan de gewenste capaciteit te komen? En dan niet uitsluitend rond Dinteloord, maar bijvoorbeeld bij Bergen op Zoom of Steenberg.

2.12 Zienswijze nummer 24 (aanvulling zienswijze 23)

Het betreft hier een aanvulling van zienswijze 23, waarbij hierna alleen specifiek deze aanvulling van een reactie wordt voorzien.

Nr.	Zienswijze
024a	Plaatsen van vier zo hoge windturbines plus rode knipperlichten, zorgt volgens de indiener zeker voor een forse daling van de waarde van zijn/haar woning.

2.13 Zienswijze nummer 27 (Stichting Sirene)

Nr.	Zienswijze
027a	De aanvraag had niet in behandeling mogen worden genomen. De ingevolge artikel 2.8 Wet natuurbescherming (Wnb) verplichte passende beoordeling ontbreekt. Uit de ontwerp-omgevingsvergunning blijkt volgens de indiener dat er een kans is dat het project gevolgen kan hebben voor het nabij gelegen Natura 2000-gebied. Ingevolge artikel 2.7 lid 2 Wnb ontstaat daardoor een vergunningplicht. Een vergunning of vvgb van de provincie ontbreekt.
027b	Een definitieve (volledige) natuurtoets ontbreekt. De indiener is van mening dat de zienswijze vanwege de Crisis- en herstelwet

	niet mag worden aangevuld, zodat geen zienswijze op het definitieve rapport kan worden gegeven.
027c	De indiener haalt de volgende voorwaarde uit de ontwerp-omgevingsvergunning aan: "De aangevraagde activiteit gaat gepaard met een kwaliteitsverbetering van het Steenbergse landschap conform de Structuurvisie gemeente Steenberg (31 mei 2012 vastgesteld door de gemeenteraad)." De indiener is van mening dat met het beoogde windturbinepark totaal geen sprake is van een kwaliteitsverbetering, maar van een negatief effect op het landschap.
027d	De afmetingen van de windturbines liggen niet vast, dit had vanwege het aanhaken van natuur en de volgens de indiener benodigde passende beoordeling wel moeten. Aan de initiatiefnemer wordt een soort van carte blanche gegeven. De afmetingen van de windturbines zijn onaanvaardbaar en in strijd met een goede ruimtelijke ordening.
027e	De indiener haalt de volgende voorwaarde uit de ontwerp-omgevingsvergunning aan: "Met dien verstande dat de maximale tiphoogte 210 meter bedraagt indien deze omgevingsvergunning voor 2 oktober 2018 wordt verleend". Volgens de indiener is hier sprake van een vorm van chantage en probeert de initiatiefnemer de gemeente onder druk te zetten om het besluit met spoed te nemen.
027f	Volgens de indiener had een milieueffectrapport (m.e.r.) moeten worden gemaakt, vanwege de combinatie van een kaderstellend plan (bestemmingsplan wijziging) en het nodig zijn van een passende beoordeling.
027g	Voor twee windturbines is volgens de indiener sprake van een locatie waar nimmer windturbines hebben gestaan en waar het bestemmingsplan dit ook niet toestaat. Er is geen sprake van een opwaardering / opschaling, maar van een geheel nieuw windturbinepark dat in de omgeving van het bestaande park wordt gebouwd. Er wordt volgens de indiener niet voldaan aan artikel 33.1.b Verordening ruimte Brabant, een nieuwvestiging moet bestaan uit ten minste 5 windturbines.
027h	Zowel op het gebied van de landschappelijke beleving als ten aanzien van natuureffecten, met name barrièrewerking, doen zich cumulatieve effecten voor. De bewering dat zich geen cumulatieve effecten voordoen is volgens de indiener onjuist met betrekking tot de kern Dinteloord en tot het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak.
027i	De indiener stelt dat voor het windturbinepark naar schatting minimaal 100-200 kg Neodymium en 30-40 kg Dysprosium per MW wordt gebruikt. Deze zeldzame aardmetalen komen uit China (Baotou), waar de winning grote milieuvervuiling veroorzaakt. De indiener verzoekt voor te schrijven dat windturbines zonder de genoemde metalen worden gebruikt (deze zijn volgens de indiener voorhanden).
027j	De geplande opstelling in een soort van ruit/trapezium is volgens de indiener landschappelijk lelijk, vooral doordat de lijnen niet parallel lopen. In de huidige situatie is sprake van een hoog object aan de horizon, in de nieuwe van een hoog obstakel waar je tegenop kijkt. De indiener verzoekt om visualisaties van het zicht vanaf de dorpsrand of het dorp zelf (voor de huidige en toekomstige situatie), door een onafhankelijk, deskundig bureau. Volgens de indiener komt de kern Dinteloord visueel tussen de

	windparken te liggen. De landschappelijke effecten zijn van dusdanige aard dat een milieueffectrapportage noodzakelijk is.
027k	<p>Dat er al wind turbines zijn, heeft volgens de indiener geen invloed op mogelijke natuureffecten van de nieuwe turbines. Deze effecten dienen separaat te worden vastgesteld.</p> <p>Het 'achterland' is volgens de indiener van belang als foerageergebied voor meerdere soorten die tot de instandhoudingsdoelen behoren, met name voor de soorten die op grond van de slaapplaatsfunctie van het Krammer-Volkerak zijn aangewezen. De indiener voegt er uit eigen kennis aan toe dat de betrokken landbouwgebieden een essentieel foerageergebied vormen voor enkele soorten ganzen en eenden waarvan de slaapplaatsfunctie een instandhoudingsdoel is voor het Krammer-Volkerak. Speciale aandacht is volgens de indiener benodigd voor de foerageertrek en de slaaptrek van de Zwartkopmeeuw, ook een instandhoudingsdoel. Juist over de locatie waar nu de windturbines zijn gepland loopt een trekweg tussen de Hellegatsplaten en de foerageergebieden in het zuiden van Brabant en in België.</p> <p>Ook in het kader van de soortbescherming dient er volgens de indiener aandacht te zijn voor de Zwartkopmeeuw, omdat een geringe sterfte al leidt tot een aantasting van de gunstige staat van instandhouding.</p>
027l	De indiener is van mening dat herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk is en dat in dit geval niet mag worden gekozen voor een afwijking van het bestemmingsplan. Bij een afwijking van het bestemmingsplan moet volgens de indiener uit de aanvraag duidelijk blijken waarop die betrekking heeft. Dat is hier niet het geval; de turbines kunnen hier of daar komen, de turbines kunnen zo of zo hoog worden of wanneer het besluit valt na een datum, nog hoger.
027m	Volgens de indiener is het project niet conform de gedragscode van NWEA (Nederlandse Wind Energie Associatie) tot stand gekomen.
027n	De indiener geeft aan problemen te hebben met diverse passages in de intentieovereenkomst.
027o	De indiener geeft aan dat nergens in de stukken iets is aangetroffen van een onderzoek of in de tracés voor bekabeling ook beschermde planten en dieren voorkomen. Vooralsnog is volgens de indiener daarom niet uit te sluiten dat ook hiervoor een ontheffing van de Wnb moet worden verleend of dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn.
027p	Volgens de indiener biedt het huidige beleid van de gemeente geen ruimte voor een nieuw windturbinepark en een afwijking van het bestemmingsplan. Er is sprake van vervanging van vier (kleine) windturbines door twee grote turbines en daarnaast nieuwvestiging van twee grote turbines. Er is geen sprake van opschaling.
027q	De windrijdheid in Steenberghe maakt het volgens de indiener mogelijk verantwoord om te gaan met de grootte van windturbines om zo een redelijk evenwicht te kunnen bereiken tussen de windenergie en de leefbaarheid in het buitengebied. Zowel een zekere vorm van openheid als de beleving van donker moeten worden gewaarborgd. Onderdeel hiervan is de polder niet te belasten met 'kerstboomverlichting'. Een beperking van de hoogte van turbines is hiervoor absoluut noodzakelijk. Voor de leefbaarheid lijkt het vooralsnog beter meer turbines te plaatsen van beperkte hoogte, dan minder hele hoge turbines. De realisatie van de turbines kan ook op andere wijze die beter in het landschap past worden bereikt. Het belang van de

	initiatiefnemer om dergelijke hoge turbines toe te passen weegt niet op tegen de nagestreefde landschappelijke waarden.
027r	Volgens de indiener is een goede ruimtelijke inpassing pas mogelijk wanneer door de initiatiefnemer een aantal alternatieven zijn ontwikkeld en de gemeente deze heeft afgewogen tegen de voor- en nadelen voor de omgeving en de beoogde kwaliteitsverbetering (of verslechtering) van het landschap. Deze laatste afweging mag niet aan de initiatiefnemer worden overgelaten en is 100% de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad. Indiener stelt dat er geen sprake is van een goede ruimtelijke ordening.
027s	De indiener is van mening dat met name de landschappelijke impact van windturbines tot 150 meter veel geringer is, terwijl toch een redelijke winst kan worden gehaald. Volgens de indiener is er ruimte voor vier, vijf of zes van dergelijke turbines. Een ander alternatief is om de huidige vier windturbines te vervangen door drie grotere turbines. Indiener stelt een alternatief plan voor.

2.14 Zienswijzen nummer 30 en 43

Nr.	Zienswijze
030a	Als direct omwonende vindt de indiener het merkwaardig geen rechtstreeks bericht over de informatieavond op 5 juni te hebben ontvangen.
030b	De indiener is geschrokken van de beoogde hoogte van de windturbines en vraagt of er geen alternatieven zijn, bijvoorbeeld wat meer kleinere windturbines. Volgens de indiener is er bewust voor een zo laag mogelijk aantal turbines gekozen, met een zo hoog mogelijke opbrengst.
030c	Volgens de indiener is het de vraag of windturbines de oplossing zijn voor de lange termijn en zijn de bezwaren algemeen bekend. De indiener vraagt of het uitmaakt wat een handjevol inwoners ervan vindt, als alles binnen de wetten en regels valt en er grote financiële en politieke belangen zijn.
030d	De indiener verwacht een aantasting van uitzicht en woonplezier en gevolgen voor de waarde van zijn/haar woning. De indiener vraagt de gemeente te voorzien in een waardebeoordeling van de omliggende woningen voor en na het vervangen van de windturbines.

2.15 Zienswijze nummer 31 (aanvulling zienswijze 2)

Het betreft hier een aanvulling van zienswijze 2, waarbij hierna alleen specifiek deze aanvulling van een reactie wordt voorzien. Voor de beantwoording van het (nagenoeg) identieke deel van de zienswijze wordt verwezen naar de reacties in paragraaf 2.2.

Nr.	Zienswijze
031a	De indiener vraagt de omgeving niet vol te (laten) zetten met nog meer en/of hoge windturbines en zorgvuldig om te (laten) gaan

met de invulling van Fort Henricus en omgeving.

2.16 Zienswijze nummer 32 (aanvrager/initiatiefnemer)

Nr.	Zienswijze
032a	<p>De indiener vraagt om aanpassing van de volgende voorwaarde uit de ontwerp-omgevingsvergunning:</p> <p>"Met de bouwwerkzaamheden van de aangevraagde windturbines mag pas worden gestart nadat de vier bestaande windturbines in de Karolinapolder te Dinteloord (kadastraal bekend gemeente Dinteloord, sectie A, nummers 417, 730, 737 en 776) zijn gesaneerd".</p> <p>De indiener stelt een regeling voor om het oprichten van de masten van de nieuwe windturbines uit te stellen tot na sanering van alle bestaande windturbines. Volgens de indiener kan zo op efficiënte wijze worden gehandeld conform de Structuurvisie en kan tegelijkertijd worden begonnen met de werkzaamheden voor het windturbinepark. De volgende aangepaste voorwaarde wordt voorgesteld:</p> <p>"Met het daadwerkelijk oprichten van de masten van de aangevraagde windturbines mag worden gestart na sanering van de vier bestaande windturbines in de Karolinapolder te Dinteloord (kadastraal bekend gemeente Dinteloord, sectie A, nummers 417, 370, 737 en 776), alle overige werkzaamheden, (zoals voorbereidende en civiele werkzaamheden aan infrastructuur, bekabeling en fundering) mogen voorafgaand aan de sanering worden uitgevoerd".</p>

2.17 Zienswijze nummer 33

Nr.	Zienswijze
033a	Vanwege de hoogte van de windturbines zijn volgens de indiener geen praktijkvoorbeelden en -metingen bekend. Daarom is niet te bepalen dat de 47 dB geluidcontour net wel of niet over het perceel van de indiener loopt (met daarop een woning en paardenmanege).
033b	Er is gebruik gemaakt van KNMI windgegevens, gemeten tussen de 80-120 meter hoogte. Volgens de indiener levert de rechtlijnige extrapolatie hiervan bij zo'n groot hoogteverschil een zeer grote fout in de uitkomst van de berekening op.
033c	Volgens de indiener is het windturbinepark vanwege de grootte wel MER-plichtig.
033d	Volgens de indiener is de nachtelijke geluidbelasting van 41 dB alleen haalbaar met mitigerende maatregelen. Hoe is te bepalen dat deze maatregelen goed en consequent worden toegepast? De indiener is van mening dat bij overtreding zelf te moeten aantonen (door hoge kosten te maken).
033e	De indiener verwacht aanzienlijke slagschaduw en is van mening dat het oneerlijk is dat hierbij alleen gekeken wordt naar de woning en ramen (en niet de tuin).

033f	De indiener oefent paardensport uit en vraagt of dit wel kan worden voortgezet vanwege de slagschaduw. Volgens de indiener is bekend dat paarden schrikken van plotselinge slagschaduw en reageren door te vluchten, trappen of bokken, met alle gevaren voor paarden en ruiters van dien.
033g	De indiener verwacht een aanzienlijke waardevermindering van het perceel (zowel van de woning als de manege). De planschaderegeling kan daarbij volgens de indiener niet voorzien in de werkelijke schade/waardedaling. Mocht de omgevingsvergunning definitief verleend worden, dan wil de indiener worden uitgekocht of een passende schadevergoeding ontvangen.
033h	Volgens de indiener is niet de Sasdijk de dichtstbijzijnde openbare weg ten opzicht van het windturbinepark, maar de Schenkeldijk.

2.18 Zienswijze nummer 34

Nr.	Zienswijze
034a	Windturbines met een tiphoogte van 235 meter zijn volgens de indiener erg uitzonderlijk en in Nederland nog niet eerder op het vaste land geplaatst. Daarom is weinig bekend over hoe deze 'bakbeesten' zich gedragen (trillingen, uitzicht en geluidsoverlast).
034b	De indiener is van mening dat de windturbines te dicht op de bebouwing staan.
034c	De indiener verwacht een vermindering van woongenot door geluidsoverlast en verminderd uitzicht.
034d	De indiener heeft zorgen over de gezondheidsgevolgen/-schade (onder andere door laagfrequente drukgolven) die windturbines veroorzaken en verwijst hierbij naar onderzoeken van Prof. M. Alves Pereira en Dr. Nina Pierpont.
034e	De indiener verwacht een waardedaling van zijn/haar woning en is van mening dat de planschaderegeling niet toereikend is voor de schade. Hiervoor wordt een goede oplossing gevraagd.
034f	De indiener is van mening dat een MER nodig is, omdat de windturbines horizonvervuiling zijn en dicht bij natuurgebied Dintelse Gorzen staan.
034g	De indiener is van mening dat de gelden die vrijkomen alleen besteed worden in de kern Dinteloord (en niet elders in de gemeente).

2.19 Zienswijze nummer 35

Nr.	Zienswijze
035a	De indiener ziet de realisatie van de windturbines als een enorme vervuiling van de omgeving, die al enorm belast wordt door 65 aanwezige turbines. De indiener is geschrokken van de impact van de vier windturbines op korte afstand van zijn/haar woning. Het landelijk woonkarakter wordt beperkter vanwege de inrichting en het geluid.
035b	De indiener verwacht een forse waardedaling van zijn/haar woning en andere woningen in de directe omgeving.

035c	De windturbines komen op amper 200 meter afstand van het agrarisch bedrijf van de indiener, dit zal volgens de indiener extra overlast geven bij werkzaamheden in het veld.
035d	Volgens de indiener wordt het gebied door de realisatie van de windturbines minder aantrekkelijk voor de ontplooiing van recreatieve activiteiten (die het bestemmingsplan toelaat).
035e	De indiener is van mening dat de groene energie van windturbines niet duurzaam is als subsidie nodig is om het rendabel te maken. Volgens de indiener stimuleert deze subsidie om zo hoog mogelijk te bouwen.

2.20 Zienswijze nummer 37

Nr.	Zienswijze
037a	De indiener bestrijdt de conclusie dat de plaatsing van windturbines tot een tiphoogte van 234 meter geen ruimtelijke of andere bezwaren oplevert.
037b	De indiener is van mening dat geen limiet wordt gesteld aan de tiphoogte.
037c	Volgens de indiener worden bezwaren tegen plaatsing van (mega-)windturbines praktisch nergens door gemeentebesturen onderkend en is voor gemeenten bij de energietransitie sprake van dwang van de landelijke overheid. De indiener is van mening dat belangen en meningen van betrokken burgers er steeds minder toe doen.
037d	De indiener vraagt bij wie hij terecht kan bij een waardedaling van zijn/haar woning door de windturbines.

2.21 Zienswijze nummer 38

Nr.	Zienswijze
038a	Op korte afstand van de woning van de indiener komen 2 windturbines, de indiener verwacht te maken te krijgen met slagschaduw en overlast van hoog- en laagfrequent geluid (onder andere geluidwaarden van 48 dB Lden en 42 dB Lnight). Volgens de indiener is het nu nog niet te zeggen, ook niet voor deskundigen, hoe ingrijpend de overlast wordt en welke nadelige gezondheidsgevolgen er zijn. De indiener ziet het plan als een zeer grote bedreiging van het woongenot.
038b	De indiener vraagt voor zijn/haar woning om bijzondere maatwerk voorschriften en vergunningvoorwaarden om de leefbaarheid op deze woonlocatie te waarborgen.
038c	De indiener vraagt om volledige compensatie van het verlies aan in zijn/haar woning aanwezig eigen vermogen.

2.22 Zienswijzen nummer 39 en 40

Nr.	Zienswijze
039a	De indiener is faliekant tegen de plaatsing van vier windturbines. Iedereen heeft baat bij daling van CO2 uitstoot, maar de rekening wordt bij een select gezelschap gelegd, de omwonenden van de windturbines. De indiener maakt bezwaar tegen een aanzienlijke waardedaling van zijn/haar bezit zonder dat er wordt gesproken over volledige compensatie.
039b	De indiener vraagt om niet de wettelijke grenzen op te zoeken, maar om extra zorgvuldigheid op de volgende punten: slagschaduw, geluidhinder, gezondheidsrisico's, horizonvervuiling, lichtverontreiniging, waardedaling woningen, ruimtelijke inpasbaarheid, relatief grote hoogte windturbines en kwaliteit leefomgeving (ongunstige locatie woning indiener ten opzichte van middag- en avondzon en dominante windrichting en direct zicht op turbines vanuit woning en tuin/perceel).
039c	De indiener is van mening dat sprak is van een waardedaling van zijn/haar woning en verwijst naar de volgende zaken: <ul style="list-style-type: none"> - Canadees onderzoek naar de waardedaling van woningen door de plaatsing van windturbines; - rechterlijke uitspraken over waardedaling na de plaatsing van windturbines. Aangekondigd wordt een classaction tegen de gemeente, de aanvrager en de verhuurder van de grond. De indiener verwacht kosten voor inhuur van experts en juridische bijstand en verwacht jarenlang te procederen.
039d	De indiener betwist dat de huidige vier windturbines economisch niet meer rendabel zouden zijn, omdat recent Brits onderzoek heeft uitgewezen dat turbines veel langer meegaan dan de geplande 20 jaar. Verwijdering van de bestaande, goed werkende turbines leidt dus tot kapitaalvernietiging.
039e	Volgens de indiener is het sinds dit jaar mogelijk om windturbines zonder subsidie te plaatsen op de Noordzee (waar niemand er last van heeft). Waarom is niet overwogen om de bestaande turbines te handhaven en elders turbines (kleiner dan de geplande, hoge turbines) te plaatsen om toch aan de gewenste capaciteit te komen? En dan niet uitsluitend rond Dinteloord, maar bijvoorbeeld bij Bergen op Zoom of Steenbergen.
039f	De afwijking van het bestemmingsplan is volgens de indiener een grote fout in verband met mogelijke uitbreiding van Dinteloord, leefmilieu en toerisme.
039g	De indiener maakt bezwaar tegen het gebruik van de smalle Sasdijk als transportroute voor bouwverkeer, als redenen hiervoor worden schade aan de weg en huizen, geluidhinder en veiligheid van fietsers en weggebruikers genoemd.

2.23 Zienswijze nummer 41 (aanvulling zienswijze 23)

Het betreft hier een aanvulling van zienswijze 23, waarbij hierna alleen specifiek deze aanvulling van een reactie wordt voorzien.

Nr.	Zienswijze
041a	De indiener voorziet een afname van woonplezier en een grote waardedaling van zijn/haar woning.

2.24 Zienswijze nummer 42 (Natuurmonumenten)

Nr.	Zienswijze
042a	De indiener is van mening dat cumulatie met andere (nieuwe), nabijgelegen windturbines onvoldoende is meegenomen.
042b	Volgens de indiener ontbreekt bij de aanvraag inzicht in vliegbewegingen van vogels als zeearend en lepelaar en vleermuizen en inzet van mitigatie en compensatie.
042c	De indiener vraagt om een vergunningvoorwaarde dat nieuwe inzichten en wettelijke vereisten voor obstakelverlichting moeten worden doorgevoerd.
042d	Volgens de indiener ontbreekt inzicht in mitigatie van het effect (aanleg, productie, saneren) op natuur en landschap.
042e	De indiener is van mening dat monitoring voor (huidige slachtoffers) en na de aanleg (effect) ontbreekt.
042f	De indiener geeft aan graag mee te willen denken bij de opgave voor kwaliteitsverbetering.

3 Wijzigingen besluit ten aanzien van het ontwerpbesluit, door de zienswijzen:

Nadat de gemeenteraad heeft besloten om de verklaring van geen bedenkingen te weigeren wegens strijd met een goede ruimtelijke ordening, wordt door het college van burgemeester en wethouders eveneens de omgevingsvergunning geweigerd.